

Mircea , fișier lucrat .Fă sumarul după documente

III.Economie,Bugete

sept.1932-nov.1933

III.Economie,Bugete.....	1
sept.1932-nov.1933.....	1
-----	7
Guvern Al.Vaida . Legislatura II . Sesiunea extraordinară, aug-oct-'32.....	7
GGMironescu (Finanțe).....	7
-----	7
▫Legea asanării datoriilor agricole -GGMironescu , sept.'32.....	7
1)Pomp.Ioanițescu (raportor),Cameră,Expunerea de motive ,28sept.'32.....	8
▫Expunerea de motive.....	8
#Criza economică.....	8
▫Conversiunea Varianta I PNȚ (nov.'30).....	8
/20 august '30,Legea Creditului Agricol.....	8
/Societatea de Credit Agricol Ipotecar al României.....	8
▫Conversiunea Varianta II-Argetoianu (19 apr.'32).....	9
▫Conversiunea Varianta III.GGMironescu.....	9
a)Anteproiectul.....	9
b)Proiectul:o păsuire.....	9
2.)comandor Dan Zaharia (PNȚ) -la conversiune - 28 sept '32.....	9
▫Finanțarea :Tezaurul de la Moscova !.....	9
3.) Mișa Vasiescu (PNȚ) ,la Conversiune , 29 sept.'32.....	9
▫"Un discurs pentru stenografi ".....	10
4.) ,C.Argetoianu (Un .Agr.) -la Conversiune -30 sept.'32.....	10
/Proiectul GGMironescu.....	10
▫ Creditul.....	10
▫ Legile Conversiunii.....	10
▫ Agricultură.....	11
/Experții străini.....	11
5.)I.Isac (Liga contra cametei) - la Conversiune - 30 sept.'32.....	11
#Pierderea tezaurului –cauză a crizei de azi.....	11
#Daunele de război –risipite pe alte destinații.....	12
6.)IZCodreanu (G de F) -la conversiune- 1 oct.'32.....	12
Virg.Solomon /.....	12
-Virgil Solomon,Aurel Vlad :Sistemul bancar în Ardeal.....	12
-Codreanu:Experții="vizirii".....	13
7.)I.Hudiță (P.Ț)- la conversiune -1 oct.'32.....	13
▫Criza economică românească.....	13
▫Conversiunea:de ce amânare ?.....	14
-Sugestia experților ?!.....	14
8.)C.Turtureanu (PNL-2) - la Conversiune -1 oct.'32.....	14
▫Conversiunea=presiunea experților străni și a clubului PNȚ.....	14
/Guvernul să-și retragă legea !.....	14
9.)dr.N.Lupu (PȚ-Lupu)- la Conversiune -2 oct.'32.....	14
#Portofoliile putrede ale băncilor.....	14
#Băncile ardenele au dat faliment !.....	14
#Experții au cerut amânarea conversiunii !.....	15
#Să înceteze împrumuturile !.....	15
Expertul Rist.....	15
#Să nu se plătească cuponul extern !.....	15
#ConversiuneaPNȚ=antisocială, antidemocratică.....	16

10.)N.Penescu (PNT)-la conversiune- , 2 oct.'32.....	16
▫Devierea dezvoltării economice firești a României.....	16
/Înainte de război:țară agrară.....	16
/După război:devierea spre industrialism.....	16
#Întârzierea stabilizării.....	17
/1928.Împrumutul stabilizării.....	17
#Decalajul dintre valoarea leului și datoriile agricole.....	17
#Erezie inflaționistă.....	17
▫Structura proprietății românești:agricolă.....	17
▫ Expertii.....	18
▫Datoria externă.....	18
/Expertii :Rist,Auboin-de bună credință.....	18
11.)Eduard Abrudbanyay (P.M.),la Conversiune, 3 oct.'32.....	18
▫Specificul crizei românești.....	18
/Păgubirea agricultorilor –favorizarea capitalului parazitar.....	19
-Pledoarie ptr. codul civil austriac.....	19
-Pledoarie ptr.restabilizare.....	19
-Pledoarie ptr.reducerea dobânzilor la împrumuturile externe.....	19
#Conversiunea :neînțeleaptă, necurajoasă.....	19
12.)Ict.col. P.Petrescu (PT-Lupu)- la Conversiune - 3 oct.'32.....	19
#Haosul economic-financiar.....	19
#Obediența față de experții străini.....	20
#Experții =reprezentanții creditorilor.....	20
13.)Gh.A.Cuza (LANC)-la Conversiune -4 oct.'32.....	20
#Industria și capitalul parazitar.....	20
Titan –Nădrag.....	20
#Politica economică vinovată a PNL/PNT.....	21
#Experții=evreii !.....	21
#Conversiunea GG Mironescu.....	21
14.)Oct.Goga (PNA)-la conversiune- 3 oct.'32.....	22
#Spulberarea iluziilor legate de Societatea Națiunilor.....	22
▫Datoria externă: păsuire,eșalonare.....	22
15.)C.I.C. Brătianu (PNL-1) - la conversiune - 4 oct. '32.....	22
▫ Interdependențe economice și politice.....	22
16.)Gr. Iunian (PNT- în dezacord) - la conversiune -4 oct.'32.....	23
▫Venitul național.....	23
▫1932.Bugetul.....	24
#Stabilizarea defectuoasă a leului.....	24
▫Soluția :restabilizare, devalorizare.....	24
#Război economic.....	24
#Experții străini –nu cunosc realitățile românești.....	24
# Împrumuturi externe oneroase.....	25
#Datoria externă.....	25
17.) I.Niculcea (G de F) , la Conversiune , 2 oct.'32.....	26
#Spolierea bancară.....	26
18.) Fritz Connert (PNG) , la conversiune , 3 oct.'32.....	26
▫ Criza economică.....	26
▫ Sistemul bancar din Ardeal.....	27
19.) Al Ceaușian (PNT-Ardeal) , la conversiune , 5 oct.'32.....	27
#Banca Agriculturii Românești.....	27
! Salvarea Băncii Marmorosch Blank.....	27
#Criza economică nu stabilizarea au dus la dezechilibrul prezent.....	27
20.)Dinu Simian (PNT) ,discurs la Conversiune , 4 oct.'32.....	27
▫Pledoarie ptr.conversiunea Argetoianu.....	27
▫Situatie prerevoluționară !.....	28
/Nu va vota proiectul GGMironescu.....	28

21.)Pompiliu Ionișescu (raportor) ,discurs -concluzie la Conversiune ,5 oct.'32.....	28
▫ Retro'28-30.Stabilizarea.....	28
/Băncile asanate prin împrumut.....	28
/Inflația=un dezastru național.....	29
▫ iun.'28. Legile financiare ale lui Vintilă Brătianu.....	29
# Campania de presă.....	29
▫Scăderea prețurilor agricole.....	30
Lucien Rommier :La colțul a două imperii.....	30
▫ Expertii străini ▫ Raportul Rist.....	30
▫ Misiunile economice ale lui Madgearu.....	31
▫Plata datoriilor externe.....	31
22.a.)GGMironescu (ministr.Finanțe) ,discurs-concluzie la Conversiune, 5 dec.'32.....	31
▫ Sit. economică.....	31
/Banca Națională.....	31
/Programul financiar al guvernului.....	31
/Tezaurul.....	31
#Restabilizarea -ar fi periculoasă.....	31
("Dimineața " , 5 oct.'32).....	31
▫ Legea GGMironescu =o amânare de 18 luni.....	31
GGMironescu / 5 oct.'32.....	32
▫ Situația economică-financiară.....	32
▫Cererile de Conversiune.....	32
-Proprietari cu peste 10 ha,.....	32
-Mici agricultori , pînă la 10 ha.....	32
▫Aspectul financiar.....	32
▫ Stabilitatea monetară.....	33
22.b)Votarea Conversiunii, 6 oct.'32.....	33
*Notă:Ruptura grupului Grigore Iunian	33
22.c)Legea concordatului preventiv,7 oct.'32.....	34
-Hans Hedrich (P.German) :.....	34
-G.Deleanu (PNL-2) :.....	34
-Aureliu Weiss (PNȚ) :	34
-Iosif Fischer (P.Evreesc) :.....	35
-Sigismund Ferenczi (PNMaghiar) :.....	35
-P.Firică (PNȚ,Președ. Camerei de comerț și industr.Chișinău) :	35
-I.Vasilescu Nottara (Raportor ;fost raportor și la legea din 1929).....	36
-M.Popovici (ministr.Just) :	36
#Dezbaterea pe articole.....	36
22.d) Închiderea sesiunii parlamentare extraordinare , 11 oct.'32.....	37
.....	37
Guvern Iuliu Maniu .Legislatura II.Sesiunea ordinară . 15 nov.'32 -	37
.....	37
23a.)Gh.Tătărescu (PNL) ,discurs la mesaj ,22 nov.'32.....	37
#Situația economică catastrofală.....	37
#Guvern de 23 membri!.....	37
▫"Acordul" de la Geneva Expertii străini.....	38
#Controlul străin.....	38
▫ Conversiunile.....	39
/CICBrătianu (intervenție în discurs , 22nov.'32).....	39
▫Creditul Funciar Rural / Conversiunea.....	39
/I.Gh.Duca (intervenție).....	40
▫Creditul Funciar Rural/Curtea de Casație.....	40
/dr.Lupu (intervenție) :Conversiunea/ PNL.....	40
#Curtea de Casație /PNL.....	41
23.b.)CIC Brătianu (PNL) ,precizări - la Conversiune , 25 nov.'32.....	41
▫Creditul Financiar Rural.....	41

24.)Conversiunea urbană, 9 dec.'32.....	42
a)M.Popovici:Expunere de motive.....	42
-Susendarea provizorie a executărilor.....	42
-Reglementarea ulterioară a raporturilor dintre creditori și debitori ”.....	42
b)Virgil Potârcă.....	42
▫Proiectul de lege.....	43
c)Mihail Manoilescu:opinii la lege.....	43
-Zodia "suspendărilor",a "amânărilor ".....	43
-Lege de bun augur.....	43
-La vremuri excepționale, legi excepționale.....	43
Profesiune de credință:statul corporativ.....	43
-Constituționalitatea legii.....	44
-Proprietatea –funcțiune socială.....	44
-Necesitatea modificării Constituției.....	44
#Conservatismul social- politic.....	44
#Frontul împotriva "bolșevismului economic".....	44
/Proprietatea funciară=stâlp de granit.....	45
d)Ștefan C.Ion(PNL).....	45
▫ Conversiunea urbană=element de propagandă electorală.....	45
#PNȚsă plece de la guvern!.....	46
e)Romulus Georceanu(PNȚ).....	46
▫ Conversiunea urbană: armistițiu între creditori și debitori.....	46
25.)G.Ștefănescu -Goiceanu (PȚ-Lupu) , discurs la mesaj, 15 dec.'32.....	46
#PNL=p.hegemoniei bancare.....	46
#Statul liberal =interesele capitaliștilor.....	47
#Frontul "bancarilor".....	47
▫ Regimul național-țărănesc.....	47
/Reforma cooperăției.....	48
/Creditul Agricol Ipotecar.....	48
/PNȚ- corespondentul unui stat liberal !.....	48
/Concepția „capitalistă”, "liberală" a PNȚ.....	49
/Aripile din PNȚ.....	49
-----	49
Guvern Al.Vaida . Legislatura II .Sesiunea ordinară - continuă - 15 apr.'33.....	49
-----	49
26.) IGDuca (PNL) , discurs la debarcarea lui Maniu, 31 ian.'33.....	49
#Banca Agricolă=creațiune nefericită a PNȚ.....	49
27.)Cezar Spineanu (PNȚ) ,explicație : consiliu de administrație , 1 febr.'33.....	49
#Consiliul de administrație CFR, Loto.....	50
#Banca Kaufmann.....	50
28.)NNSăveanu, IThFlorescu, IBotez intervenții : legea reducerii de salarii.....	50
#LD: adu de la PNL.....	50
ADUNAREA PROFESIONALĂ a PNL,Conferința a II, 13-mart.- '33.....	50
29.)I.G Duca.....	51
#PNȚ:politica târnăcopului -antiindustrialism.....	51
/PNL:dezvoltarea concomitentă agrar-industrială.....	51
-Autarhie economică.....	51
-Stat nou românesc.....	51
▫ Locul industriei în doctrina PNL.....	51
/Stilul de lucru : partid- producători.....	52
/leftenirea produselor industriale.....	52
/Industria mare / industria mică.....	52
/Transporturile.....	52
/Industria – Munca.....	52
#Lupta de clasă /Pace socială.....	53
30.)Dinu Brătianu.....	53

# Anti- industrialismul primitiv al PNȚ.....	53
#Stat agrar= stat barbar.....	53
▫ A B C –ul industriei.....	53
▫ Contribuția industriei la venitul național.....	54
#Politica „târnăcopului” lui Madgearu.....	54
▫Programul și intențiile PNL.....	55
/Carteluri industriale -echivalentul cooperativelor agricole.....	55
31)ing.C.Orghidan.....	55
▫ Raport : Problema industrială.....	55
#Propaganda și confuziile țărăniște	55
▫ Industria metalurgică ▫ Înzestrarea apărării naționale.....	56
▫ Contribuția industriei la export / import.....	56
▫ Rezolvarea problemei industriei.....	56
32.)D.Mociorniță.....	56
▫ Necesitățile industriei.....	57
#Greșelile politicii PNȚ.....	57
▫Reformele necesare.....	57
33.)ing.Aurel Rășcanu.....	57
▫ Naționalism economic.....	57
34.)M.[itiță] G.Constantinescu.....	57
#Politica greșită a PNȚ.....	57
▫ Opera de salvare a PNL.....	57
35.)I.Arapu.....	58
▫ Raport privind Meseriile și Mica industrie	58
▫ Dezinteresul guvernelor PNȚ.....	58
36)ing.dr.C.Motaș.....	58
▫ Factorii de energie.....	58
#Greșeli în politica PNȚ.....	58
37)Al.C.Georgiade.....	59
▫ Zăcămintele miniere.....	59
38)Tancred Constantinescu.....	59
▫ Meritele PNL.....	59
# Opera de distrugere a PNȚ.....	59
39)Barbu Dumitrescu.....	59
▫ Problema muncii.....	59
#Greșelile politicii PNȚ.....	59
40)ing.Teodoreanu.....	60
▫ Problema șomajului intelectual.....	60
/Protecția muncii intelectuale românești.....	60
41.)Dnii Safta și Calciu.....	60
▫ Doleanțele muncitorimii.....	60
42.)ing.N.Teodorescu (raportor).....	60
▫ Evoluția transporturilor	60
43)ing.Agripa Ionescu.....	60
▫ Importanța navigației fluviale și maritime.....	60
44)Pamfil-Chișinău.....	60
▫ Transporturile din Basarabia.....	61
45)Tașcu Pucerea.....	61
▫ Comunicațiile în Dobrogea.....	61
46)dr. I . Costinescu.....	61
▫ F-ca de avioane.....	61
IGDuca / 13 mart.'32.....	61
▫ Cuvânt de încheiere.....	61
ADUNAREA PROFESIONALĂ a PNL, Conferința a III, 19-mart.- '33.....	61
47.IGDuca.....	62
▫ Intențiile PNL.....	62

/Înlăturarea măsurilor nechibzuite ale regimului PNȚ.....	62
/Menținerea stabilizării monetare.....	62
/Conversiunea echitabilă a datoriilor agricole.....	62
/Revitalizarea Cooperăției.....	62
48.Dinu Brătianu.....	63
▫ Importanța capitalului.....	63
## Deprecierea monedei - Majorarea prețurilor.....	63
▫ 1928.Stabilizarea.....	63
##PNȚ:Politica financiară.....	63
49.)prof.Constant Georgescu.....	64
RAPORT asupra finanțelor.....	64
▫ Politica financiară a PNL.....	64
-1876-1887/1924-1928.....	64
/Realizările PNL.....	64
/Ministrii de Finanțe ai PNL=ctitorii edificiului financiar.....	64
▫ Concepția PNL privind impozitele.....	64
a.)Impozitele directe	65
▫ 1926-1932.Politica fiscală a guvernelor.....	66
##Guv.Averescu, Maniu, Iorga, Vaida.....	66
▫ Programul PNL privind impozitele directe	66
b).Impozitele indirecte =pe consumație și acte juridice.....	66
##Guvernele Averesu ,Maniu, Iorga, Vaida - impozitele indirecte.....	67
▫ Program PNL de viitor – impozite indirecte.....	67
c)Veniturile domeniilor și întreprinderilor Statului.....	67
d.)Impozitele și taxele locale	68
##PNȚ: politica impozitelor locale.....	68
▫ Sarcini de viitor – finanțele locale.....	69
50)Cristu Simionescu.....	69
▫ PNL/PNȚ:Politica bugetară.....	69
▫ Bugetul PNL :echilibrat.....	69
##Bugetele PNȚ.....	70
51.)Al.P.Necșești.....	71
##Dezastrul financiar provocat de guv.PNȚ.....	71
52.)prof. G.Leon (raportor).....	71
▫PNL: politica bancară.....	71
#PNȚ:politica bancară.....	71
52.Victor Antonescu.....	72
▫ Moțiune PNL - privind Finanțele.....	72
-În materie de impozite directe.....	72
- În materie de impozite indirecte.....	72
-Cu privire la politica bugetară.....	72
-Cu privire la finanțele private.....	72
53.M.Oromolu (raportor).....	73
▫ Problema conversiunii.....	73
▫ Soluțiile.....	73
54.M.Negură (raportor).....	73
▫ Problema cooperăției.....	73
55)Gh. Tătărescu.....	73
▫ Moțiunea privind Cooperăția	73
56.) Bugetul 1933/1934 , 17, 22 mart'33.....	74
/I.Slăvescu, IGDuca, CICBrătianu.....	74
/Virgil Madgearu, Cezar Spineanu, Ernest Ene	74
57.)Prelungirea legii protejării industriei (1912),28 mart, 7 apr.'33.....	74
I.Lugosianu :Expunerea de motive.....	74
▫ LD: vezi Fișier Legislație și vezi fișierul următor	74
58.)Legea pentru reglementarea cartelurilor, 8 apr.'33.....	74

▫LD:vezi la fișier legislație.....	74
59) Conversiunea datoriilor agricole, 9 apr.'33.....	74
60.)Economia românească în ultimii 50 de ani (1883-1933) , 5 iun.'33.....	74
▫Instituții economice moderne.....	75
Banca Națională a României -.....	75
Bursa.....	75
Creditul Funciar Urban.....	75
Legea pentru încurajarea industriei românești.....	75
Băncile populare	75
▫Economia României Mari.....	75
/1920/21:Unificarea monetară.....	76
/Integrarea economică a Ardealului.....	76
/Efectul lozincii "Prin noi înșine!".....	76
/Diminuarea aportului agricol.....	76
/Eflorescența industrial-bancară.....	76
/Deflația financiară.....	76
/Stabilizarea.....	77
▫Criza economică mondială.....	77
▫Criza bancară -părăsirea etalonului aur.....	77
/Conversiunea datoriilor agricole.....	77
/Controlul devizelor, contingentarea.....	77
/ Bursa , piața monetară.....	77
▫Perspective de viitor.....	78
61.)5-6 iun.'33.CONFERINȚA BLOCULUI AGRAR .București.....	78
a)GGMironescu (vice- prim ministru, ministru Interne).....	78
/Continuitatea conferințelor :Varșovia-București-Londra.....	78
b) Virgil Madgearu :Blocul țărilor agrare.....	78
▫ Conferința de la București.....	78
/Atitudinea defensivă a blocului agrar.....	79
#Mentalitatea mercantilă.....	79
#Industrializarea forțată.....	79
▫ Politica de deflație.....	79
#Retragerea capitalurilor străine ▫ Contractarea de împrumuturi.....	79
#Sacrificiile suportate de România.....	80
#Stare de război economic.....	80
▫ Anularea datoriilor de război ? !.....	80
▫ Balanța comercială activă ? !.....	80
▫ Înlăturarea barierelor comerciale ?!.....	80
▫Viitor:Conferința de la Londra.....	80

Guvern Al.Vaida . Legislatura II . Sesiunea extraordinară, aug-oct-'32

GGMironescu (Finanțe)

▫Legea asanării datoriilor agricole -GGMironescu , sept.'32

LD : extrase - considerații privind problemele economice și financiare

Bugetul // Experții străini // Raportul Rist // Datoria externă //

Context : vezi la fișierele : Legislație și partidele respective

1) Pomp.Ioanițescu (raportor), Camera, Expunerea de motive , 28 sept. '32

Proiectul de lege pentru modificarea Legii asanării datoriilor agricole

(DAD, MO 26, șed. din 27 sept.'32 , p. 1310-1314)

[LD am fișat toate dezbaterele. La nici o lege , atîtea discuții contradictorii. Eu nu am putut lămuri care au fost p.d.v. cele mai realiste, justificate economic sau politic , democratice, pro-cutare sau anti-cutare.

/Nici un p.d.v. nu întrunea toate aceste atribute , pentru că erau incompatibile.

/PNȚ se îndepărtează de Program, propagandă, angajamente , prin confruntarea din sînul "majorității" dintre țărăniști și ardeleni.

/În ultima zi, discursurile lui Mironescu și Vaida , au cîntărit greu în judecata " majorității" , prin realism, sobrietate și îngrijorări (pe de o parte) , prin optimism (Geneva !) , o picătură de demagogie (conversiunea urbană !) și oportunism (votul nominal, pe față !)

/Absența fizică a lui Maniu , dar omniprezența duhului său adevăratul (sau nu ?) inspirator al actelor de guvernare. (Prezent doar la vot !)

/ Interesant este lungul șir de opinii , pe diverse probleme la dezbaterile legii .

Vezi dezbaterile la legea Conversiune (votată la 6 oct.) la Fişier Legislație]

▣ **Expunerea de motive**

Conversiunea datoriilor agricole , în urma mării crize economice care bîntuie și țara noastră , a preocupat conducătorii, a provocat numeroase studii .

Criza economică

A izbucnit în România , la scurtă vreme după stabilizarea monedei naționale. De aceea, mulți le-au și asociat ca explicație. Nimic mai greșit ! Criza există în toate statele .

În realitate , criza este urmare a crizei de supra-producție , ceea ce a determinat în statele industrializate

încetinirea producției , șomaj , scăderea prețurilor .[....]

▣ **Conversiunea Varianta I PNȚ (nov. '30)**

În vara anului 1930_s-a pus pentru prima oară problema conversiunii ,

România fiind țară agricolă, iar sărăcirea agricultorilor, aducînd sărăcirea tuturor.

Guvernul român studiasse dinainte problema **creditului agricol** , deoarece agricultura noastră, parcelară , obținută prin împrumut, **suferea imens de lipsa de credit.**

Studiile aduse atunci de **delegația economică a guvernului**, în vara anului 1930, duceau însă la **concluzii deosebite.** [....]

Virgil Madgearu (pe atunci ministr. Industriei) , prin studiul său, propunea alte soluțiuni, pentru lichidarea creanțelor vechi, printr-un program de consolidare a organizației noastre bancare, prin fuzionarea băncilor , precum și prin organizarea de institute de credit ipotecar și rural, pe bază de emisiuni de obligațiuni ș.a , ș.a .

Studiul lui Madgearu prevedea o serie întreagă de **măsuri pentru conversiunea datoriilor** , o **suspendare a executărilor silite**, pe timp de un an ; înființarea unei **Centrale a operațiunilor de conversiune**

În nov.'31 , s-a depus în Parlament proiectul de lege pentru asanarea datoriilor agricole .

/20 august '30, Legea Creditului Agricol

[LD: Nimic despre instituțiile de credit agricol liberal ! Istoria începe cu guvernare PNȚ !]

Creditul Agricol a fost organizat prin **Legea din 20 August 1930** -

Împrejurările nu îngăduiseră, însă și **realizarea lui**, mai ales pentru că **existau unii care combăteau instituția** ce putea fi salvatoare .[...]

/Societatea de Credit Agricol Ipotecar al României

Guvernul a urmat studiarea problemei [Madgearu] și a ajuns la studiarea **Băncii Agriculturii Românești**. S-a înființat **Societatea de Credit Agricol Ipotecar al României**, cu participarea

statului, și un grup de **instituții financiare străine** care să acorde un împrumut etc etc.
Împrejurările au făcut ca aceste instituții să nu funcționeze, deși legile erau votate și capitalul asigurat din tranșa a doua a împrumutului. [căderea guvernului !]

▣ **Conversiunea Varianta II-Argetoianu (19 apr.'32)**

Legea conținea cu totul alte norme. Conversiunea urma să se facă prin înțelegere între părți, rolul statului reducându-se la a fi intermediar ,prin **Banca de Agricultură**.
Legea s-a votat , fără a se stabili soluția financiară[.....]

▣ **Conversiunea Varianta III.GGMironescu**

[LD : textul este atât de neinteligibil, cum rar mi s-a întâmplat să constat la vreo lege ! .
Aceasta este . încă o dovadă , că PNTJ a fost chemat prin surprindere la guvernare , și nu avea nimic pregătit !]

a) **Anteproiectul**

Noul ministru de finanțe, a alcătuit un **ante-proiect** ,în vederea modificării legii ,în care se arăta :"
adevărată soluție a problemei trebuie căutată pe **calea cea largă și dreaptă a contribuirii colectivității întregi** ,la **înviiorarea producătorilor mici și mari** , și la ușurarea sarcinilor grele ce ei au contractat [...] **De aceea** , s-a avut în vedere **să se evite zdruncinarea Băncii Naționale** și pentru a micșora **turburarea creditului public și privat** .

b) **Proiectul: o păsuire**

După discuțiile ce au urmat, a reieșit **alt proiect de lege** cel care a fost **depus în Parlament** ,care a fost studiat cu cea mai mare atenție. Acest proiect **are ca scop principal o păsuire** ,

deoarece s-a constatat că , în starea economică de astăzi, **debitorii nu puteau executa dispozițiile legii**. Justiția va avea grijă ca **legea cu totul excepțională și intervenționistă**, să împiedice pe profitorii să profite de lege. **Adevărații agricultori sunt protejați**. [.....]

Cum legea Argetoianu nu este abrogată , ci doar suspendată, este de preferat înțelegerea.

O atenție deosebită a depus guvernul și comisiile pentru ca **conversiunea de drept** pentru **agricultorii care au sub 10 ha**, (20 jugăre) **să nu fie atinsă , să fie păstrată**.

Păsuirea nu trebuie privită rău ! **Cine a împrumutat un agricultor** , **trebuie să știe că va lua plata** atunci **când agricultorul are o recoltă bună**, care să-i dea puțința să plătească.[.....]

Pomp.Ioanițescu / 27 sept.'32

2.) **comandor Dan Zaharia (PNTJ) -la conversiune - 28 sept '32**

▣ **Finanțarea : Tezaurul de la Moscova !**

La Comisia Camerei, a pus întrebarea, cam brutală , **guvernatorului BNR ,Angelescu** :
de unde bani pentru finanțarea Conversiunii ?

"Ce ar fi dacă cu un aeroplan ne-am duce la Moscova și am aduce Tezaurul ?"

D.Angelescu mi-a spus : < *L-aș băga în pivnițele BNR : 305 milioane aur.! 10 miliarde lei ! , pecare s-ar putea emite, imediat 30 miliarde bancnote !>*

Cu ei :s-ar plăti restanțele, s-ar alimenta piața financiară, s-ar finanța datoriile agricole !

În chestiunea **Tezaurului** , avem totuși pe **aliata noastră, Franța, care poartă o răspundere** .

Tezaurul a fost predat ambasadorului francez la Moscova, d. Nolhac.

Avem de la el hârtie , în care semnează că **a primit cheia de la Tezaur**.

De ce nu ne vine Franța în ajutor ? Există sau nu un gir moral asupra acestei probleme ?

Dan Zaharia / 28 sept.'32

3.) **Mișa Vasiescu (PNTJ) ,la Conversiune , 29 sept.'32**

("Dimineața ", 1 oct.'32)

▣ "Un discurs pentru stenografi "

[LD : ghinionul lui ! Singurul deputat țăran nu-și poate ține discursul din cauza scandalului izbucnit în legătură cu **demisia lui Titulescu** .]

" Dsa , sătean robust, cu voce puternică, încearcă să se facă auzit , **dar opoziția îi acoperă glasul cu apaluze ironice prelungite**. Nici măcar **stenografii nu pot înregistra cuvintele oratorului** . În cele din urmă, d. **H.Stahl**, directorul serviciului stenografic , **plasează pe subalterni, în picioare , chiar lângă orator**. **D.Mișa Vasiescu** pierde din vedere că i se dăduse cuvântul pentru ca, prin vocea sa să acopere zgomotul , și **se mulțumește cu rolul de orator la legea conversiunii , dictând stenografilor cu glas scăzut părerile d-sale** .

Mișa Vasiescu / 29 sept.'32

4.), **C.Argetoianu** (Un .Agr.) -la Conversiune -30 sept.'32

(DAD, MO 39, 30 sept.'32, p. 1528)

[LD : prezintă "intervenționismul " în relațiile dintre state (germene a teoriilor pentru o "nouă ordine economică ") privind reducerea , anularea , datoriilor externe . Este f.f. documentat.

Extrapolază teoriile , pentru a pleda , la noi, pentru conversiune , pentru **valorificarea muncii, a producției**, nu a creditului ! **Vezi fișier Uniunea Agrară**]

Vezi fișier Uniunea Agrară]

/Proiectul GGMironescu

Proiectul de lege al lui GGMironescu, a fost **făcut, desfăcut, refăcut** , într-o atmosferă regretabilă, de **patimă, de suspiciune , atacuri , insulte , amenințări**, care mai de care mai nedrepte , **contra legii adoptate în aprilie 1932** .

Temeliile legii GGMironescu sunt șubrede , " pe nisip " , deoarece pretinde să rezolve o problemă ce nu o avem - creditul - și lasă nerezolvată o problemă ce o avem - valorificarea muncii ;

▣ Creditul

"Vreau să nu fiu înțeles greșit . **Știu foarte bine** - știm cu toții - **importanța creditului** în viața economică .

Dar [...] în momentul de față , **moment absolut anormal** , problema creditului [...]

trebuie să rămână pe treapta a doua.

În momentul de față, **trebuie să ne preocupe numai valorificarea muncii și a producției**.

Interesele economice ale statului sunt asemănătoare cu cele particulare , în aceste domenii.

[.....]

Argetoianu /

▣ Legile Conversiunii

Legea din apr.'32, a căutat **să pună de acord o stare de fapt, cu o stare de drept**.

Că legea nu a fost pe placul anumitor capitaliști, anumitor creditori, o pricep până la un punct.

Dar nu a fost reaua -credință a debitorilor.

Campania contra legii a fost bine dusă : că este anticonstituțională ; că nu corespunde doctrinei internaționale ;

că este fatală băncilor ; că este "bolșevică " , "revoluționară " .. ..

Doctrina "intangibilității creanțelor " este amendată de toată lmea civilizată ...

- **Aurel Vlad** (PNȚ) : Unde nu există ? În afară de Rusia , există în toată lumea !"

- **Voce PT** : De unde știi dta aceasta , de la Orăștie ?

- **Argetoianu** : Cum, în relațiile dintre state, nu s-a recurs la reducerea datoriilor !?

Statele debitoare ... au spus simplu : nu pot plăti !

De 5 ani încoace , toate **întrunirile internaționale pun problema datoriilor reduse** :

/ Raportul Băncii Reglementelor Internaționale de la Basel;
/ Adunarea de la Geneva ;
/ Adunările de la Londra ;

Oameni de stat, de răspundere , au îmbrățișat și ei ideea :

/DI.Beneș cere ștergerea datoriei țării , pentru reparațiuni;
/ În SUA , producătorii agricoli amenință cu greva , dacă nu li se reduc datoriile ;
Este un lung drum parcurs... în conștiința economico-financiară contemporană.

În legea Mironescu , s-a apăsător pe respectarea creanței ;

s-a încurajat negocierea dintre creditor și debitor .**Dar ... :**

/ din p.d.v. al creditului, a dat o lovitură de spadă în apă !

/ din p.d.v. al debitorilor , a dat o lovitură de măciucă în capul producătorilor !

(**Aplauze la Un.Agrară și PȚ**)

El are doctrina PNT de la Conversiunea din apr.'32 . Scrisă și semnată .

Semnată de dnii : Mihalache, Călinescu, Mirto, Lugosianu, Iacobescu, Graur, Ghelmeceanu

în care propunea conversiune și pentru proprietățile mai mari de 25 ha .

Acum au restrâns-o sub cifra de 10 ha , pe ceilalți excluzându-i

"Și atunci mă întreb, care este omul care s-a încăpățânat care, contra voinței tuturor și credinței tuturor,

vrea să impună această lege ? " [aluzie străvezie la Iuliu Maniu !]

[Vezi recurs în trecut ... **crezul lui Mihalache** ...

ce spunea el atunci despre aredeleni... despre PNR - fișier **Doctrina de partid**]

"Astăzi eu văd pe dl modest și simpatic și cumsecade [Iuliu Maniu] dictator financiar , iar pe intransigentul Mihalache ... punându-i la dispoziție partidul și credințele sale " (**aplauze în opoziție**)

"Soarta ne-a împins pe câțiva la roluri pe cari poate nu le doream , nici unii nici alții , ne-au împins înainte și ne-a silit să luăm anumite răspunderi.

Eu pot să vă spun un lucru .**Seara , când mă culc, mă culc cu conștiința împăcată , pentru ceea ce am făcut .**

Mă întreb : **câți din conducătorii dvs pot să spună același lucru ? "**

C.Argetoianu /

▣ Agricultură

"Când agricultura muncește cu bilanț deficitar , când comerciantul nu poate să ajungă să-și plătească nici impozite ,

când industria trebuie să închidă porțile uzinelor sale , ce să facem cu creditele ?

Producătorii români nu câștigă azi nu din cauza scumpetei capitalului ci...

prin scăderea prețurilor muncii și producției lor .

C.Argetoianu / 3

/Experții străini

Are toată stima pentru experții străini , oameni onorabil și, competenți

"Dar eu cred că nu pentru ce au venit ,trebuiau să vină !"

Aș fi vrut ca **acești experți** , în loc să-și piardă vremea prin administrații , făcând calcule,

să se fi dus câte 10 zile în exploatarea comerciale, industriale, agricole,

și să ne sfătuiască , să ne învețe, cum să facem ca aceste exploatarea

să devină din "deficitare " , " beneficiare " !

C.Argetoianu / 30 sept.'32

5.)I.Isac (Liga contra cametei) - la Conversiune - 30 sept.'32

(DAD, MO 39, 30 sept.'32, p. 1531)

#Pierderea tezaurului –cauză a crizei de azi

"Socotesc că nimeni dintre dvs. nu poate tăgădui că **pierderea Tezaurului nostru** ,

care a rămas în mâinile Rușilor, la Moscova, a avut o mare influență asupra debitorilor de astăzi și, în general, asupra crizei economice în care se zbate neamul nostru .

#Daunele de război –risipite pe alte destinații

" Nimeni dintre dvs , socotesc, că nu poate tăgădui faptul că în urma războiului , fiind și noi trecuți printre popoarele învingătoare , ni s-a dat de către cei învinși , daune de război . Dacă aceste daune de război , câștigate de la statele învinse, pe baza sentințelor judecătorești , se plăteau acelor care au fost păgubiți -păgubiții de atunci sunt debitorii de azi - ei nu ar mai fi datori sumele de azi , nu s-ar găsi în această situație nenorocită.

Dar guvernele au dat altă destinație acelor bani .

I.Isac / 30 sept.'32

6.)I.ZCodreanu (G de F) -la conversiune- 1 oct.'32

Intervenție **Virg.Solomon, Aurel Vlad**

(DAD, MO 40, 1 oct.'32 , p. 1563 - 1566)

[LD : el a avut o **discuție -explicație cu experții Ligii Națiunilor** , la ministerul de Externe, cărora le-a explicat **semnificația națională a Conversiunii : de a nu intra pământul pe mâna jidanilor** .Este sarcastic cu privire la "**vizirii** " care controlează "**vasalii** " ,și cere **suprimarea plății cuponului extern** .]

[Ex. proprietarul **Costică Mitache** din Huși , și-a pierdut moșia și tot avutul, pentru că s-a împrumutat **la bancherul Heim Schor**]

Virg.Solomon /

-Virgil Solomon,Aurel Vlad :Sistemul bancar în Ardeal.

-**Virg.Solomon** : El nu are interese bancare de apărut (este dator) .Îl interesează aspectul politic al **vieții bancare din Ardeal**, în apărarea cărora **PNȚ poate fi învinuit pe nedrept**. Există bănci **țărănești** , cu capital **exclusiv țărănesc** , ca la Făgăraș....

-**C.Radovici** (Un.Agrară) : Banca Boileana ?

-**V.Solomon** : Nu, asta este destul de hrăpăreață.Este , spre ex. , una la Poiana Sibiului , pe acțiuni, condusă de un vrednic țaran, care a reușit.

Bănci așa -zise țărănești, cu un capital de paradă , care au dir. un popă, au o parte imorală , deoarece se îmbogățesc câțiva.Dar au și o parte morală: **capitaluri de zeci de milioane ale țăranilor (Făgăraș, Sibiu) ce au trăit în America** .Este munca lor de 10-15 ani.

De aceea PNȚ se interesează de ele.La Făgăraș au **peste 300 milioane depuneri țărănești** .

Băncile ce s-au hazardat în întreprinderi- băncile liberale "Victoria" , "Bihoreana " , "Baia Mare " -acestea sunt **marile bănci din Ardeal**.

Banca "**Albina**" , este o bancă veche, tradițională.

"Banca Românească" în guvernarea PNL (pe atunci Radovici era în PNL, prefect de Făgăraș) a facilitat împrumuturi ...

-**C.Radovici** : Da.A dat 10 milioane , cu dobândă de 10 %

-**Solomon**: La început cu 10 % .După ce a căzut de la guvern, a strâns șurubul, încât oamenii au cerșit pe la alte bănci ardelenne .Noi nu apărăm băncile . Dar apărăm interesele țăranilor deponenți la aceste bănci.

-**I.Z.Codreanu** : Este de acord cu el.Sigur trebuie luate măsuri ca **băncile noastre, băncile țărănești, să nu fie lovite**. Mai ales cele care în trecut au contribuit la puterea de viață și de economie a poporului român.

Și nu numai din Ardeal ! Ci și din Bucovina ,Basarabia și Vechiul Regat.

-**Adonis Popov** (PȚ-Lupu) : Să le știm și noi care sunt.Dați-ne o statistică.

-**Aurel Vlad** (PNȚ) : Sunt f.multe. De ex., în jud.Hunedoara, băncile din Deva și Orăștie, încă pe vremea ungarilor, au împrumutat **țărani de și-au cumpărat pământ** .

De aceea în jud.Hunedoara nu există vreo proprietate maghiară.

Băncile din Transilvania au stat în serviciul țăranilor, le-au dat împrumuturi ieftine, cu care **și-au cumpărat pământ de la conții și proprietarii maghiari** .
Acele bănci **au ajutat școlile, bisericile, și au susținut intelectualitatea românească**.
Acele bănci **trebuie să apară de Conversiune** .

-I.Z.Codreanu :Acele bănci sunt acum ale grofilor jidani.
IZCodreanu /

-Codreanu:Experții="vizirii"

" Aici vine cazul cum m-au întrebat pe mine , la ministerul de Externe , **vizirii pe care dvs îi numiți experți, și pe care suzeranii de la Liqa Națiunilor i-au trimis la noi, vasalii ."**

Având onoarea de a fi invitat , **a fost și el de curiozitate să-i vadă pe viziri**.

"Au venit la mine , văzându- mă și în costumul ăsta ,cam curios pentru dâșii, au venit la mine și **franțuji,și englezi, și elvețieni** , și toți câți erau acolo , și **au început numaidecât să mă descoasă** .[------]

Ei ziceau că sunt modești oameni de cifre , dar , cu toate acestea ,căutau să iscodească.

" Am stat mult de vorbă cu dâșii , spre mirarea tuturor care erau acolo.

M-au întrebat dacă sunt din opoziție, din ce fel, cum se numește partidul [...]

și apoi,**ce credem despre Conversiune** .

"Și , după ce le-am spus că **la noi Conversiunea nu este nici de natură economică, nici financiară,și nici măcar socială, ci ea este pur și simplu o problemă națională , au rămas uimiți.**"

" Le-am spus : **< Da, jidovimea bancară din țară și cea internațională voește să pună stăpânire asupra teritoriului nostru , asupra acestei țări >** le-am spus-o direct ."

La aceasta , ei m-au întrebat : **< Ce interes ar avea ? Lor le-ar putea renta ? >**

Eu le-am răspuns că **pe jidani** , în cazul acesta ,**nu-i interesează rentabilitatea momentană ,ci ei vor stăpânirea țării** , căci **cine stăpânește pământul, stăpânește țara . "**

Aceasta îi interesează pe dâșii [pe jidani] " [...]

În final cere **suspendarea plății cuponului datoriri externe**

(**aplauze la G de F, LANC, PȚ-Lupu**)

IZCodreanu / 1 oct.'32

7.)I.Hudită (P.Ț)- la conversiune -1 oct.'32

(DAD, M O 40, 1 oct.'32, p. 1581- 1585)

«Criza economică românească

Criza economică din România are ca **"element mondial "** ,cca **20 - 30 % din cauze** .

Elementele mondiale ale crizei sunt valabile pentru țările industriale , cu mari mase uvriere , cu standard superior de viață ,cu industrii dependente de alte țări (materii prime și deșeururi)

70-80 % din cauzele crizei sunt "pur românești " .

România este un stat agricol, cu o **populație țărănească** în majoritate , care au un standard de viață cum rar se mai găsește în Europa , și aceasta este **un noroc pentru clasa dirigență**.

Criza românească are 3 mari laturi , fiecare cu componente :**economică, politică, morală** .

I.Latura economică : criză de producție, de consumație , monetară, a prețurilor, datorii agricole și urbane ,a creditului. Toate se intercondiționează.

Numai un naiv poate crede că se pot soluționa unele ,în interes meschin de clasă .

II. Latura politică , are 4 cauze fundamentale :

1.Aparatură de stat peste posibilitățile bugetare ;

2.Buget bazat pe **o fiscalitate** nejustă, nedemocratică ;

3. Cheltuieli inutile , dintr-un buget secătuit ;

4.Instabilitatea legislației economice , care a făcut ca **în România să nu mai existe nici o încredere ,nici stabilitate ,nici coerență** .

Toate aceste elemente economice, politice și morale formează un tot unitar :**criza românească**.

În acest cadru trebuie plasată problema Conversiunii.

I.Hudiță /

«**Conversiunea: de ce amânare ?**

De ce se vine cu această amânare de 18 luni , pentru Conversiune ?

Are guvernul asigurări formale din partea străinătății, din partea Societ.Naț , că legiferând astfel , vom obține facilități pentru un mare împrumut al Refacerii ?

-**Sugestia experților ?!**

Sau legiferăm așa , după vagi sugestii ale unor experți ,

care ... nu pot angaja nici o țară și, cu atât mai puțin, Societatea Națiunii ?

-**GGMironescu** : S-a mai pus această chestiune. **Este foarte greșită ideea că acest Proiect de lege a fost sugerat de experți !** Experții nu s-au ocupat de acest proiect . Ei nu au sugerat nici principii.

-**Hudiță** : Mulțumit de explicații, dar **nu- l crede , deoarece mulți "majoritari " dau această explicație "ca un argument suprem " :<trebuie să facem lucru acesta , pentru că ni- l cer experții străini să- l facem , spre a asigura străinătății condițiile necesare pentru refacerea creditului nostru ! >**

I.Hudiță / 1 oct.'32

8.)C.Turtureanu (PNL-2) - la Conversiune -1 oct.'32

(DAD, MO 40, 1 oct.'32, p. 1581)

«**Conversiunea=presiunea experților străni și a clubului PNT**

Ați legiferat sub presiunea clubului PNT și sub presiunea experților străini.

Este un adevăr pe care nimeni nu- l poate contesta .

"**M- aș fi așteptat** de la un guvern ca al dvs. , care a venit cu făgădueli așa de largi în fața alegătorilor , **să nu se supună injoncțiunilor experților străini** și să aibă mândria să spună :

< În țara Românească noi ne conducem așa cum ne dictează interesele noastre proprii .>

Cere :

/Guvernul să-și retragă legea !

Majoritatea , să nu- l voteze !

9.)dr.N.Lupu (PT-Lupu)- la Conversiune -2 oct.'32

(DAD, MO 41, 2 oct.'32, p. 1589- 1593)

[LD : critică și caută "dedesubturi " la modificările Legii Argetoianu de către PNT

În loc de argumente economice ... argumente patriotice , recurs la mândrii naționale ... răfuială cu ardelenii !]

Lupu /

#Portofoliile putrede ale băncilor

-**Lupu** : S-a vorbit neconținut de **portofoliul putred preluat de BNR** , dar nu s-au adus cifre și nume.Poporul vă va sili **să faceți aceste dezvăluiri :de situații privilegiate ,care să-și fi asanat datorii,7 miliarde !-împiedicând asanarea marelui mase a țărănilor(aplauze la PT)**

-**Pompiliu Ioanițescu** : Voi aduce date și nume, ca țara să fie satisfăcută.

-**Lupu** : Se aude că **sunt implicați și unii conducători politici** .Ex. Banca "Izvorul " din Ardeal . **Ei ar trebui să fie rași de pe suprafața pământului....**

-**Pomp.Ioanițescu** : Afirmații gratuite !

#Băncile ardeleni au dat faliment !

-Lupu :Să salvați băncile din Ardeal ?! [ripostă lui Aurel Vlad] S-au dus toate cele mari ,
au murit prin propria lor lăcomie și incapacitate : "Temișana", "Victoria " ,
băncile din Vest **au dat faliment și deponenții din Ardeal și-au pierdut bănișorii !**
Creditul este de mult mort , nu mai aveți ce salva.Băncile de astăzi nu mai merită ajutor.
Statul le-a tot ajutat ! **Au cumpărat și românizat "Stea Română " ...**
S-au obligat să plătească în franci elvețieni ; leul a scăzut și era să dea faliment...;
statul le-a dat cele mai bune și mai frumoase terenuri petrolifere (miliarde !)
ca să o salveze : încercare iluzorie de salvare a băncilor , din averea poporului ,
din care s-au îmbogățit doar câțiva.Și-au uitat datoria de bancă, **s-au transformat în instituție**
industrială .Au luat de la debitori .Trebuie să facem cu ele tabula rasa .
Lupu /

#Experții au cerut amânarea conversiunii !

GGMironescu a spus că nu experții au cerut amânarea legii."E locul să-i spun că **știe satul ce nu**
știe bărbatul "(ilaritate) "Eu, la fel ca alții, am spus că **experții au cerut ! "**

-ACCuza : Foarte just !

-Lupu : Cine a chemat experții ? -n-au venit singuri ! Și , dacă au venit **de ce nu le-ați spus** că
dacă **România Mică** , micile principate , au mai trecut prin crize destul de grave ,
și **n-au avut nevoie de sfatul** nici unui Sir, nici unui Lord, și-au condus viața încet,, cu cumpătare
și chibzțuintă ... că au ajuns **astăzi să fim cu toții la un loc** ,în hotarele firești ale neamului [...]
Dacă **noi, moldovenii și muntenii** am putut **să rezolvăm toate problemele prin noi** , **fără**
sfaturile nimănui [...] **"Nu vă simțiți dvs, Ardelenii , oarecum jenați** că, atunci când ați venit la
noi , cu aportul dvs sănătos de viață și pricepere , ați început **epoca apelării la experți ? "**

-ACCuza : A supunerii noastre sub dominația experților .

#Să înceteze împrumuturile !

"Împrumuturile Vedeți ce înseamnă să recurgeți cu orice preț și să ascultați ,fără nici o
rezistență , sfaturile experților străini ?[Tara noastră are destule capacități , în toate domeniile [LD :
ripostă lui Vaida care persiflase aceste capacități] **pentru a nu fie nevoie să aduceți experți**
economici, ingineri ce fac drumuri scumpe ...Pe experți , dvs i-ați chemat ! Nu i-ați chemat pentru
nimic ! Poate sperați la un împrumut !" Dar eu vă spun ,împrumuturi de consumație ,România****
nu mai poate suporta !" [Aplauze la toată opoziția]

"Epoca împrumuturilor a încetat , să o știe toți bărbații politici " dar mai ales **"împrumuturi**
cu dobândă mare și comisioane și mai mari " [Aplauze la toată opoziția]

"Vom mobiliza întreaga națiune [...] și **vă vom împiedica să gajați și restul avuției țării "** și să
mai veniți cu " **împrumuturi de consumație pentru o pătură superficială de profitori "**

[Aplauze la toată opoziția]

Lupu /

Expertul Rist

" Eminentul om politic și distinsul economist Argetoianu a recunoscut , pentru prima oară , că
stabilizarea a fost făcută la un curs prea ridicat , **după sfaturile expertului francez**
Este posibil ca **o țară întreagă să piardă și să-și devalorizeze producțiunea ei pe decenii,**
pentru sfaturile unor depozitari de lei, a unor capitaliști străini ?

" Vedeți ce înseamnă să recurgeți cu orice preț și să ascultați , fără nici o rezistență, sfaturile
experților străini ? "

Eu îl cunosc pe Rist . Dar știți cum a făcut Franța stabilizarea ? -a stabilit francul sub cursul
zilei .De ce acolo a aplicat **o metodă** care a dus Franța la prosperitate , **iar aici a aplicat altă**
metodă ,care a adus prăpădenie și peire ?

Să vă învățați pentru totdeauna minte de a aduce acești experți.....

-Ernest Ene :Nu experții sunt de vină ! Ci acele grupări liberale care au făcut celelate
greșeli .

-O.Goga : Ar fi foarte interesant să se publice corespondența cu experții. [...]

#Să nu se plătească couponul extern !

-Lupu : Să nu se plătească cuponul datoriei externe .Să se arate străinătății că s-a ajuns în ultimul hal [...] că ne-a rămas să mâncăm doar mămăligă cu ceapă , cum zicea d.Titulescu ...
Lupu /

#ConversiuneaPNȚ=antisocială, antidemocratică

Legea PNȚ este antisocială, inconsecventă, antidemocratică.

"**Dacă este cerută de experții străini, o respingem** ;epoca capitulațiilor acestei țări a trecut. Noi nu mai suntem sub Turci,**suntem liberi și independenți** " [Aplauze la toată opoziția]
"Noi luăm contact cu păturile asuprite ale Occidentului, **nu cu păturile asupritoare** .
Să se știe că **noi nu suntem colonie** , și sugestii de această natură nu primim "
[...] Iar **dacă legea este expresie a PNȚ** ,să fie prezentată de exponenții democrației țărănești ,
nu de GGMironescu " [LD: **aluzie la descendența sa conservatoare**]
dr.N.Lupu / 2 oct.'32

10.)**N.Penescu** (PNȚ)-la conversiune- , 2 oct.'32

(DAD, MO 41, 2 oct.'32, p. 1593- 1601)

[LD :răspicat și argumentat susține **doctrina economică agrariană** (nu țărănistă !).

Uneori este chiar un **susținător al actelor liberale**,evidențiind **similitudinea cu politicile PNȚ** (ex. stabilizarea).De aceea este combătut (direct sau anterior)de unii "țărăniști intransigenți"
(Iunian, Lupu,Ghelmegeanu ș.a)Răspicat și fără argumente , respinge doctrina liberală ,cu componentele sale : industrializarea și deviza "**prin noi înșine**" .

Citează masiv paragrafe din Raportul Rist ,care-l **acuză pe Argetoianu** de agravarea situației economice .**Sare peste acuzele la adresa guvernării PNȚ** (la adresa lui Madgearu)din același raport .**Apără proiectul GGMironescu**]

Penescu /

≡Devierea dezvoltării economice firești a României

Înainte de război:țară agrară

[LD : **cadru general bancar la adoptarea legii Argetoianu**]

Înainte de război, **Instituțiile de credit din Vechiul Regat** aveau

un capital mobilier de peste 600 milioane lei aur, folosit exclusiv în agricultură.

Din acest capital, 240 mil.lei aur era capital străin.

Industria țării , era legată numai de petrol și lemn, iar capitalul era peste 80% străin.

Nu se practica nici politica "Prin noi înșine" , nici "industrializarea".

"Era firesc , eram țară agricolă. Țară cu materii prime, lemne și petrol, și întreaga noastră politică economică s-a îndreptat spre **dezvolarea acestor ramuri de producție** "

/După război:devierea spre industrialism

După 1919, **politica economică s-a schimbat complet** :a venit **Ardealul**, cu industria lui dezvoltată ;**Exproprierea** a fărâmițat marea proprietate ;**Creditele** n-au mai mers spre agricultură A apărut **formula " Prin noi înșine"** care avea drept scop **industrializarea țării**.

"Din acest moment **începe devierea dezvoltării firești economice a României, spre industrialism, deviere de la linia firească** , pe care ea nu trebuia s-o părăsească , și care era aceea care s-a urmat înainte de război. " -**Băncile** și-au mărit capitalul mobil, prin emisiuni

-**Soc. Industr.** își măresc capitalul , prin emisiuni....

-**Publicul**, atras de industrie, subscrie ...

-**Capitalul mobilier** merge doar spre industrie...

Asta ține până în 1923. În 1923, inflația este oprită , dar apar gravele ei consecințe.

După 1923, odată cu stoparea inflației, **a început rarefacția leului , scumpirea banului** .

-**Dobânzile** cresc vertiginos ;

-**Industria** nu mai poate plasa pe piață acțiuni ,plătind enorme dividende,și face apel la bănci ;

- Băncile** împrumută în cont curent industria ...
- Industria** devine neproductivă ...
- Băncile** îngheață ...
- Statul** are serioase dificultăți financiare , nu-și mai poate plăti furnizorii ;
- Industria** , suferă de insolvența statului ;

Epoca dintre 1923-1925 este astfel caracterizată prin **înghețarea creditului și neputința industriei de a se dezvolta** ,din cauza scumpirii leului și din lipsă de circulație monetară.

/Anul 1926 , este **anul prosperității generale** .

Leul era cotelat la 3, 20 .România are un an bun;

-**Mare producție agricolă ;Mult petrol și lemne ;Piață de desfacere f. bună ;**

România găsea **debușee excelente** ;

Penescu /

#Întârzierea stabilizării

/ 1926. Atunci ar fi trebuit să se stabilizeze leul ! **A fost un moment care s-a pierdut !**

Defunctul **Vintilă Brătianu** a fixat însă un **plafon pentru BNR** (1925) și BNR nu a mai emis monedă .**Capitalul** circula greu (era f. scump) ; **plafonul impus a strângulat economia** .

BNR nu făcea emisiune în devize și aur .

" Se plecase de la **concepția himerică** că astfel se va revaloriza leul !

A fost o himeră , **o iluzie pe care Vintilă Brătianu a părăsit-o , dar prea târziu ! "**

/1928.Împrumutul stabilizării

/ 1927-1928. **Vintilă Brătianu , PNL , au părăsit acea politică financiară, dar era prea târziu !**

Atunci s-a pus problema stabilizării. Vintilă Brătianu a tratat cu bancherii străini acel Împrumut , deoarece :

- Emisiunea BNR** , trebuia garantată ;
- BNR** trebuia degrevată de leșturile trecutului ;
- Leul** trebuia asigurat contra speculei ;

"Dar eu afirm că **este o vină nedreaptă care se face lui Vintilă Brătianu și guvernului**

PNL de atunci ,când i se impută că putea stabili leul la un curs inferior pieții

[**Răspunde astfel dr. Lupu și altor critici**]

"Cu atât mai mult **această vină este nedrept** îndreptată contra noastră, a **PNȚ**,

care **am făcut, la 1929, această sstabilizare "**

Penescu /

#Decalajul dintre valoarea leului și datoriile agricole

Eroarea fundamentală a criticilor stabilizării , este că nu sesizează că ,în 1928-1929, **nu exista un decalaj între valoarea leului și prețul produselor**.

Acest raport era normal, era o stabilitate economică.

Anormal era numai **decalajul** dintre valoarea leului și **datoriile agricole** contractate între 1926-1928. Atunci s-au făcut marile datorii care ne urmăresc și azi .

#Erezi inflaționistă

" Dvs [**dr Lupu și alții**] **faceți un mare rău țărănimii vânturând teoria acestui inflaționism , prezentându-vă ca doctrinar de stânga , în realitate fiind depreciatori ai monedei "**

[dă exemple, calcule , etc]

-**G-Ștefănescu -Goiceanu** (PȚ) :**Teza pe care o susțineți este falsă**.

Această teorie **a susținut-o și d. Corteanu**, în parlamentul Iorga, și **a fost contrat de d.Ghelmegeanu**.Parcă ascult , din nou, pe Corteanu !

-**Penescu** :Aveți dreptate doar în privința țărănilor datornici .Dar problema nu trebuie privită îngust.Nu legiferăm numai pentru 1-4 milioane de oameni .Trebuie să avem în vedere situațiaeconomică generală.**Dvs vă împăunați în apărătorii țărănimii dar , în realitate , sunteți**

" doctrinari improvizați "

-**Gr.Iunian** :[**Îi întrerupe, îl pune la punct, nu-i îngăduie să prezinte teoriile lui**

ca doctrină a PNT !]

N.Penescu /

▣ Structura proprietății românești: agricolă

[Critică politica industrialistă a PNL ,argumentează politica "agrar -țărănistă " a PNT]

83 % - proprietate mică, rurală ;

17 % -proprietate urbană ;

Aceasta înseamnă **structură agricolă caracteristică.**

În 1928 : 122 miliarde - producție agricolă ;54 miliarde - producție industrială (din care 39 miliarde , industria proprizisă și 12 miliarde , materia primă)

Penescu /

▣ Experții.

I se pare curioasă intervenția dr Lupu, contra experților , de vreme ce **aceștia sunt toți de acord ca Conversiunea să se facă !** Și "Raportul Auboin " , și "Raportul Rist " recomandă conversiunea ,cu condiția respectării unor limite,ca creditul să nu fie paralizat .

-**Mischie** : Ministrul de Finanțe a spus că experții au cerut abrogarea legii.

-**Penescu** : Eu vorbesc în numele meu .

Penescu /

▣ Datoria externă

[LD : argumentație logică, economică , care ar fi trebuit să potolească puțin pe zeloșii "patrioți " Dar ... nu se întâmplă așa .Din contra !]]

Reducerea sarcinilor externe este inevitabilă. Acest lucru a fost recunoscut de însăși **finanța străină.A recunoscut-o și d. Rist**, încă din primăvara 1932.

-**ACCuza** :Dacă nu o spuneam noi , nu o mai recunoșteau ! "

-**Penescu** : " În ultimul **Raport către Liga Națiunilor se recunoaște acest lucru** :

nu se poate cere unei țări debitoare , ca a noastră, să-și plătească regulat cuponul , când nu i se cumpără mărfurile ."**Cu ce se plătește cuponul ?Cu mărfuri .Cu împrumuturi România nu mai poate face împrumuturi .**

"**Creditorii noștri trebuie să înțeleagă** ,ceea ce recunosc prin Raportul adresat Ligii Națiunilor , că în criza mondială actuală, **ori se scad anuitățile** de amortizare pentru datoriile externe , ori , prin tratative bilaterale sau plurilaterale, **se caută plasarea produselor țărilor debitoare** " Aceste considerații sunt făcute de un om pentru care dvs " ați avut cuvinte cu totul nepotrivite " și care încearcă să ajungă tocmai la acest schimb de mărfuri , care să asigure statului și BNRposibilitatea de a plăti cuponul.

-**ACCuza** : " Întâi suspendăm, apoi tratăm !"

-**Ernest Ene** : " Întâi tratăm și apoi suspendăm ! "

/Experții :Rist,Auboin-de bună credință

-**Penescu** : Care este deosebirea ? **Noi voim să ajungem la această ajustare a datoriei , în bună înțelegere cu creditorii** , deoarece este o **interdependență** de care depinde viitorul economic al țării .**Dvs , vreți să ajungeți la asta prin Proiectul d-lui Modreanu , care circulă pe culoarele Parlamentului...DI Rist (anul trecut) , dl Auboin (anul acesta) propun această soluție.Oamenii de bun simț vor înțelege** cum e mai bine și nu vor ezita .

N.Penescu / 2 oct.'32

11.)**Eduard Abrudbanyay (P.M.),la Conversiune, 3 oct.'32**

(DAD, MO 42, șed. din 3 oct, '32, p. 1632-1635)

[LD: un p.d.v. radical anticapitalist,antibancar,care l-ar putea plasa la "stânga"?

Nu,apără pur și simplu interesele "**clasei agricultorilor**" ,care nu trebuie confundată însă cu "**clasa țărănească**" numai pentru că acum dorim să aruncăm la coș conceptele și categorisirile marxiste.Sigur , chestiunea este valabilă și pentru "țărăniștii"români]

#Specificul crizei românești

Viața economică și-a pierdut echilibrul și , într-un ritm disperat, merge spre falimentul capitalismului. Acest cataclism, în afară de criza mondială ,cu atâta plăcere invocată ,își are motivele lui grave de ordin intern.

/Păgubirea agricultorilor –favorizarea capitalului parazit

" După războiul mondial ,politica financiară a României, pe lângă păgubirea gravă a claselor producătoare ,și în special a clasei agricultorilor,a dat capitalului numerar concesi nelimitate ." "Guvernele noastre ,nefiind în stare să creeze o consolidare juridică și morală, atât de bine meritată capitalului constructiv,au acordat un <salvus conductus > creditului parazit și au transformat viața noastră economică într-un teren liber al capitalului aventurier." Aceasta s-a agravat prin libertatea nemărginită a dobânzilor uzuare care a durat cel mai mult în România.

Când producția agricolă și industrială au suferit pierderi enorme (prin stabilizare) , capitalul de bani gata nu și-a limitat cu nimic pretențiile nemotivate , ba a mărit chiar dobânzile (40-50 %)Dobânda ridicată a despuiat , a mistuit , a sărăcit clasele producătoare . A fost o politică "cămătărească, greșită, vicioasă ." Pentru leac, nu trebuie să " măsuri revoluționare "

-Pledoarie ptr. codul civil austriac

Este destul dacă se aplică legile în vigoare .(ex.codul civil austriac ,în vigoare în Ardeal și Bucovina) Maximul de dobândă trebuie fixat la 8 % .BNR nu stă la înălțimea misiunii sale , din acest p.d.v.

-Pledoarie ptr.restabilizare

Cea mai gravă boală a economiei naționale este anemia financiară, lipsa de bani . La noi , nu sunt decât debitori și creanțe de hârtie ! Nimeni nu are bani ! De aici se trag toate relele.Rădăcina bolii este politica valutară. De aceea trebuie o restabilizare monetară. [Abrudbanyay /](#)

-Pledoarie ptr.reducerea dobânzilor la împrumuturile externe

România nu poate achita dobânzile mari ale împrumuturilor ei externe ,decât renunțând să facă față obligațiilor interne.Guvernul, în loc să mineze proprietatea mijlocie - prin Lege - ar fi trebuit să trateze cu cu expertii reducerea dobânzilor împrumuturilor externe . Ar fi trebuit expusă situația reală a țării , care nu poate suporta sarcinile acestor dobânzi , "prețul" de până acum fiind :mizeria funcționarilor și pensionarilor ; insolvabilitatea comercianților și industriașilor furnizori ai statului ; paralizarea vieții economice interne .

Ne întrebăm :când în străinătate se acordă împrumuturi cu 1-2 % dobândă,prin ce se motivează împrumutul acordat României cu 8-10 % și, prin reescont , cu 88 % ? Să vorbim deschis : "Scopul capitalismului apusean , doar nu poate să fie să facă din populația României cerșetori ,și ,în consecință,s-o arunce în brațele bolșevismului. " [Abrudbanyay /](#)

#Conversiunea :neînțeleaptă, necurajoasă

Spiritul proiectului de lege GGMironescu ,nu este destul de înțelept ,pentru a fi drept, și nu este destul de curajos, ca " dezrobindu-i de jugul capitalismului internațional ,exploatorul lumii întregi, să dăruiască viață !

De aceea nu va vota legea.

Ed. Abrudbanyay / 3 oct.

12.)Ict.col. P.Petrescu (PT-Lupu)- la Conversiune - 3 oct.'32

(DAD, Mo 42, 3 oct.'32, p. 1632- 1635)

#Haosul economic-financiar

Prin măsurile financiare luate de guvern , prin proiectul conversiunii, întreaga opinie publică are impresia că "**urmăm, ca într-un somn hipnotic, sugestiile experților străini**, îndeplind astfel , fără rezistență,fără entuziasm , fără credință în găsirea unei îmbunătățiri [...] **măsuri răzlețe** ce duc la **mărirea haosului economic și financiar .**"

În expunerile de motive ale diferitelor legi sunt **contraziceri de principii, argumentări diferite , dar un scop : să se acopere greșelile față de opina publică .**

#Obediența față de experții străini

De altfel, **toate măsurile** le găsim **recomandate în Rapoartele Rist și Auboin** , și prin indiscrețiile forurilor conducătoare,prin ușurința cu care se trece de la o măsură la alta .

Dovezi :

/reducerile de personal (Rist, p. 22);majorări taxe de consumație și timbru (Rist, p. 24)

abrogarea legii lichidării judiciare(Rist , p. 40)anulări de credite(Rist ,p.31),caracterul represiv al încasărilor (Rist, p. 22),sacrificiul, pentru plata datoriei externe (Concluzia Rist)

Raportul ne mai lămurește că : întregul nostru sistem administrativ-financiar trebuie refăcut pe alte baze ;**ne trebuie o totală reorganizare , pentru care să cerem Ligii Națiunilor experți** , pentru toate ministerele,**să le arătăm particularitățile vieții noastre românești** ,ca să ne poată ei ajuta .

Raportul mai vedește că :economiștii, conducători noștri s-au prezentat **timid**, încât concluziile au fost greu de tras .

#Experții =reprezentanții creditorilor

"Singurii care au știut ce vor cu precizie , au fost experții , ca reprezentanți ai creditorilor noștri. Era și natural : "**Ei nu voiau decât găsirea și asigurarea plății cuponului, rămânând completamente reci la încercarea timidă a reprezentanților noștri de a demonstra prețul sacrificiilor sângeroase** , grație cărora ne-am putut ține de cuvânt până acum.[...]

Domnii experți n-au luat niciodată în considerație **diferența de tratament** , în materie de credit , **a agriculturii lor, în comparație cu a noastră** ,și nici pregătirea ei în țările respective altfel, ar fi înțeles de ce ,**în România ,**

Conversiunea a devenit o "necesitate socială " plină de primejdii.

Col.P.Petrescu / 3 oct.'32

13.)**Gh.A.Cuza** (LANC)-la Conversiune -4 oct.'32

(DAD, MO 43, 4 oct.'32, p. 1661- 1670)

#Industria și capitalul parazit

[LD: această ilaritate la invocarea industriașilor evrei cum poate fi tradusă? Împărtășire la apreciere sau zeflemea la etalarea obsesivă a antisemitismului cuzist ?

Dar dincolo de ea , ascunde o realitate economică, un decalaj între valorificarea producției agrare și cea industrială ?Să trag concluzia că toți acești "agrarieni" ,"țărăniști" , "conservatori" , "anticapaliști"ș.a erau reacționari,și că ceilalți reprezentau progresul ?!]

În 1919, capitalul industrial al țării era de cca **1 miliard.**

În 1930 a ajuns la 131 miliarde lei ,cu un beneficiu net de 89 miliarde lei !

Această prodigiasă dezvoltare industrială nu are justificare.

"Industria noastră s-a ridicat ,firește,**pe spatele proprietății agricole și ale agriculturii.**" din ceea ce a plătit cel mai întreg și desăvârșit contribuabil de la noi, țăranul !

De aceea noi am protestat de atâtea ori ,împotriva trusturilor , împotriva spoliei țărănimii.

Titan –Nădrag

Ex. celebra societate "Titan-Nădrag"

-ACCuza :"Nădrag " ,fiindcă nu-i lasă țăranului nici nădragii "(mare ilaritate)

-GACuza : Această întreprindere aparține **Jidanului Auschnitt**, bun prieten al guvernului, astăzi senator, alături de Zipstein și alții (mare ilartitate)
Acest trust înseamnă cea mai nerușinată vlăguire a țaranului nostru : **fiecare cui ce-l bate**, este plătit de 10 ori mai scump. (mare ilartitate)
Gh.Cuza /

#Politica economică vinovată a PNL/PNȚ

Pentru străinătate, Țara Românească este o întreprindere, acțiunile ei fiind "leul românesc"
Bancherii străini nu au ținut cont de condițiile de aici, și au cerut ridicarea artificială a leului nostru, dublându-și capitalurile ce le aveau la noi.

Ce mă privește pe mine dacă voi fi privit bine în străinătate cu leul meu ridicat ?

Dar cele 18 milioane de locuitori, trăesc în străinătate sau aici ? !

Pentru ei trebuia făcută stabilizarea și nu pentru deize în străinătate, care nu ne interesează.

PNȚ este vinovat, ca partid agrarian, că a continuat politica PNL, salvând interesele bancare ale capitalului străin, desăvârșind opera de destrămare, de disoluție, transformând **gospodăria țării într-o șandramă** în care stabil este numai leul pe care îl plătim străinătății, cu sângele și sudoarea întregului popor."

GACuza /

#Experții=evreii !

"Iar acum a o nouă înșenunțare a intereselor naționale în fața străinătății.

Ne ploconim pretențiilor, pofțelor jidanilor din străinătate, care se amestecă în făurirea legilor noastre organice. Pentru **satisfacerea intereselor lor**, și în virtutea unui principiu de economie politică - **intangibilitatea noțiunii de credit** - **desconsideră realitățile tragice de la noi**, caută să sugrume ce a mai rămas viu în țară." (aplauze LANC)

Să oblige țara să-și dea ultima vlagă pentru a achita datoriile externe ?

Ce-l privește pe țaranul nostru aceste teorii ? [---] Discuțiile și libertatea dvs. s-au lovit de intervențiile experților străini." Dvs ați luat contact cu acești **mentori** - din nefericire- ai întregii vieți economice, până și a răsufării noastre" (aplauze LANC)

O să ajungem mai rău ca pe vremea lui Caragea, când se puneau dări pe fum, pe albine, pe coarnele vitelor. O să ajungem, **din cauza tiraniei umiltoare a experților**, să nu mai treacă nici un ban în mâna statului. "**Rușinea rușinilor !**"

Am avut un pașă de Vidin, care nu ne poruncește cum ne poruncesc acești domni în Capitala noastră, în inima Țării Românești" (aplauze LANC) Marile reglementări ale existenței noastre, sunt controlate și **așteptăm "agrementul jidănașilor din străinătate !"**

"Dar ce să fie asta ? **Să nu mai fim stăpîni la noi pe rosturile noastre ? Să ne vină poruncile de peste graniță !** Și noi să nu putem fără ele !"

G.A.Cuza /

#Conversiunea GG Mironescu

Ziarul "Cuvântul" (5 sept.'32) scrie despre **Comisia guvernamentală** (Vaida, Mironescu, Mirto) însărcinată să analizeze cu experții : **situația generală, situația tezaurului, conversiunea datoriilor agricole**. [reproduce pasajii din ziar]

"Va să zică, **guvernul**, în frunte cu primministrul țării, **se duce să asculte sfatul experților**, să vadă care este atitudinea lor, și cum va trebui să legifereze într-o chestiune de importanță capitală, în care experții n-au ce căuta"

"Cuvântul" scrie : **<experții au venit, în materie de Conversiune, cu concepție rigidă, așa cum se degajează în politica de credit : [...]** Să nu arunce statului nici o sarcină de ordin financiar ; Să nu zdruncine creditul . [...]

Concluzia experților era abrogarea actualei legi, rămânînd ca datoriile să fie lichidate pe baza dreptului comun. >

"Așa dar, **avizul experților este hotărît pentru suprimarea totală a conversiunii**. [...]

iar noi ascultăm de experți și **zvârlim țara în haos, deznădejde și anarhie**"

(aplauze LANC și PȚ-Lupu)

"Peste 1 an și 8 luni veți fi în opoziție ! **Cine va purta răspunderea faptei ce o săvârșiți azi, în interesul unor oameni și al unui capital care n-a fost nici odată al nostru, care vine**

numai să ne înșele cu vorbe goale , pentru a ne umili și tortura în mândria noastră națională ?"

[...] Dacă aş fi în locul dvs aş prefera să cad de 20 de ori de la guvern **decât să iscălesc și să legiferez ceea ce ni se impune "**(aplauze la toată opoziția)

LANC se ridică împotriva necesităților străinătății. **Este inadmisibil ca 18 milioane de locuitori cinstiți [...]** **să piară pentru interesele a 18 bancheri din străinătate "**

Gh.A.Cuza / 4 oct. '32

14.)Oct.Goga (PNA)-la conversiune- 3 oct.'32

(DAD, MO 43, 4 oct.'32, p. 1701-1703)

#Spulberarea iluziilor legate de Societatea Națiunilor

Guvernul a apelat la asistența financiară a Societății Națiunilor ,nefiind capabil să-și formuleze un p.d.v. propriu,neavând un program stabilit , căutând dincolo de frontiere , orientări pe care era dator să le aibă.

Guvernul a invitat o delegație de experți străini de la cari, într-o complectă pasivitate , a așteptat rețeta mântuitoare ,pentru înlăturare crizei. Distingii specialiști de la Geneva au fost prezentați opiniei publice în postura unor salvatori ,în mâna cărora se găsește secretul refacerii noastre !

Rezultatul ? :iluziile grămădite în jurul Societății Națiunilor s-au spulberat

Măsurile ce ar trebui luate (cf . sfaturilor experților) ,sunt în total dezacord cu realitățile și nevoile țării.Nu voim să spunem că formula specialiștilor de la Geneva n-ar fi decât "o mască transparentă în dosul căreia se retranșează interesele bancare ale capitalismului internațional "dar "susținem că **judcata pe care au rostit-o asupra situației noastre economice financiare ,nu s-a inspirat dintr-o înțelegere suficientă a stărilor dureroase din România ."**

Acum , când **nădejdele** puse în intervenția grabnică a Societății Națiunilor **s-au risipit , guvernul actual a rămas complect dezorientat ."**

Goga /

«Datoria externă: păsuire,eșalonare

-Goga :În lumina acestor constatări ...

-preot **D.Man** (PNȚ) : Repetați fraza d-lui Iunian !

-Goga : Am venit cu **Declarația** în buzunar pentru a nu fi bănuț de buna dvs credință că sunt sub influența lui Iunian ! desfăcându-ne de toate obezile hipocriziei , ținând acel limbaj al sincerității și rămânând în limitele inexorabile ale realității "va trebui **să cerem străinătății o nouă examinare a capacității noastre de plată , o micșorare a dobânzilor** pe care le plătim astăzi, **o altă eșalonare a anuităților și o păsuire a rambursărilor** ,până vom reuși să ieșim din impasul în care ne aflăm "(aplauze la opoziție și pe unele bănci PNȚ)

-Voce : Sunteți consecvenți ?

-Goga : "Sunt într-o directă linie de consecvență cu mine însumi care,la discuția bugetului Argetoianu au spus același lucru .**Este o nebunie să se creadă că dintr-un buget cu încasări de 16 miliarde lei,s-ar putea ca 7 miliarde să treacă peste graniță "**

Noi nu lansăm ideea primejdioasă de a ne sustrage de la îndeplinirea obligațiilor noastre , a nu înregistra adevărul, însă, ar fi o lașitate "

O.Goga / 4 oct.'32

15.)C.I.C. Brătianu (PNL-1) - la conversiune - 4 oct. '32

(DAD, MO 43, șed. Din 4 oct.'32, p. 1696- 1701)

[LD :atenție ! de la aceste poziții - se susține - i s-a tras lui Duca !

Atenție ! **Consens PNȚ-PNL** în această problemă

Atenție la **troica Cuza - Lupu - Goga**

LD: **respectarea angajamentelor ptr. străinătate ; politică economică interdependentă**

de realitățile economice -financiare mondiale]

▣ Interdependențe economice și politice

-**CICBrătianu** : Ce s-ar întâmpla **dacă nu plătim datoria externă** ? Mulți consideră asta ușor : ne degrevăm de 6 miliarde ! Dar **putem noi să nu plătim ? Suntem noi o țară , atât de consolidată politicește , încât să facem abstracție de toate celelalte ?**

-**ACCuza** : Amânăm plata , nu o suprimăm !

-**CICBrătianu** : **Asta este altceva !** ; se poate face **cu consimțământul creditorilor** , nu cu inflație .

-**IGDuca** : Aceasta se poate obține printr-**o politică economică sănătoasă** ,internă .

-**Goga** : De oameni care au mâinile libere !

-**Duca** : **Nu cu anarhia financiară de astăzi .**

-**CICBrătianu** : Acum, pe plan mondial, **țările au recurs la contingetare** :asigurarea unei cote de import cu țara cu care se fac legături economice .

De la clauza "**națiunii celei mai favorizate** " ,s- a trecut la această contingetare , care **depinde de bunăvoința țărilor importatoare** .De aceea **exportul nostru depinde de relațiile economco-financiare și politice** cu diverse țări.Oricând **ni se pot închide debușeele** , fiind siliți să trăim închiși în propria noastră țară.**Putem noi rupe relațiile politice** , care sunt legate cu cele economice ?Toate statele , când își reglementează problemele politice , încep cu reglementările economice.Noi, **dacă tulburăm relațiile economice ,mai putem conta pe sprijinul politic** , din ce în ce mai greu de obținut ?

-**ACCuza** :**Nu văd prea bine sprijinul.**

-**Voce PNT** : **Este foarte mare !**

-**dr Lupu** :**Nu confundați statul cu comerțul !**

-**CIC Brătianu** : Dvs credeți că **vrăjmașii noștri** ,dacă ne-ar ști cu relațiile slăbite și nesprijiniți , **nu ne-ar ataca ?**

-**Goga** :**Integritatea teritoriului nostru nu este un comerț de schimb !**

-**Voci PNT** : Dar n-a spus nimeni asta !

-**CICBrătianu** : Toate sunt în legătură."**Interdependența politică este legată de cea economică** în acest moment și **toate țările pun chestiunea economică înaintea chestiunii politice "**

Prima condiție a unei economii sănătoase este un **buget echilibrat**.

A doua condiție : **balanța comercială echilibrată**.

Cum s-o faci echilibrată , dacă ești în conflict economic cu țările care îți asigură această balanță ?

Se mai cere și **concursul marii finanțe internaționale** .

Mica noastră circulație monetară cum poate fi menținută pe piața internațională ?

Să nu avem o idee prea exagerată față de puterile noastre financiare și economice !

CIC Brătianu

16.)**Gr. Iunian** (PNT- în dezacord) - la conversiune -4 oct.'32

[LD : Dezacord cu conducerea PNT ; dezacord cu guvernul ; dezacord cu sfaturile experților străini ;Dar **câtă dreptate putea avea !Dar câtă naivitate, idealism putea avea !**

Cum îl vei trata ?Cum cotezi "anticapitalismul " unui **țărănist autentic ?**]

Datele economice ,din **Memoriul** prezentat de **Madgearu la Conf. de la Stressa.**]

▣Venitul național

	1929	1930	1931
	173.374.000.000 lei	126.869.000.000 (73, 17 %)	98.755.000.000 (56, 96%)
Agricultuara	63, 47 %	54, 52 %	52, 38 %
Industria	21, 23 %	26,40 %	27, 58 %
Celelate serv.	15, 30 %	-	-
Prețul prod. agric.	100 %	82,9 %	56,7 %
Prețul prod. Industr.	100 %	94, 20 %	87, 64%

Concluzia lui Gr.Iunian : **Proporțiile s-au modificat , în detrimentul agriculturii și în favoarea industriei ;** Industria s-a bucurat de mijloace de apărare mai eficiente , încât nu și-a redus productivitatea ; între 1929-1931 , **a existat un regim de favoare pentru industrie , pentru productivitate și prețuri ;**
Gr.Iunian /

1932. Bugetul

Obligații bugetare	15.362.879.632 lei
Încasări (până în sept)	9.500.000 .000
Ordonanțe buget	15. 020. 412. 598

De unde se vor scoate 350 . 000.000 ?

Din bugetul ordinar și extrardinar de 28.500.000.000 lei

Se vor realiza cca 17.000.000.000. lei

De unde se va umple golul de 10 - 11 miliarde ?

#Stabilizarea defectuoasă a leului

[**LD:Aici începe divergența** dintre **GGMironescu** și experți ,pe de o parte ,și **Gr.Iunian** și alții , pe de altă parte .**GGMironescu** (și experții) consideră că sit. se datorește exclusiv situației reale a țării și necesită reducere de personal, economii mari, urcarea impozitelor .]

-Iunian: "Eu am avut norocul de a nu fi sfătuit ,de a nu fi influențat în argumentări

cu farmec de limbă străină , și cred că cauza răului este alta .":

-Condițiile rele în care s-a făcut stabilizarea ;

-Cursul leului peste valoarea reală ;

-O marea disparitate a valorii leului ,în interior și exterior ;

Leul este mai scump în țară , decât în străinătate !

Gr.Iunian /

1932. Soluția :restabilizare, devalorizare

[**LD:De aceea ,** pledează pentru restabilizare , prin devalorizare .] Este contract de Penescu ; este sprijinit de Lupu, Goga, ACCuza]

Trebuie găsit un mijloc de apropiere a valorii bunurilor de valoarea creanțelor .

Pentru asta există **2 căi :devalorizarea monedei și devalorizarea creanțelor**

GGMironescu a răspuns lui George Brătianu că **menținerea monedei este o problemă de o valoare egală cu apărarea graniței** (ilaritate la opoziție) și dorește chiar și **sacrificiul vieții noastre pentru menținerea stabilizării .** (ilaritate la opoziție)

"Nu cred că asta ar fi rețeta.O fi "eroică " soluția, dar n-o vrea poporul

N-am văzut pe nimeni gata să se sacrifice pentru a se păstra stabilizarea !

El pledează pentru **devalorizare (inflație) nu ca o doctrină ci ca o soluție economică.**

Este o măsură ce **nu poate fi evitată ,** tocmai pentru a se opri inflația reală, gravă.

Nici n-am fi unicii ! Atâtea state se lasă , părăsesc "acoperirea " cu etalon aur !

Anglia a făcut-o , și nimeni nu s-a ridicat contra ei , deși lira sterlină a făcut victime pretutindeni

Polonia,Belgia, au făcut-o cu folos , și nu cu neajunsuri Trebuie făcută și la noi !

Singurii care vor pierde , vor fi posesorii de numerar .

Gr.Iunian /

#Război economic .

În perioada de după război , asistăm ulușiți la **un crâncen război economic** , care se poartă în lumea întreagă , între toate statele , cu tot soiul de mijloace inimaginabile - contingentare , taxe vamale **-pentru apărarea produselor proprii.**

În această luptă economică , n-am avut noi nimic de suferit din cauza condițiilor vitrege cu care am fost tratați chiar de statele amice ?

Sigur, ele și-au apărat interesele lor .Dar, când acest drept este recunoscut statelor în care trăesc creditorii noștri, noi cum ne apărăm ?

#Experții străini –nu cunosc realitățile românești

Experții și-au făcut datoria cu obiectivitate, cel mult **cu o deformare profesională**, deoarece mulți sunt teoreticieni ! Dar... au stat prea puțin în țară și **n-au putut recunoaște realitățile noastre**. Tardieu, prim ministrul Franței, în Parlamentul francez (4 dec.1930) ocupându-se de sit economică europeană, Germania, Italia, Anglia, Europa Centrală, Orientală, ajungând la România : < **Vă voi arăta, mai ales, țările agricole, neavând decât un singur articol de export, ca România, și care nu-l mai exportă.** Vă voi arăta că **grâu românesc ni se vinde cu 50 de franci quintala, atunci când la noi se vinde cu 160 de franci.** Vă voi arăta **datoria țaranului, apăsând greu mai puternic decât valoarea pământului.**>

Cum vin astăzi experții să ne ceară ce ne cer ? Ne-am bucurat noi de vreo favoare, de vreun sprijin ? Numai din pricina noastră am ajuns aici ?

(aplauze prelungite la opoziție și unele băinci PNȚ)

Un parlamentar francez, sprijinind contingentarea, spunea : **Un singur lucru contează în momentele de criză : protecția muncii franceze .**

Oare limbajul acesta ne este interzis numai nouă ? De cine și cu ce dreptate ?

-Voci opoziție : Foarte bine !

-Iunian : Nu avem noi voie să ne facem legiferările lăuntrice, să ne apărăm interesele naționale ?! (aplauze, bravo, la opoziție) Am examinat, cred, suficient, cauzele situației în care ne aflăm, pentru ca să **mă simt îndreptățit să resping constatările experților**, că noi am fi făcut o **gospodărie rea**, care este singura sorgintă a situației în care ne aflăm.

-Aurel Vlad : A fost bună gospodărirea ?

-Iunian : " Am greși dacă acceptăm acest ajutor " tehnic " : condițiile sunt inacceptabile, pentru că **presupun un control efectiv al străinilor, a capitaliștilor străini, asupra administrației noastre publice...**

-ACCuza : Îl respingem !

-Iunian : un sentiment de îndreptățită demnitate națională ne interzice să primim o asemenea sugestie " (aplauze prelungite, "bravo", la opoziție și la unii PNȚ)

Ce nu putem primi pe calea directă, a controlului, nu putem primi pe **calea deghizată a "consilierilor consultativi "** (aplauze, bravo) [---] Experții pot greși și ei, fac indiscreții, insistențe, pe lângă ministere ...

Gr.Iunian /

Împrumuturi externe oneroase

"Și totul pentru ce ? **Împrumuturi ?** Dar asta ar fi o și mai gravă greșală !

Împrumuturi oneroase am mai avut noi ! Și nu vom obține altele !

-C.Argetoianu : Norocul nostru dacă nu obținem !

-Iunian : Ce a fost împrumul din 1931 ? O nouă povară pe bugetul țării .

Atât și nimic mai mult, cu toate bunele intenții .

Ce a fost contractul drumurilor ? - o operație grea, împovărătoare !

Ce s-a ales cu Creditul Agricol ? - Condiții grele impuse !

Nu mai vrem, nu mai trebuie împrumuturi ! "

Gr. Iunian /

#Datoria externă

"Pretenția de a fi asigurați prin **prezența experților nu are nici un temei.**

"Soluțiile trebuie căutate **prin propriile noastre mijloace**, așa cum în momentele dificile face orice popor. Toate țările își apără interesele prin propriile lor mijloace și fără să țină în considerare că asemenea apărări ar putea să constituie mijloace de împovărare asupra altor țări . "

Ni se recomandă economii ! : **dar până unde pot merge ?**

Ni se recomandă urcare de impozite ! : **Dar cât, până unde ?**

Trebuie să le spunem cinstit, românește :

< Noi suntem un popor cinstit, care vrea să-și plătească exact și la timp datoriile, dar cu o condiție : să poată ! > (aplauze prelungite, bravo, bravo !)

La un buget de 25 miliarde, cu realizări de 15 miliarde, **pot eu să plătesc la zi cuponul**

datoriei publice ? " (aplauze prelungite , bravo !) Poate fi preocuparea noastră unică ... plata cuponului , cu riscul de a distruge orice organizare economică a țării ?!
Trebuie să fim înțeleși , dle ministru de Finanțe , de creditorii noștri , că am contractat împrumutul nostru când vindeam vagonul de grâu cu 80.000 de lei vagonul , iar acum îl vindem cu 20.000lei
! Venitul nostru național a scăzut cu 56 %

-**GMironescu** : Dacă mâine vindeți vagonul cu 100.000 , dați creditorilor diferența ?

-**Gr.Iunian** : Este surprinzător acest argument , dlor ! DI Mironescu, crescut la școala franceză , s-a găsit obligat să întoarcă politeța .**Dar** cum să-l împăcăm și cu sentimentul de demnitate și seriozitate a celui ce este pe banca ministerială ?

-**Dr.Lupu** : Ești prea blând și prea delicat .La asemenea întrerupere altfel se răspunde .

Aceasta este **întrerupere de "teșghetar " , nu de om de stat "**

(aplauze la opoziție ; protestări la PNȚ)

Gr.Iunian / 4 oct.'32

17.) **I.Niculcea (G de F) , la Conversiune , 2 oct.'32**

(DAD, MO 41, 2 oct.'32, p. 1604- 1608)

#Spolierea bancară

/ **Consecințele războiului** (devastări, distrugeri, rechiziții, speculă)

/ **Jefuirea gospodăriilor** de către guvernanți (jafuri din averea publică, furturi mascate)

/ **Politica nenorocită de export** (taxe vamale) care s-a transformat într-o " confiscare " în folosul " industriei parazitare " (peste 60 miliarde !)

/ **Plata pământului expropriat**, luată de la țărani (110 miliarde) ,

nu s-a dat agricultorilor mari , ci s-a cheltuit de stat , adică de politicieni (propria'etari Ișoviți)

/ **Despăgubirile de război** (6 miliarde !) , în loc să fie dată dăunaților ,

au fost forfecate de stat, adică de aceiași politicieni .

/ **Sporirea scontului la BNR** (peste 10 %) , politica prin " Noi înșine " ,

au dus la mărirea dobânzilor între 24 % , 36 % , 100 % , adică la sărăcire .

Tardieu : < **Poporul român este expus să cadă în robie ,**

pentru că este obligat să plătească 20 % dobândă .>

El nu știa că poporul român a ajuns să plătească și 360 % .

Marchizul de Vogue (președ. Congr. agr. mondial) :

<**România este o țară pierdută , pentru că conducătorii ei**

permit cămătarilor să distrugă poporul .>

/ Prin " **Stabilizare** " , BNR ne-a furat cu 97 % din avere , deoarece ,

pentru o bancnotă de 100 lei / hârtie , ne-a dat 3 lei aur, în loc de 100 !

/ **Legea contra cametei** , obligă țăranul să plătească 14 % dobândă , fiind în folosul cămătarilor.

/ Criza economică a pus capac !

/ **Puterea de consumație a țăranului** nostru a scăzut dedesubtul negrilor din Africa !

Țăranul român nu are : cu ce-și aprinde focul ; o picătură de gaz, 1 leu în casa lor ; lemne, sare

Sunt desculți, dezbrăcați,

I.Niculcea / 2 oct.'32

18.) **Fritz Connert (PNG) , la conversiune , 3 oct.'32**

(DAD, MO 42, 3 oct.'32, p. 1628 -1632)

▣ Criza economică

Cea mai gravă criză economică. din ist. omenirii, de natură să zdruncine din temelii organizația socială , amenințând-o cu prăbușirea. O situație grotescă : **pe de o parte** , țări ce nu-și pot

valorifica stocurile de produse alimentare , **pe de altă parte** , teritorii cu muritori de foame ;

pe de o parte, țări cu capitaluri de prisos, **pe de altă parte**, țări lipsite total de capital.

Și totuși, toate străduințele de **rezolvare a crizei, pe căi internaționale, au rămas fără efect.**

La **Conferința de la Stresa**, reprezentantul României a avut un rol preponderent dar ... și după Conferință , **suntem departe de rezolvarea crizei**

▫ **Sistemul bancar din Ardeal**

Polemică cu ardelenii (**Al.Alcu**) , pentru trecut și prezent , privind Băncile românești ("Solidaritatea ") și cele germane (**Roth, Connert**) .

19.) Al Ceaușian (PNT- Ardeal) , la conversiune , 5 oct.'32

(DAD, MO 44, 5 oct.'32, p 1715-1719)

#Banca Agriculturii Românești

PNT a recunoscut teribila primejdie a crizei financiare , încă din 1929.

La 20 aug.'29 , a înființat Banca Agriculturii Românești, dar **ea nu poate ființa, din lipsă de credit**, deoarece **instituțiile de credit "nu erau la dispoziția partidului de guvernare "**

În mai 1931, Argetoianu constituie această **Bancă** în scopul **asănării datoriilor agricole.**

Banca are un capital de **42 milioane** (de la stat) și **12 milioane** (de la alte bănci)

Dar , **activitatea băncii este, deocamdată, pur statistică.**

! Salvarea Băncii Marmorosch Blank

[LD: atenție la învinuirile reciproce privind cointeresarea duplicitară, indiferent de culoarea politică ! Încep demascările cu Marmorosch Blank și ajung la... Argetoianu, Vaida , Lupu !]]

Faimosul Fond J (din împrumutul din 1931) , **destinat Băncii Agriculturii Românești** ,

ia calea Băncii Marmorosch Blank ! (unde Argetoianu era în Consil de administr .)

(a făcut tema unei răsunătoare **interpelări în Parlament** în care s-a relevat că **Banca Blank** a profitat de pe urma politicii **gub.lorga -Argetoianu , cu 4 miliarde** , **sustrase de la funcționarii și pensionarii !**)Deci **d.Argetoianu, în loc să rezolve problema creditului agricol, a salvat bănci private !**

-**G.Ștefănescu-Goiceanu** : Vrem să știm numele tuturor membrilor din Consiliu de administrație.

-**TVOrghidan** : Luați dările de seamă și bilanțurile

-**Al.Aciu** : Au fost și membri de bună credință. **Dr Lupu a profitat mai mult decât alții .**

-**dr. Lupu** : **Mai mult a profitat d.Vaida !**

[Se trece la alt subiect, la Conversiune, încât nu mai află ști cine erau cointeresații de la Marmorosch Blank !]

Ceaușian /

▫ Stabilizarea

Formul autarhică " Prin noi înșine " , a fost schimbată chiar de promotorii ei.

PNL, care a tratat împrumutul stabilizării , privind cursul ridicat al leului, Vintilă Brătianu l-a autorizat pe Plătăreanu să precizeze că **acel curs a fost impus de reprezentanșii băncilor creditoare , dnii Montague și Mellon.**

Să fixăm răspunderile ! PNT a fost în fața unui fapt împlinit.

#Criza economică nu stabilizarea au dus la dezechilibrul prezent

Criza economică, nu stabilizarea, a fost cauza principală a prăbușirii prețurilor.

Crach-ul din **Wall-Street** a ajuns la Viena, cu prăbușirea lui **Credit -Anstalt...**a străbătut **Italia și Germania** , și s-a insinuat la noi , prin **căderea unor importante bănci....**

Prăbușirea prețurilor și prăbușirea creditului ... au dus la zdruncinarea întregului nostru sistem econoic.

Ceaușeanu / 4 oct.'32

20.)Dinu Simian (PNT) ,discurs la Conversiune , 4 oct.'32

(DAD, MO 43, 4oct.'32, p. 1679- 1684)

▣Pledoarie ptr.conversiunea Argetoianu

[LD:observă varietatea de opinii ala țărăniști.]

Nu a fost județ din Țara Românească în care să nu se fi demonstrat că **starea de spirit impunea Legea Argetoianu. Gh.Tătărescu, O.Goga** vorbeau de o stare ... **prerevoluționară.**

Acum este o liniște perfectă, dar nu senină, care stăpânește România .

Și cauzele produc aceleași efecte în toate partidele : PNL, PNȚ, parlamentul întreg .

-**Oct.Goga** (PNA) : Este normal , căci este ca și cum ar fi un război ,trece granițele unui partid

▣Situatie prerevoluționară !

-**D.Simian** : Suntem de perfect acord, dle Goga . Aici este o **problemă care nu aparține unui partid** .(aplauze la opoziție și pe unele bănci PNȚ) Este o problemă care depășește intențiile bune ale ministrului de Finanțe , GGMironescu . [...] **Mi-e teamă că o greșeală cât de mică , poate să verse paharul**(Întreruperi la PNȚ) Să nu ne înșelăm ! **Suferința este așa de mare , așa de adânc pătrunsă în sufletele tuturor , încât o picătură de otravă poate să producă efecte și consecințe incalculabile "**(aplauze la opoziție și pe unele bănci PNȚ)

Să dezbrăcăm chestiunea Conversiunii **de poziția politică pe care o are azi** .(aplauze la opoziție , strigăte de bravo) **să o ridicăm la rangul de dogmă**, să salvăm ce avem de salvat pe tema Conversiunii .Se pare că **se ciocnesc acum zeii, uriașii**, încât ți-e teamă !

Unii fug de discuție, alții vor fugi de la vot . (aplauze la opoziție și pe unele bănci PNȚ)

Pe mine nu mă interesează lupta dintre uriași .Mă interesează **lupta dintre 2 concepții politice , dintre 2 lumi !** Un ilustru avocat al baroului Ilfov , la un moment dat , i-a spus lui Ionel Brătianu că exproprierea subsolului este o greșeală , că nu se poate face face. Atunci **Ionel Brătianu I-a spus : < În chestiunea exproprierii eu pot merge doar înainte ; nu pot merge înapoi .>**

... **La fel, dacă s-ar face reforma electorală, nu s-ar putea merge înapoi ...**

...**La fel , cu Conversiunea, nu se poate retrage ce s-a dobândit , cu nici un pas înapoi !**

/Nu va vota proiectul GGMironescu

... **De aceea , el nu va vota actualul proiect .**

D.Simian / 4 oct.'32

21.)**Pompiliu Ioanițescu** (raportor) ,discurs -concluzie la Conversiune ,5 oct.'32

(DAD, MO 44, 5 oct. '32, p. 1720-22 ; 1731- 39 ; "Dimineața " , 5 oct.'32)

Pomp.Ioanițescu / 5 oct.'32 , retro ' 28 -'30

▣ Retro'28-30.Stabilizarea

[LD :acum, ca să apere stabilizarea făcută de gov.PNȚ, invocă autoritatea financiară a lui Vint.Brătianu ! Spune chiar că ...totul fusese orînduit dinainte .Nu același lucru îl spuneau în 1928

-**Ioanițescu** :**Dacă** stabilizarea monetară s-ar fi orînduit cu mulți ani înainte, țara noastră s-ar fi găsit în altă situație financiară, și ar fi trecut altfel prin criza economică.

Cursul leului fusese dinainte fixat.**Gvernul PNȚ** a fost criticat că a făcut stabilizarea la un curs prea mare , că stabilizarea s-a făcut greșit și că ,de la ea ,a început nenorocirea.

Cei ce gîndesc așa, greșesc. Stabilizarea a fost bine făcută , ca dovadă că 2 ani după ea, criza nu s-a simțit. **Criza a intervenit ulterior.**

-**V.Serdici** (PT) : **Nu a fost nici bine făcută , nici bine executată**.[.....]

-**Pomp.Ioanițescu** : Ei bine, **cînd stabilizarea a fost efectuată** peste cîteva luni de zile, prin împrumutul negociat de guvernul PNȚ, se poate să fie învinuit acest guvern că a făcut stabilizarea monetară greșit, atunci **cînd totul era orînduit mai dinainte ?**

Mărturisesc că **și mie mi-era frică la început** de efectele stabilizării asupra economiei noastre generale Ei bine, nu s-a întîmplat nimic, **stabilizarea s-a efectuat strălucit** , după ce împrumutul nostru fusese subscris de mai multe ori la bursele din New-York,Londra ,Paris, Berna și Zurich.

Anul 1929 a fost un an admirabil , ca și 1930, pînă în toamnă , dovedind că

stabilizarea n-a avut nici un efect rău, ci unul excelent. (dă o serie de cifre . date , pentru a-și

demonstra afirmația)

/Băncile asanate prin împrumut

Împrumutul de stabilizare s-a dat :**Băncii Naționale** , pentru asanare (4.180.000.000. lei) și lucrărilor ce s-au săvârșit în diversele părți ale țării , ce vor face fală guvernului PNȚ

lată Băncile care au intrat în portofoliu imobilizat la BNR :

/ Marmorosch Blank &Co :	1.008.335. 241
/ Banca Agricolă -	474.089.195
/ Creditul Rural :	367.083.000
/ "Banca Sindicatul Agricol " (Dâmbovița)	260.760.752
/ Luca P-Niculescu :	144.678.850
/ Banca Generală a Țării Românești :	105.000.000
/ Banca de Scont a Rom. :	100.490. 234
/ Banca Țărănească :	66.926.930 (acum a dispărut și ea)
/ Banca Franco-Română -	53. 080.000lei (care apoi a dat faliment)
/ VTOroveanu & Co " :	31.260.000
/ Banca Sindicală Agr. (Ilfov) :	27.685.000
/ Societatea de Credit Industrial .	27.000.000
/ Banca de credit Român "	25.000.000
/ Banca Negustorească a României :	16. 280.000
/ Crissoveloni :	13.000.000(aici a depus și Jokey Club 13 mil de cambii)
/ Grupul Stelei Române "	11.068.000 (după alte jertfe ale statului rom .pentru ea)
/ Elias Los Cohen &Tichy et Benzel :	7. 750.000
/ "Ovidiu "	4.450.000
/ "Creditul extern " :	4.000. 000
/ Banca Oltenița :	3. 998.940
/ "Clădirea Românească "	3.600.000
/ Edilitatea :	2. 800.000
/ " Cometa " .	1.000.000.
/ Societatea Ortodoxă a femeilor române :	600.000

De asemenea, cu capitalul din împrumut s-au făcut **multe îmbunătățiri** :

/ La CFR - **5.851. 000.000** (din ei s-a făcut **clădirea Gării de nord**)

/ Mari sume acordate agriculturii ...

Cine vrea poate studia dosarele , ca să vadă ce persoane au beneficiat.

În total **am dat atunci peste 10 miliarde**, pentru a asana moneda națională și a întrema **Banca Națională**, salvînd-o de la prăbușire .

/Inflația=un dezastru național

Nu a fost nici o greșeală, așa că nu avem de ce să revenim.[.....] De aceea, **trebuie făcut totul pantru ca leul , moneda, să nu scadă ; Inflația ar fi un dezastru național .**

Herriot , în lucrarea "Pentru ce sunt radical-socialist " povestește ce grele clipe a trecut **ca prim-ministru** , când a scăzut moneda Franței , și spune : **< Niciodată gândul unui om politic nu poate să fie la posibilitate de scădere a monetei țării lui.Totdeauna , preocuparea cea mai de seamă a omului politic , trebuie să fie menținerea monetei, țării lui. căci aceasta înseamnă menținerea siguranței politice a țării [...]** **Dacă moneda fluctuiază , nimeni nu mai este stăpân pe avutul lui [...]** **totul devine pulbere luată de vânt . >**

Va să zică **Herriot , total contrar de ce spunea ieri dl.Grigore Iunian.**

Un om politic spunea : **< calea către devalorizare pare înflorită , dar la capătul ei este prăpastia .>**

-C.Argetoianu : Sunt de acord că trebuie păstrată stabilizarea leului, precum fruntariile țării.

Pomp.Ioanițescu /

☞ iun.'28. Legile financiare ale lui Vintilă Brătianu

[LD:atenție la aprecierea tardivă a reformelor lui Vintilă de către PNȚ!

Campania de presă

-**P.loanițescu** : În iunie 1928, în faimoasa ședință a Camerei , când s-a adus proiectul stabilizării , ministrul de Finanțe de pe atunci, **Vintilă Brătianu**, spunea Camerei , în expunerea de motive a legilor financiare, leul era stabilizat de mai multă vreme, și că leul ar fi trebuit stabilizat la cursul firesc. [...]

-**IMLeon** : După stabilizare , a fost o năvală a tuturor samsarilor internaționali care s-au repezit la bogățiile noastre . Acesta a fost efectul stabilizării.

-**Pomp.loanițescu** : **Sunteți exagerat și imaginativ**. Să ne spuie dl Leon care sunt bogățiile scurse din țară ? Cine sunt samsarii internaționali ? **Toate împrumuturile noastre s-au făcut de la stat la stat** : guvernul român a dus tratativele cu guvernul francez , nu s-a dus cu persoane particulare. **Numai o nenorocită de campanie de presă a creat această atmosferă**

Atmosfera de zvonuri a fost întreținută de "samsarii înlăturați " , care n-au fost admiși de guvernul român (aplauze la PNȚ) samsarii internaționali care și acum au început o campanie defăimătoare "

Realitatea este că , **propășirea economică începută (stopată acum de criză) s-a datorat finanței franceze care ne-a ajutat imens, toate guvernele franceze ajutându-ne și fiindu-ne favorabile** . (aplauze vii la PNȚ) Și totuși, se aduc critici pentru stabilizare , pentru împrumuturi

DI ministru GGMironescu vă poate pune la dispoziție, cu toată sinceritatea , toate datele [..] Ultimele împrumuturi trebuiesc plătite , pentru că sunt făcute la subscriitori mari și mici străini.

Dar avem dreptul să cerem o convertire a datoriilor de război, pentru a ajuta bugetul.

În toate țările se pune problema datoriilor de război. Cf. știrilor de la Geneva [Virgil Madgearu] să sperăm că se va obține scăderea cuponului extern la acest capitol. (aplauze la PNȚ)

Pomp.loanițescu / oct.'32 'retro'30

▣ Scăderea prețurilor agricole

Criza țării noastre este repercusiunea crizei mondiale. De îndată ce **prețurile cerealelor au scăzut**, pe toate piețele, de îndată ce **s-a ridicat producția cerealelor de peste Ocean**, și acelor importatoare din Europa , **cerealele românești nu au mai fost căutate**.

Din această cauză **ne-am resimțit la export**; nu au mai intrat bani și devize în România , ceea ce a făcut ca populația să resimtă criza.

/ Europa a rămas la producția de grâu dinaintea războiului ;

/ Canada și-a sporit producția de 218 ori !

/ SUA " " " 119 ori !

/ Argentina " " 165 ori !

/ Australia " " 150 ori !

pentru că au mecanizat, au industrializat agricultura .

Lucien Rommier :La colțul a două imperii

Economistul **Lucien Rommier** (care ne cunoaște țara, a scris despre Basarabia și Ardeal) în faimoasa sa carte "**La colțul a două imperii moarte**" , emite câteva **cugetări despre capitalism** , asupra cărora ar trebui să medităm.[citează din lucrare pasaje privind **relațiile economice dintre țările creditoare și debitoare**]

Pomp.loanițescu / oct.'32

▣ Experții străini ▣ Raportul Rist

Cîțiva dintre colegii parlamentari, au o adevărată manie contra experților străini.

Îi critică cu orice ocazie. **Oamenii aceștia nu vin să ne facă rău.**

Primii au fost **aduși aici pe vremea lui Vintilă Brătianu**, și au rămas aici; iar dacă este vorba de d. **Charles Rist**, cunoașteți eforturile sale, **pretudindeni, în favoarea României**.

A fost și în America , și în Elveția , să țină conferințe despre România.

El a fost **chemat aici de d. Argetoianu** .A lucrat și a făcut **celebrul lui Raport** în care a

conchis : < **Aveți posibilitatea să vă refaceți ; aveți o țară bogată ,un popor moral, bun și muncitor**

și care se jertfește în toate ocaziile ,dar e mult mai bine ca dvs să faceți apel la Liga Națiunilor
Am procedat așa și bine am făcut : veștile de la Geneva , de la Madgearu , sunt excelente ,

pline de frumoase nădejdi pentru poporul român (aplauze PNȚ)
Astfel s-a ajuns la experții străini, **Experții aceștia sunt oameni capabili** , care au muncit cu rezultate fericite și în țara lor. **Ei nu pot fi de nimeni huliți.**
Pomp.Ioanițescu / oct.'32

▫ Misiunile economice ale lui Madgearu

Oare nu este interesantă acțiunea d-lui Madgearu la Stressa ? acțiunea sa la Varșovia (sept.'30) Conferința de la Roma (mart.'31) , în care a vorbit în numele a 8 state agricole , inclusiv Ungaria ?

▫ Plata datoriilor externe

Ultimele împrumuturi trebuesc plătite , pentru că sunt făcute la subscriitori mari și mici străini.
Dar avem dreptul să cerem o convertire a datoriilor de război, pentru a ajuta bugetul.
În toate țările se pune problema datoriilor de război. Cf. știrilor de la Geneva [Virgil Madgearu]
să sperăm că se va obține scăderea cuponului extern șla acest capitol. (**aplauze la PNȚ**)
Pomp.Ioanițescu / 5 oct.'32

22.a.) **GMironescu** (ministr.Finanțe),discurs-concluzie la Conversiune, 5 dec.'32

(DAD, MO 44, 5 oct.'32, p. 1739-1747 ;"Dimineața " , 5 oct.'32)

▫ Sit. economică

Nu vrea să prezinte întreaga situație financiară până a nu prezenta acestui popor un **Tablou și cu lumini , nu numai cu umbre.Poporul nu trebuie descurajat prin tânguiri . Defetismul niciodată n-a dus la victorie .**

-**Lupu** : va să zică tabloul este sumbru.

-**GMironescu** : Dvs vă place întunericul, păstrați-l !

/Banca Națională

BNR - despre care s-a vorbit prea mult ! - **nu este o coterie a unor interese de partid. Ea garantează moneda națională. Situația ei nu este f. bună, dar nici atât de rea cum spun unii .**"Așa cum e, **este în situație mai bună decât toate Băncile Naționale ale țărilor care ne înconjoară** , afară de Cehoslovacia "(aplauze la PNȚ) **Are o putere de acoperire în aur și operațiuni garantate "**

GMironescu /

/Programul financiar al guvernului.

Economii serioase ; reducerea impozitelor ; mărirea resurselor naționale ; ușurarea statului de datorii ;ordine în finanțele publice . [dezvoltă fiecare din această direcție]

/Tezaurul

L-a găsit într-o situație gravă : Miliarde datorate funcționarilor și pensionarilor ; miliarde datorate furnizorilor ; 4 miliarde " depozite " (recipise de bani) ; fraude extraordinare la încasări (taxele pe benzină) ; multe nereguli morale .

#Restabilizarea -ar fi periculoasă

Ar fi f. periculoasă. Ar face ca dintr-o problemă gravă pentru un nr.limitat de români, să devină o problemă gravă pentru toată nația.

"Nu ne putem juca cu soarta țării , experimentând teorii fanteziste " .

("Dimineața " , 5 oct.'32)

▫ **Legea GMironescu =o amânare de 18 luni**

[LD : nu știu ce să cred despre GGMironescu ! Ori este depășit de harababura stîrnită de lege, ori adoptă o sinceritate de sub care se desolidarizează de lege , ori este un înțelept. ! Pînă la el, nimeni nu a vorbit cu atîta sinceritate dezarmantă.

Nu știu cum ar fi trebuit rezolvată problema ! Fantastic !

Fruetul demagogiei țărăniste li se oprise în gît !

Totuși... nu înțeleg de ce i se spune "lege " , de ce a fost nevoie de atîta dezbateri , de atîtea tensiuni, cînd , în fond era o .... amînare pe 18 luni !

În orice caz, aruncă întreaga răspundere pe partid, pe forurile de conducere ale PNT]

Legea suspendă numai legea veche și fixează un termen înăuntru al căruia să se poată , prin bună înțelegere , între creditori și debitori, să se cearnă aceste afaceri și să ajungem , sub o formă mai ușoară decît forma severă a justiției , la un rezultat mai favorabil.]....]

GGMironescu / 5 oct.'32

▣ Situația economică-financiară

Criza are aspect economic și financiar. România simte mai adînc **criza financiară** deoarece este o țară lipsită de capitaluri. **Aspectul economic** îmbracă o haină socială. Pătura productivă este încărcată de datorii .Din această situație nu se poate ieși printr-o doctrină clasică .Lucrurile trebuie rezolvate imediat.

▣ Cererile de Conversiune

-Proprietari cu peste 10 ha,

Sunt cca 16.000 de cereri de conversiune ; dintre ei , cca 11.000 au datorii pînă în 2 milioane ; îngrijorează **cca 5.000 , care au datorii de peste 12 miliarde.**

-Voce : Foștii latifundiari.

-**GGMironescu** : Proprietarii aceștia reprezintă 10 % din producătorii cu datorii .

-Mici agricultori , pînă la 10 ha

Alcătuiesc **peste 90 % din pătura producătoare îndatorată.** Aceștia îngrijorează. Aici este cheia problemei.S-a afirmat că sunt **1.500.000 țărani debitori.** Numai atîția țărani sunt în România ? Sunt cca 4-5 milioane ! Trebuie găsită o soluție care să nu împileze majoritatea .

▣ Aspectul financiar

Guvernul are un program economic. Majoritatea oratorilor au spus că de vină este stabilizarea (cursul leului scăzut) Nu îl interesează , pentru moment, dacă este adevărat.

Desfide pe economistul care poate să satbilească exact cursul leului în febr.1929.

/Banca Națională nu reprezintă un partid, o coterie, sau alte interese.

Ea garantează stabilitatea monedei naționale, merită tot sprijinul, toată bunăvoința.

Situația ei **nu este așa de splendidă , cum ar trebui să fie.**

Acoperirea ei în aur, este suficientă ,mai mare decît cea cerută de lege. S-au făcut unele greșeli, care trebuie reparate. Așa cum este, este într-o situație mai bună decît toate Băncile din țările înconjurătoare , cu excepția Cehoslovaciei.Economii , pînă acum, **"nu am putut face mare lucru "** .O reducere de 1 miliard și ceva nu este suficient."**Totdeauna este dificil de a face tăieturi și scăderi "** Speră să se facă în viitor.

/Printr-o lege specială (votată la Cameră și Senat) s-a făcut o reducere a impozitelor agricole, pe clădiri , cel profesional și cifra de afaceri. Mai mult, deocamdată, bugetul nu îngăduie.

Bugetului îi lipsește cca 550 milioane lei pe lună ! Acești bani trebuie luați de la contribuabili !

De aceea s-au pus și alte noi impozite.

/ Impozitele

[LD : și în această ipostază , GGMironescu se înfățișează dezarmant de sincer !

Tocmai această sinceritate l-a expus criticilor necruțătoare ale adversarilor !]

"Este trist de constatat că există o dezordine de neînchipuit în administrația finanțelor publice , dezordine care se manifestă sub cele două aspecte cunoscute : dezordine la impunere și

încasări , dezordine la cheltuieli.

Am căutat și am făcut toate eforturile care se pot face pentru a cunoaște exact situația. Trebuie să adog că , evident, și eu am o anumită cantitate de putere de muncă , dar nu se poate tăgădui de nimeni ,și nu s-a tăgăduit niciodată că am pus în serviciul țării , pentru acest scop, toată puterea demuncă de care sunt capabil.

Sunt 4 luni de zile de când, cu toată vârsta mea, cu toată sănătatea mea cam șubredă, și cu toate greutățile pe care le știți, de când sunt în fruntea acestui minister, eu nu am lipsit decît 2 luni din București, și tot timpul am fost în biroul meu ca să găsesc mijloacele , pentru a remedia situația. De ce vă spun asta ?

Fiindcă este foarte greu de realizat lucrul acesta.El nu poate fi realizat decît încetul cu încetul. Nu este chip să se îndrepte administrația într-un ceas, sau într-o lună, două sau trei; este o chestiune de durată. Trebuie schimbați oamenii , trebuie schimbate metodele ; și aceasta nu este chiar așa de ușor de făcut.

Ce a constatat ?

-A constatat că , din nenorocire, **75 % din impuneri sunt inexacte , părtinitoare** , adică mult inferioare realității . Am făcut ce puteam face în acest interval, pentru ca să fac o retificare.

A dat ordin să se facă **o cercetare generală** și zi de zi caut să îndrept aceste impuneri.

- În chestiunea încasărilor , a găsit că **nu se încasează impunerile .**

Înregistrarea încasărilor este **într-o stare imposibil de descris**

-A găsit **tezaurul într-o stare foarte gravă**: miliarde datorate pentru furnizori, miliarde datorii netrecute în buget,"așa ceva cum nu se poate închipui într-o țară civilizată

"Este o așa mare dezordine încît trebuie într-adevăr **un cap** care să poată suporta greutatea și să nu-și piardă cumpătul într-**un asemenea haos "**

-**Aurel Vlad** : " Ritmul nou ! " [aluzie la Argetoianu]

-**I.M.Leon** : Este defectul contabilității publice .Ministerul finanțelor trebuie să pună ordine !

GGMironescu

▣ Stabilitatea monetară

De bine de rău, **avem o monedă stabilă**. Din nefericire , ea lipsește din buzunarele unora, mai ales a debitorilor.Unii recomandă schimbarea monedei . "Este ca și cum , fiind frig sau cald , spunem : hai să schimbăm termometrul , o să fie poate mai frig sau mai cald.[...] cu schimbarea termometrului nu se schimbă vremea.

În realitate, s-ar vrea o altă conversiune a debitorilor , în detrimentul statului.

România a făcut o stabilizare , cu mari eforturi și greutăți.

GGMironescu / 5 oct.'32 CONVERSIUNEA

22.b)Votarea Conversiunii, 6 oct.'32

// consfătuiri // amendamente // grup Lunian //

(" Dimineața " , 7 oct.'32)

În urma **discursului lui Gr.,Lunian** (cum se hotărîse la consfătuirea majoritarilor)-

[nu- l am , dar îi știu poziția -] unii opozanți crezuseră că legea va cădea.

Dar,după discursul ardeleanului **Ceaușeanu** ,consfătuirea majorității ,renunțarea lui **Aurel Vlad** și **Bontescu** de a vorbi în plen ,discursurile lui **Pompiliu Ioanițescu** și **GGMironescu**

Ștefan Cicio Pop a pus la vot luarea în considerare a legii .

Prezență masivă. Este prezent și **Iuliu Maniu**.

Toată partea **dreapta** (majoritatea),**centrul incintei** , și unii din **stînga ,au votat pentru.**

(vot deschis)

Cum Lupu a cerut contra-probă, Cicio Pop a rugat pe cei ce au votat în stînga, pentru ,să treacă la dreapta, și a repetat numărătoarea.

Numărul voturilor "pentru " , a fost copleșitor, încît s-a renunțat la contra-probă.

Votați : 317; Majoritate necesară :159 ;

Voturi pentru :201;

Voturi contra :116

De la PNȚ au votat contra : preot N.Mischie, N.Fortunescu, Șt.Graur, Gr.Lunian,

D.Moldovan,Horia Tâlpianu, Aurel Vlad, Dinu Simian, Policarp Bețianu... ș.a.

*Notă:Ruptura grupului Grigore Iunian .

După consfătuirea majorității, **amicii lui Iunian s-au arătat deprimați.**

Ei au fost surprinși de căldura cu care Mirto a pledat pentru proiectul guvernului .

Unii , la apelul de disciplină , **au anunțat că se vor supune.**

Alții, se mențineau la punctul lor de vedere, **hotărâți să voteze "contra " .**

Pe culoarele Camerei, s-a discutat mult efectul pe care **rezistența grupului Iunian** îl va avea asupra unității partidului.Numeroși **fruntași** se sileau să convingă și pe unii și pe alții , că această unitate trebuie păstrată cu orice preț.**Amicii lui Iunian**, însă, spuneau că , în urma celor petrecute , menținerea unității va fi dificilă.Se făceau **poantaje** pentru a se ști cîți parlamentari rămân în jurul lui Gr.Iunian.

22.c)Legea concordatului preventiv,7 oct.'32

(DAD, MO 46, șed. din 7 oct.'32)

M.Popovici (Justiție).

Vasilescu –Notara –raportor(la **Legea Iunian'**29; raportor la **noua lege** care anulează **Legea Valer Pop** (guvernarea Iorga-Argetoianu) .

-Hans Hedrich (P.German):

Legea vizează asanarea comercianților...

-M.Popovoci(ministr.Justiției) :Legea nu asanează

-H.Hedrich :Prin abrogarea **Legii lichidării judiciare** (Guvern Iorga, Valer Pop) ,

se răpește posibilitatea de refacere a unei categorii economice:meseriașii și micii industriași ,ceea ce este o gravă greșeală,din momnet ce **guvernul a recunoscut necesitatea Conversiunii urbane**.Roagă să fie incluși în lege și meseriașii și micii industriași, pe care PNG îi apără.

-G.Deleanu (PNL-2):

Legile nu au dat rezultatul dorit pentru că nu s-a modificat nimic din **Codul de comerț** privind **"regimul falimentar "** și pentru că **s-a legiferat tardiv** , în materie .

Dacă s-ar fi ascultat doleanțele negustorilor, s-ar fi legiferat la timpul potrivit, ca în alte țări.

"Negustorimea noastră merită toată atenția legiuitorului.Ea joacă un rol important în viața economică a țării ; și mai are un rol important în dezvoltarea generală a statului. "

Este cunoscută **contribuția negustorilor** , care dă **sume importante instituțiilor de binefacere , școlilor**, jucând un rol important în progresul statului modern.

Clasa negustorilor mai are un rol important , **specific românesc**, din p.d.v. social :la **periferia orașelor ,în mahalale , în cartierele muncitorești ,în sate** de multe ori **negustorul este salvatorul a mii de suflete** , cu alimente și chiar cu bani.

Nenorocul negustorilor din România este că **n-au găsit în clasa conducătoare o atenție pentru ei ;au fost mereu copleșiți cu dări grele.**

Speră ca , în viitorul **"stat țărănesc "** , **negustorimea va fi aranjată la rolul ce-l merită.**

...În Legea prezentă,nu s-a ținut cont de dezideratele negustorimii.

Concordatul preventiv este **o lege copiată după legi similare** (mai ales cel german) , cu **câteva modificări care au stricat legea .**

La noi ar fi necesar elaborarea unui nou Cod Comercial , altfel, nici noua lege nu va avea efect.(prezintă observații pe articole, propune amendamente)

Este sceptic privind efectul legii .(p. 1833)

-Aureliu Weiss (PNȚ) :

Apreciază legea din 1929 [Gr.Iunian] ;apreciază **modificarea Legii lichidării judiciare** [Valer Pop],în conformitate cu cerințele vremii ,cu realitatea crizei economice.

Legea aduce mare ușurare comerciantului, în evitarea falimentului .

Formula "lichidării nefalimentare" este foarte fericit găsită.

Legea **va produce reînvierea în raporturile comerciale și va întări creditul comercial.**
Se instituie ordine, în haos.

-Iosif Fischer (P.Evreesc):

"Legea lunian" din 1929, a avut drept scop :

- salvarea debitorului** ajuns la ananghie financiară , **printr-un acord cu creditorul său.**
- apărarea intereselor creditorului** , vizat de insolvabilitatea debitorilor ;
- ocrotirea largă a subiectului economic** , lovit de criza generală ,pentru a diminua numărul decăzuților economici (falimentul)

Legea a pus capăt avalanșei falimentelor care s-ar fi produs fatalmente.

...La **Congresul pentru apărarea creditului**(Viena , 1930) , împreună cu senatorul I.Comșa , a făcut parte din **Biroul congresului**. A fost însărcinat să facă un **Referat** despre **Concordatul preventiv din România**. (citează din Referat).Referatul a primit **aprobarea unanimă a Congresului** , fapt ce dovedește că "**Legea lunian" a creat o atmosferă favorabilă creditului românesc** și în cercurile inițiate din străinătate .

Legea din 1929,este una din cele mai reușite legiuri a PNT, și formează un **punct de onoare** pentru autor ,**fostul ministru Gr.lunian**.

Legea a avut unele lacune din cauza atmosferei încărcate ce s-a făcut atunci de către opoziție și de către băncile interesate (deși, ulterior , s-au bucurat de beneficiul legii .)

În Parlament, **Mircea Djuvara** (PNL-1) a combătut legea,iar unii au reușit să impună modificări defectuoase .Acum liberalii, **Mircea Cancicov**, o aprobă .

Modificarea Legii în 1930 (Guv.lorga, Valer Pop) , **a agravat unele lacune ale legii vechi .**

Noul proiect de lege (legat de abrogarea *Legii lichidării judiciare –Pop*) **dă o mai mare extensie Legii concordatului preventiv,fără a înlătura lacunele legii vechi**, ceea ce este **păcat !** Aduce înlesniri comercianților și industriașilor ,dar **nu ajută suficient comerțului și industriașii mici.**

-M.Popovici(ministr. Justiției):**este concordat preventiv,nu conversiune !**

Vrem să împiedicăm falimentul , nu ne ocupăm de datorii. Pentru a intra în Concordat , este necesară ținerea de registre .Ori, **micii comercianți și industriașii mici nu țin registre !**

Această categorie va discuta la asanarea urbană, nu aici .

-I.Fischer :**Atunci este contra abrogării Legii Pop ,făcută pentru lichidarea datoriilor comerciale** ,ca efect al Conversiunii.(pledează, argumentează)

Își pune toată speranța în **Codul Comercial** ,care , poate , a venit timpul să fie făcut.

-MPopovici : promite că în 6 luni va fi făcut .

-Sigismund Ferenczi (PNMaghiar):

De acord cu susținerile lui Fischer.**Consideră proiectul inactual** ,când insolvabilitatea debitorilor are un caracter general.Proiectul **se abate de la principiile democrației economice .**

-N.Penescu : Democrația este să nu plătești datoriile ?

-Ferenczi : Nu zic să nu se plătească ! Dar datoriile trebuie calculate la valoarea lor reală.

Până atunci,**zadarnic se discută soluții parțiale .**

-P.Firică (PNT,Președ. Camerei de comerț și industr.Chișinău) :

Situația pe țară a falimentelor (fără Bihor și Sălaj)

În 1926 s-au produs 1.042 falimente (4.723 cereri)

1929, 1.814 " (8.010 cereri)

1930 1.172 " (4.417 cereri)

Legea concordatului ,este bună pentru vremuri normale ,**nu corecpondue situației de criză.**

Prin abrogarea legii Lichidării judiciare [legea Pop] , se restrâng avantajele debitorilor.

"Comerțul are interese ce se confundă cu interesele agriculturii ,și soarta sa depinde exclusiv de rezolvarea problemelor ce frământă pătura țărănească.

Comerțul basarabean este aproape distrus pentru că acolo agricultura predomină.

Marele comerț cu cereale basarabean este aproape distrus.

La **477.860 contribuabili din comerț și industrie**, Bugetul va încasa 1.600.000.000. lei

la **4.000.000 contribuabili din agricultură** ,Bugetul va încasa 1.425.000.000 lei

Este adevărat că **comerciantul este o figură antipatizată** (ca receptorul !)

Dar n-ar trebui uitat că **comerciantul creditor este ,la rândul-i,debitor !**

"Țărănimea sărăcită, statul rău platnic, funcționăria cu salariile restante , au determinat **o accentuată scădere a puterii de consum** ,ce pune comerțul în stare de grea suferință "**Comerțul se zbate într-o mare criză** : chirii sunt exorbitante ; impozitele f.mari ; reduceri de personal ;funcț. din comerț lipsiți de asigurări sociale ; devizele sunt greu de procurat .

"**Fac apel la deputați să nu privească pe comercianți prin prisma unei bogății aparente** , în funcție de **feeria galantarelor luminate** , sau alte reclame, care , în fond , constituie indiciul unei sărăcii ,comerciantul în căutare de clientelă " (aplauze la PNT)

Comerțul nu se rezumă la magazinele ce împodobesc centrul orașelor ;aici nu se legiferează pentru Calea Victoriei ! "

"Sunt încredințat că **interesele comerțului pot fi promovate în cadrele principiilor PNT**, și-mi fac o datorie de conștiință **stăruind pentru ajutorarea comercianților ce s-au găsit sub sclavia unor instituții bancare care au căutat** , întotdeauna , prin mijloace lăturalnice , **să stăpânească nu numai comerțul , dar și conștiința cetățenească a comerciantului "**

-I.Vasilescu Nottara (Raportor ;fost raportor și la legea din 1929)

Discurs -conclusiv la legea **Concordatului preventiv** ,7 oct.'32

(DAD, MO 46, p. 1830- 1854)

Este satisfăcut că **cei ce au criticat Legea din 1929 ,acum o consideră bună** și vor readucerea ei în practica judiciară .**Legea** a avut caracter juridic (nu economic) , deoarece este **o instituție de dreptcare are drept scop preîntâmpinarea falimentului .**

Ea există în toate țările lumii : **Concordat preventiv** - Germania ,Italia , Suedia , România

Lichidare judiciară - Franța, Anglia ;**Moratoriu** - Belgia,Olanda

Indiferent de nume, prin aceasă lege **se creiază o perioadă " prefalimentară "** ,pentru a împiedica comerciantul să ajungă la faliment .

Legea lichidării juridice (Valer Pop) era **o lege care nu prevenea falimentul, îl desființa** și poate fi tradusă cam așa :<**De azi înainte , nici un comerciant nu mai plătește nimic ! >**

Dar comerciantul nu devine falimentar din vina lui ! Nu rămâne bogat după faliment !

Abrogând **Legea lichidării juridice**, **rămâne în picioare le Legea concordatului preventiv**

(1929) **Nu-i nimic dacă legea se modifică des !** Ea poate fi ușurată sau înăspriată .

-Iosif Willer : Expertii !

-Vasilescu-Nottara : Nu dle Wiler ! indiferent de experti,legea din 1930 trebuia abrogată ,nu avea nici o rațiune , nici o bază juridică, era un haos !

Nu era o soluție ca 3.000 lichidări juridice să ducă la 3.000 de falimente !

Legea noastră are următoarele merite :

a) **Am dat puțința comerciantului de bună-credință să-și lichideze singur patrimoniul ,**

să rămână un element util societății ;

b)**Am luat măsuri severe , aspre , contra comercianților de rea-credință, frauduloși.**

-M.Popovici (ministr.Just) :

Cere urgență la adoptarea legii.**Comerțul** este " unul din **factorii cei mai importanți ai civilizației** " ;" merge mână-n mână cu dezvoltarea omenirii " ;este " **generator de cultură și civilizație** " ;contribuie la "**valorificarea producției întregi** " ; **producția nu este terminată până ce nu ajunge în mâna consumatorului "**

S-a spus că comerțul ar fi " parazitari ! Astăzi **comerțul este " factor principal al producției "**

În România, el este legat mai ales de agricultură , de aceea trebuie să ne îngrijim de el .

Comerciantul , cu ajutorul creditului, **cumpără marfă . o vinde și-și plătește datoriile .**

Creditul comercial,capitalul mercantil,este temeliea comerțului și, de aceea , trebuie să-l

întărim. El este ceva cu totul special , **este un credit "de circulație "** , **pe termen scurt.**

El trebuie apărat mai cu grijă. Pentru aceasta , **s-a creat "instituția falimentului "**

Falimentul poate avea consecințe dezastruoase , mai ales în vremuri de criză.(cazul Conversiunii datoriilor agricole , care poate afecta creditul !)

#Dezbaterea pe articole

La discuție pe articole, în Cameră , **intervin cu propuneri interesante , judicioase :**

Solomon Rosenberg, Iosif Fischer, Michel Weissmam - sunt cei mai activi .

Aurel Weiss ; P.Firică, N.Penescu, N.Fortunescu ;TVOrghidan (Camera de Comerț-

București), **Gr.P.Mihăilescu** (?) , **G.Deleanu** (PNL-2)

În senat -**M. Manoiescu** (contra) , **V.Arjoceanu** (?)

Legea concordat preventiv, 7 oct.'32

[LD: vezi fișierul următor .La fel ca și Conversiunea, și această lege va fi modificată de guv.PNL, ocazie cu care dezbaterile vor lămurii atât **deosebirile doctrinare** dar și **grupurile de interese și bătălia lor legislativă**]

22.d) Închiderea sesiunii parlamentare extraordinare , 11 oct.'32

("Dimineața" , 12 oct.'32)

[LD : dintre miniștri , **M Popovici** pare cel mai prolific ; avînd în vedere însă că majoritatea legilor au fost simple prelungiri de termene se poate vorbi de **o sesiune a "prelungirilor " legilor !**]

Sesiune bogată în lucrări.**Discuțiile prelungite la validări și mesaj** , au umplut vremea pînă guvernul și partidul cîștigător au ajuns la **un acord privind modificarea Conversiunii.**

La început , se hotărîse ca legea să intre în sesiunea din toamnă.Fostul ministru al Justiției, vicepreședintele PNTJ , **Grigore Iunian**, s-a dus liniștit **la Karlsbad** .

Biroul partidului, cu votul inclusiv al lui Mihalache, **a hotărît să aducă legea definitivă imediat.**

S-a admis **o formulă mijlocie , propusă de Iuliu Maniu :**

menținerea conversiunii de drept ,scoate marilor debitori, măsuri pentru apărarea creditului, amânarea pe 18 luni.

Soluția nu a împăcat pe Grigore Iunian , care,la întoarcerea din străinătate, a luat atitudine

fățîșă contra ei.**Aeastă luptă a dominat și a fost caracteristica sesiunii**, deși partidul și

guvernul au cerut insistent solidaritate **27 de deputați și 7 senatori majoritari au votat contra .**

La închiderea sesiunii , **Dinu Simian** (care făcea parte din grup) , care a prezidat ședința ,

spunea că acest episod este **corolarul adevăratului parlamentarism.**

Închiderea sesiunii / 11 oct.'32

Guvern Iuliu Maniu .Legislatura II.Sesiunea ordinară . 15 nov.'32 -

---

23a.)Gh.Tătărescu (PNL) ,discurs la mesaj ,22 nov.'32

(DAD, MO 5 , 22 nov.32 , p. 31 - 34)

- **CICBrătianu, IGh.Duca , N.Lupu** , (intervenții în discurs , 22 nov.'32)

Tătărescu /'32

#Situția economică catastrofală

La venirea la guvern, în fața sa s-au găsit **două complexuri de probleme majore** , dominante : ordine și economie în **finanțele statului** ; înviorarea **vieții economice.**

Ați inaugurat o politică , pe care o continuați și astăzi, **o politică de expediente și improvizări.**

Ca să țineți zilele Statului, ați început prin **a pune mâna mai întâi pe un stoc metalic,**

care se găsea în pivnițele Băncii Naționale ;**ați deschis un credit sui-generis în străinătate ,**

un credit blocat, și după aceea **trăiți pînă astăzi din expediente** , așa încât întrebarea : cu ce

plătim funcționarii și cu ce plătim pensionarii , răsună și astăzi în urechile dvs.ca o adevărată obsesiune.

-Ernest Ene : A fost rezolvată complet până acum această chestiune.

#Guvern de 23 membri!

-Tătărescu : Nicăeri o măsură organică, nicăeri un plan, nicăeri o măsură de ansamblu. În ce privește **reducerile și economiile**, ele au fost **timid concepute**, și mai **timid aplicate**. Nicăeri o hotărâre energică de a tăia excrescențele, inutilitățile și sinecurile; nicăeri **măsuri eroice** și pilduitoare, mai ales, care să poată justifica în fața țării noile jertfe pe care le cereți. Nu mai vorbesc de **situația inadmisibilă pe care ați creat-o**, din primul moment, când **ați creat un guvern de 23 de membri**. (aplauze la PNL) Acest păcat inițial, v-a luat orice autoritate de a mai cere noi jertfe țării, și, din acest p.d.v., noul guvern este continuarea celui vechi, fiindcă și astăzi **numărul de subsecretari de stat** – nu am nimic împotriva lor, dimpotrivă, am cea mai mare considerație pentru ei personal – dar din p.d.v. politic, numărul lor nu constituie altceva decât **o mare pălmuire a mizeriei și a sărăciei generale** (aplauze la PNL)
Prin urmare, dezordine și lipsă de curaj.
Tătărescu /'32

”Acordul” de la Geneva Experții străini.

Am crezut, la un moment dat, **că veți introna politica dvs financiară**, într-un plan de ansamblu, când ați mers la Geneva.
D-lor este necesar să ne întrebăm, în acest moment și în acest loc : **cum ați mers la Geneva, ce ați făcut la Geneva, și cu ce v-ați întors de la Geneva ?**
Cum ați mers la Geneva ? Din capul locului vă spun -este o credință personală - că **nu d-voastră erați cei mai calificați, să obțineți o biruință la Geneva**.
Nu erați calificați, în primul rând, fiindcă – și aceasta nu poate jigni pe nimeni - încă din timpul guvernării d-voastre precedente, **când treceți fruntariile și tratați cu străinătatea**, nu știu cum tratați, **dar lăsați în urma d-voastră o atmosferă de imponderabil nefavorabil pentru țara noastră**.

-Ernest Ene : Dar obțineam rezultate !

-Voce PNL : Așa rezultate, halal să fie !

-Tătărescu : Rezultatele pe care le-ați obținut dvs. **numai fericite pentru țară nu au fost**. Toate contractele, toate împrumuturile, dacă ar fi să le mai discutăm, ar fi favorabile pentru oricine, dar pentru țara noastră, nu !

-Pompiliu Ioanițescu : Am făcut stabilizarea !

-Tătărescu : Iar în împrejurările de față, nu trebuie să uitați că **dvs. erați autorii bugetelor inflaționiste ale Caselor autonome, autorii atâtor măsuri nechibzuite, autorii atâtor acte de anarhizare a vieții noastre financiare**, pe care însăși experții străini, care au cercetat situația noastră interioară și financiară, au pus-o în lumină în rapoartele lor. (aplauze la PNL)
Prin urmare, nu dvs. ați fi putut reprezenta țara în această acțiune, care se ducea în fața acestui for superior al străinătății. Dar așa a voit destinul, așa a voit zarul, așa a fost să fie : v-ați dus la dvs. la Geneva. Ce ați făcut la Geneva ? Când treceți fruntariile -spuneam -nu aveți noroc. Norocul, de data aceasta, l-au avut **dnii Madgearu și Lugosianu**, cari, în momentul în care s-a petrecut la Geneva acel pocinog, acel mare pocinog, în momentul acela toată opinia publică era ațintită asupra incidentului Londra-București, și toată **opinia publică a minimalizat importanța tratativelor de la Geneva**. Dar ce comedie s-a jucat pe malurile Lemanelor !
Ca delegații guvernului să trateze un acord, cu reprezentanții Genevei, ca acest acord să fie aproape parafat, ca el să fie comunicat guvernului și să fie trâmbițat de acest guvern ca un succes, dătător de cele mai bune nădejdi pentru ziua de mâine, și pentru ca, **24 de ore mai târziu**, după ce se citesc scrisorile anexe și actele conexe, **acest succes să fie transformat imediat într-o mare înfrângere**, și pentru ca acest ordin transmis delegaților săi de la Geneva, să fie transformat imediat, în interviurile făcute de d-nii Madgearu și Lugosianu, împotriva guvernului de la București și, **de la Geneva, să se dea lecții guvernului de la București, de înțelepciune și de cumișenie !**

#Controlul străin

D-lor, asemenea fapte ilariante nu se pot petrece decât sub guvernarea PNȚ ! (aplauze la PNL-1)

Cu ce v-ați întors de la Geneva ? Până astăzi nu știm încă nimic ; așteptăm lămuririle necesare .
Le vom avea ? Nu știm .Ceea ce știm însă, pentru moment este că **delegații noștri de la Geneva s-au înapoiat cu o amenințare nouă : control străin !**

Că acest control străin este **păgubitor intereselor statului ,că el este incompatibil cu demnitatea și cu prestigiul statului nostru ,nu o știu decât după atitudinea luată de către guvernul dlui Vaida –Voevod, care a respins cererea dlor Madgearu și Lugosianu ca să parafeze acordul de la Geneva.**Nici până azi nu știm care p.d.v. a triumfat ! Ceea ce putem spune de pe acum este că **”niciodată țara nu va putea accepta un asemenea control străin”.** (aplauze la PNL-1) Cred că în această privință nu poate să fie vorba de concepție de partid. Sunt noțiuni care depășesc hotarele partidelor și independența noastră economică și independența noastră financiară , și prestigiul și demnitatea statului, depășesc granițele de partid. Nu știu prin urmare ce vor face celelalte partide , dar în ce ne privește pe noi , e bine să luați act : **colaborare cu Geneva, cât de largă , cât de strânsă, da. Controlul tutelar , niciodată.”**

(aplauze la PNL-1, PȚ-Lupu, PȚ-Iunian)

lată punctul nostru de vedere , fiindcă, dlor, **noi nu înțelegem să plătim greșelile și ușurințele guvernului Vaida-Voevod.** Greșala dvs inițială este că v-ați dus la Geneva , înainte ca să executați în țară politica Genevei.Înainte ca să vă duceți la Geneva trebuia să dezanarhizați finanțele statului, să rectificați bugetul, să desființați Casele Autonome, să îndepărtați sinecurile și inutilitățile, să fi făcut întreagă această operă de epurare și de dezanarhizare a finanțelor statului . În loc de aceasta , ce ați făcut ? V-ați grăbit să aduceți experți.Ce erau să constate experții ? **O țară în haos, o țară în anarhie și o țară în faliment.**(aplauze la PNL, proteste la PNT)

Experții au mai găsit și un guvern în haos, cu lipsă de orientare, de unitate de concepțiune...

Câți miniștrii, atâtea planuri de refacere a țării ! Iată ce au constata experții !

Și după asemenea constatări, urmate de rapoarte, v-**ați dus să cerșiți ajutorul Genevei...**

Cum să nu vi se pună tutela și control străin !?

Tătărescu /'32

▣ Conversiunile

PNL a declarat la Conversiunea Argetoianu că este **o lege haotică, imperfectă, inoperantă, inaplicabilă...**

-**Nichifor Robu** :anul trecut vă bateați pe paternitatea ei, și anul acesta vă lepădați toți de ea !

-**Tătărescu** : ...adăugasem că **viitorul guvern va trebui să amendeze legea, să o modifice,** să-i găsească sursă de finanțare.În loc de asta , **guvernul Vaida** , după două luni de proiecte ..., comitete și subcomitete... **a ajuns la soluția temporizării, amânării legii !**

Iar prin amendamentele făcute, a mutilat și mai mult legea .

- **GiDunka** : Die Tătărescu ! dar dvs , totuși , ați votat legea Argetoianu ! Apoi...

- **Pomp.Ioanițescu** : **PNL a urmărit pe toate căile legale să declare legea neconstituțională**

- **Tătărescu** : Ați declarat o chestiune care trebuie elucidată .Să declare cineva dacă Înalta Curte de Casație , în decizia ei, a ținut socoteala de interesle Creditului Rural...

- **Pomp.Ioanițescu** : Nu deplasați chestiunea !

- **Vasilescu –Nottara** : Noi am constatat numai că **PNL a votat legea în Parlament, și a atăcat-o la Curtea de Casație, ca neconstituțională !**

- **Al.Aciu** : Dl Brătianu a fost singurul om sincer dintre dvs.a fost totdeauna împotriva Conversiunii !

/CICBrătianu (intervenție în discurs , 22nov.'32)

▣Creditul Funciar Rural / Conversiunea.

Nu vrea să domnească nici un echivoc.Totdeauna a fost contra echivocurilor .

„ **Eu am fost totdeauna pentru legea conversiunii.** Sunt cel dintâiu care am propus-o , sunt cel care am susținut-o în mod practic, și în mod absolut dezinteresat, nu în interes de partid. **Întotdeauna am despărțit partidul de instituția Creditului Funciar Rural.**

Absolut totdeauna.Niciodată nu am adus chestiunea Creditului Rural, nu numai în **dezbaterile parlamentului,** când i se făcea o nedreptate flagrantă, căutându-se să fie distrus printr-o lege , dar nici în **forurile interioare ale partidului.**

Toți cei care sunt în Partidul Liberal pot să spună **dacă vreodată am adus chestiunea Creditului** în conciliabulele și sfaturile noastre. ” (întreruperi la PNȚ)
Deasupra chestiunii acestei instituții , oricât de interesantă ar fi ea pentru economia noastră națională , **este interesul general al țării ca această lege să fie votată.**
Însă această lege trebuia amendată, trebuia îndreptată, trebuia făcută aplicabilă.
Eu nu pot să admit, cum a admis dl Ioanițescu, împreună cu dl Rădulescu , când au venit în fața Curții de Casație, **că această Curte nu are dreptul să se pronunțe asupra constituționalității legii...**

-**Pomp.Ioanițescu** : Inexact...

-**CICBrătianu** : A spus-o dl Rădulescu.Există această declarație în stenogramă.

Pentru ca să intimideze Curtea de Casație, d-lor au făcut acolo **o declarațiune** , care a fost de cel mai rău efect, și care a arătat mentalitatea oamenilor trimiși să reprezinte statul înaintea Curții de Casație .(aplauze la PNL, proteste la PNȚ)

Am mers și mai departe : **am dat soluțiunile pentru ca legea conversiunii să nu distrugă creditul țării. Toate soluțiunile noastre au fost lăsate la o parte.**

Nu a domnit , în elaborarea legii , **decât demagogia și interesele speciale ale fiecăruia.** (proteste la PNȚ)

- **Pomp.Ioanițescu** : Nu pot tolera ca d.Brătianu să spuie că eu am contestat dreptul Curții de Casație ! eu sunt unul care , acum 20 de ani, am susținut dreptul Curții de a pipăi constituționalitatea legilor... „ **Dar, în partea politică**, este știut , oricât ați lupta să separați Creditul de partid, **Creditul Funciar Rural este al partidului**” (aplauze la PNȚ)

- **Tătărescu** : **Înalta Curte de Casație a declarat neconstituțională legea conversiunii, în principiile ei de bază.** De ce nu ați modificat această lege în sensul cerut de ea ?

De ce nu ați găsit soluția practică pentru a da acestei legi finanțarea fără de care nu poate fi aplicabilă ? Aceasta este răspunderea dvs. (aplauze la PNL)

-**M.Popovici** (ministrul justiției) : **Înalta Curte de Casație nu s-a pronunțat decât de 3 zile**, mai ai puțină răbdare !

/l.Gh.Duca (intervenție)

-**Tătărescu** : Oricare ar fi considerentele reținute de Î.C.C , **principiile de bază ale conversiunii sunt spulberate și năruite.**

-**M.Popovici** : Le-am votat cu toții !

-**Tătărescu** : Noi v-am atras atențiunea că trebuie amendată legea...găsită finanțarea ..

«Creditul Funciar Rural/Curtea de Casație

-**IGDuca** :... nu noi suntem aceia care am declarat că legea conversiunii este inaplicabilă; noi avem meritul, și-l revendicăm, că **am spus cinstit țării** , în momentul votării , și că **am dat un vot condițional.**(exclamări la PNȚ) Citiți declarația din M.O.
Dvs ați participat la lege, ați lucrat la fiecare amendament ... odată ajunși la guvernare... ați venit cu modificarea ei...

-**G.Ștefănescu –Goiceanu** (PT-Lupu) : În ce privește preciziunea dlui Duca, el are informația că **votul PNL a fost condiționat de art. 54 din lege , care privea Creditul Rural.**

-**IGDuca** : Este o infamie !

-**Goiceanu** : Știm mai mult de atât ! La art.54 , Duca ar fi intervenit pe lângă Lupu, ca Goiceanu să se potolească ...

-**IGDuca** : este o infamie !

-**Șt.Cicio –Pop** : îi atrage atenția că „ infamie” este cuvânt neparlamentar !

-**IGDuca** : cit privește intervenția pe lângă Lupu , **el nu neagă că i-a spus acestuia că nu putea să fie părtaș la distrugerea unei instituții economice naționale** care avea aproape 60 de ani activitate rodnică pentru țară.[...]Privind legea, PNL a combătut **formulele d-lui Argetoianu, pe care le-a socotit nepractice și inoperabile.**

PNL a fost cinstit , făcând acea declarație.Pe când PNȚ a votat-o , i-a cântat osanale.
Echivocul și totala contradicție este la PNȚ !

/dr.Lupu (intervenție) :Conversiunea/ PNL

-Lupu :Nu-și aduce aminte când Duca i-a spus acele cuvinte privind Creditul Rural... dar între Goiceanu și Duca, el crede pe primul ! **Când s-a votat legea, el a spus liberalilor că votează „de frică” și din „calcul electoral” . ”Nu este nici o dezonoare pentru PNL , dacă el socotește că legea aceasta a conversiunii , omoară creditul.**

Ceea ce este dezonorant, este că, deși crede că omoară creditul, o votează totuși și el, alături de toți ceilalți.” Oamenii nu pot fi amăgiți ca înainte de război !

Și ultimul cetățean și-a dat seama că respingerea legii de către Curtea de Casație, în urma procesului înaintat ... este opera PNL . Numai că , prin asta,

PNL a salvat creditul , dar ”a omorât” partidul !

A rămas cu cei 60.000 creditori, dar are contra sa 18 milioane de debitori .

#Curtea de Casație /PNL

...Cât privește procesul de la Înalta Curte de Casație, **guvernul ar trebui să facă o cercetare.**

„Noi, dlor, nu avem tabu, noi nu ne închinăm în fața nimănui, decât înaintea adevărului și al dreptății .Întreb pe acest guvern , și în mod special ministrul de Justiție, să-mi spună dacă este adevărată informația [...] că în momentul când avea să se judece acest proces, **cei 6 judecători ai Înaltei Curți ,care erau debitori, au avut decența și delicateța sufletească [...] să se retragă și au rămas doar judecătorii care n-au avut decența , care n-au avut delicateța sufletească ca, fiind creditori, să dea o decizie împotriva debitorilor.**

(aplauze la PȚ, proteste la PNL) Invită guvernul să cerceteze chestiunea pentru a se restabili încrederea în justiție. (dr.Lupu părăsește incinta)

-**Ed.Mirto** (ministr.Lucrări publice):dacă dr.Lupu a părăsit incinta,înseamnă că nu vrea răspuns !

-**Eft.Gherman** : Guvernul este dator un răspuns ! dr.Lupu a vorbit pentru Cameră !

-**Gh.Tătărescu** : reafirmă afirmațiile lui Brătianu și Duca , că la PNL nu s-au discutat probleme de interes personal. „Interesele băncilor trebuie apărute de aceia care le conduc.

Este dreptul lor.Nu putem să facem o categorie specială de cetățeni în această țară , cari să nu beneficieze de drepturile conferite de lege. Dar, iarăși, nu cred să existe un singur prieten politic, care să fi admis imixtiunea instituțiilor bancare în discuțiile partidului nostru.”

Dacă dr.Lupu ar fi fost director de bancă, ce ar fi făcut !? Nu ar fi apărut o instituție care funcționează de 59 de ani !?

-**dr.Lupu** : [reântors !] :De ce ați votat-o ?

-**Tătărescu** : Am votat principiile .De aceea credem că suntem adevărații autori ai conversiunii.

Am susținut, însă, că și creditul trebuie apărut , mai ales creditul țărănesc.

Și PNȚ a susținut interesele creditului, mai ales al băncilor populare, care astăzi sunt distruse. Dacă în locul Creditului Rural , ar fi înaintat proces o bancă populară.ce ar fi spus dr.Lupu ? De ce vrea să facă din această coincidență , o chestiune politică !?

”**Țin să declar că Partidul Liberal -dacă guvernul acesta nu va veni cu o lege de modificare , pentru ca o lege de asanare agricolă să fie imediat aplicată – PNL își ia obligația , ca cel dintâi act de guvernământ pe care-l va face mâine, să fie făurirea și votarea unei asemenea legi.**” (aplauze la PNL) [-----]

Gh.Tătărescu / 22 nov.'32

23.b.)CIC Brătianu (PNL) ,precizări - la Conversiune , 25 nov.'32

▣Creditul Financiar Rural

Răspunde la atacurile în legătură cu implicarea lui în procesul de la Inalta Curte de Casație. Legea era f.controversată pentru că erau în joc mari interese financiare , spuse sau ascunse, mărturisite sau nu .

- **CIC Brătianu** : În sesiunea trecută nu a votat legea pentru că a fost bolnav.Este ofensat pentru faptul că unii spun că "Creditul Financiar Rural " este PNL și .... viceversa.

- **Ed.Mirto** : PNL este o sferă mai mică .Creditul Rural este o sferă mai mare (ilaritate)

- **CICBrătianu** : Noi suntem întemeietorii întregului credit , și inițiatorii întregii activități

economice din Vechiul Regat .Nu din Ardeal.Acolo sunt alții .

PNL apără întregul credit, spre deosebire de alții care apără diferit :

Mihalache - cooperăția și creditul popular ; Ardelenii - instituțiile lor.

Dar nu îndrăznesc să o spună pe față , din solidaritate de partid.

Face elogiul **Creditului Funciar Rural**, al cărui director este

-IGDuca : Îi întărește afirmațiile.

-Armd.Călinescu : PNL a votat Conversiunea, apoi a făcut proces ...

-IGDuca : Nu numai PNL a atăcat-o ! A atăcat-o și "Banca Română a Orientului " și "**Solidaritatea** " din Ardeal .

-Armd.Călinescu : PNȚ a apărat debitorii ! În PNL nu există unitate !

-Gh.Tătărescu : Nu neagă că au fost discuții.**Dar în PNȚ , câți ardeleni nu sabotează legea !**

Luați opisul de la "**Solidaritatea** " Veți găsi acolo **10-20 persoane care o sabotează.**

CIC Brătianu / 25 nov.'32

24.)Conversiunea urbană, 9 dec.'32

Ministr.Just., **Mihai Popovici** ; Raportor ,**Virgil Potârcă**,

(D.S.,MO 11, șed. din 9 dec.'32, p. 177-188)

Intervenții :**M.Manoilescu,Gr.Filipescu,Ștefan C.Ioan ,Romulus Georoceanu**

/M.Popovici

▣ Expunere de motive /Virg.Potârcă ▣ Legea

/Mihail Manoilescu ▣ Opinia la lege ▣ Stat corporativ▣ Constituția 1923▣ Principiile privind proprietatea

▣ Conservatismul social- politic

/Grigore Filipescu ▣ Proprietatea funciară▣ Proprietatea mobilă

/Ștefan C.Ioan ▣ Conversiunea urbană ▣ PNȚ să plece de la guvern!

/Romulus Georoceanu ▣ Conversiunea urbană=armistițiu social

---

a)M.Popovici:Expunere de motive

-Susendarea provizorie a executărilor

"Preocupat de situația grea economică,Guvernul propune proiectul de lege prin care **se suspendă până la 31 martie 1933, orice executări** ,de orice natură ar fi și în orice stadiu_ s-ar afla , chiar în fața Înaltei Curți de Casație,**împotriva bunurilor imobile**, prin natură, destinația și obiectul la care se aplică ,**aparținând cetățenilor români sau societățile legal constituite ,având sediul în România**,derivând din orice creanțe , oricare ar fi originea și natura lor – dacă datoria pentru care se face executarea ,**este anterioară datei de 1 iunie 1931 –** indiferent de schimbările intervenite în persoana proprietarilor acestor bunuri urmărite.

-Reglementarea ulterioară a raporturilor dintre creditori și debitori "

Proiectul suspenda provizoriu aceste executări , pentru ca , între timp, **guvernul să strângă materialul documentar necesar**, pentru **o statistică exactă a datoriilor**,asupra imobilelor, pentru ca pe baza lor **să se poată veni cu o lege care să reglementeze raporturile dintre creditori și debitori.**

Cum legea era de suspendare provizorie, celelalte formalități care preced vânzarea vor putea fi efectuate ,pentru ca creditorii să-și facă formalitățile vânzării .

Indiferent dacă imobilul este urban sau rural, executarea era suspendată până la 31 martie'33.

Dispozițiunile legii nu se aplicau la :

/ **Creanțele statului**, județelor, sau comunelor , pentru plata impozitelor datorate ,pentru a nu se dezechilibra bugetele respective ;

/ **Prestațiunile periodice** , pensiile alimentare, rentele viagere, etc.

deoarece sunt strict necesare întreținerii.

/ **Contractele de locațiune** în genere , cuantumul chiriei ;

/ **Salariile particularilor**;

/ Daunele rezultate dintr-o **infrațiune penală**, chiar dacă era amnistiat ;

/ **Comercianții** cu datorii prevăzute prin alte legi ;

/ **Datoriile către creditorii străini**, pentru a se evita orice dubiu asupra creditului cetățenilor acestei țări și a nu se stingheri relațiile de afaceri cu străinătatea; [.....]

b)Virgil Potârcă

▣Proiectul de lege

[LD : pe 2 coloane, textele articolelor din Proiect , cu modificările de la Comisia Senatului]

c)Mihail Manoilescu:opinii la lege

(p. 183-185)

[LD: notez opiniile lui nu atât pentru legea discutată, ci pentru că , și cu acest prilej,Manoilescu își dezvoltă câteva componente ale doctrinei sale , care îi certifică **originalitatea**,și , cumva, consecvența cu care și-a articulat **doctrina**.

Va trebui să i-o remarc, să i-o apreciez, să-i descopăr valențele de originalitate și nu de modă. Când el promovează **principii neoliberale** , încă din 1923, nu poate fi vorba de imitație..chiar **corporatismul** său,nu este o contagiune politică simplă, o imitație]

-Zodia "suspendărilor",a "amânărilor "

Legea are un dublu caracter :**este o lege de tranziție**, care implică și făgăduiește **o lege definitivă**, căreia , impropriu , i se zice „**datoriile urbane**” ; are și un caracter de **angajament guvernamental**, de a urma **o anumită politică largă de înțelegere a aspectului economic și social privind datoriile**.

”Trăim astăzi într-o epocă pe care am putea-o numi „zodia suspendărilor” .Toate problemele se amână, în așteptarea unor hotărâri definitive .S-au amânat :

/ Conversiunea datoriilor agricole;

/ Bugetul (nu vom avea anul acesta un buget, se amână !)

A doua zi după această suspendare , suntem în drept să așteptăm de la guvern , ca o nouă politică să înceapă, diferită de aceea inaugurată în sesiunea extraordinară .

-Lege de bun augur.

El aprobă legea.O aprobă în numele **cercurilor economice importante** ale țării,care l-au trimis în Senat. O aprobă pentru că **reprezintă o ideologie și o metodă științifică** , iar **o anumită formațiune științifică îl obligă la obiectivitate, la spirit de echitate**.

Legea este prezentată de 2 persoane f.simpatice.Și este prima oară când **Mihai Popovici** nu este numai **jurist, ci și economist**.Iar **Virgil Potârcă** nu este un simplu raportor , ci **reprezintă în PNȚ o idee largă,o înțelegere, o comprehensiune a problemei datoriilor,a marilor probleme economice**. [.....]

-La vremuri excepționale, legi excepționale

Este vorba de **o situație unică** , care **nu se va mai putea repeta** nici economicște ,ca prețurile grânelor să scadă la 1/ 3 din valoarea lor , ca acum doi ani !

În fața acestei **situații excepționale, se impunea o lege excepțională**.

După cum **exproprierea** , comandată de anumite situații istorice excepționale , a **întărit ideea de proprietate și a întărit sentimentele conservatoare**,tot așa , **o aranjare echitabilă a creanțelor , a datoriilor**,ar închide această dureroasă problemă,și ar întări ideea de proprietate .
(**aplauze la majoritate**)

Profesiune de credință:statul corporativ

[LD : Manoilescu este obsedat de aceastră idee.Intră în ea brusc,cu sau fără legătură cu legea discutată]

El va fi obiectiv la discutarea legii și pentru că ,**el prevede o lume nouă** , care se va deschide „ când vom avea în această țară **un stat corporativ**.”

” Ei bine, **eu**, prin colegiul la care m-am ales,**sunt o anticipație asupra statului corporativ** , sunt **alesul unei corporațiuni**.Și atunci, ca ales al unei corporațiuni ,trebuie să vă arăt dvs ce ar

fi viața publică și parlamentară , în ziua când ,**deasupra ideii de partid, ideea de corporațiune** , ideea interesului public,**manifestat sincer prin canalul intereselor de breslă**,ar fi aceea care ar **domina viața publică**.

„**Într-un stat corporativ, oamenii n-ar mai fi fixați** , în ideile și atitudinile lor, pe anumite poziții neschimbătoare : **unii totdeauna împotriva guvernului, reprezentând opoziția**,alții , totdeauna cu guvernul , reprezentând **majoritatea**. Nu.Într-un asemenea Parlament, ar exista numai **oameni liberi și stîpâni pe ideile lor**,legați cel mult de **mandatul pe care l-au primit de la corporațiunile** pe care le reprezintă ;aceștia ar putea **să aprobe astăzi guvernul**, pentru o măsură bună,și **să-l dezaprobe mâine** pentru o măsură rea.”

-Constituționalitatea legii

Guvernul s-a gîsit în fața a două fapte noi și recente : unul de importanță juridică, celălalt de importanță politică.

Fapta de ordin juridic, rezidă de la **Înalta Curte de Casație** ,din ziua cînd **a declarat neconstituțională o parte din articolele principale ale legii Conversiunii**.

Faptul de importanță politică ,cu dimensiuni mai mici, este constituirea unui grup politic , a unei asociațiuni ideologice , compus din oameni din partide politice diferite ,care își propun **să lupte împotriva așa-zisului bolșevism economic**,și în fruntea căruia se găsește respectatul nostru coleg Gr.Filipescu.

Unii au criticat Înalta Curte de Casație,că nu a fost mai largă în aprecierea ei ,că este o instituție anacronică ;alții ,că a procedat foarte bine. **Eu cred că a procedat bine**.Casația este datoare să rămână rigidă în aplicarea Constituției,în judecarea problemelor care constituie armătura statului. **A cui este vina ?Unde este greșala?De ce s-aajuns la inconsecvențe ,între nevoile sociale și legislația pozitivă,mai ales Constituția ?**

Este pentru că ,la vremea cînd s-a făcut Constituția , **nu s-a ținut seama de imperativele vremii** .Nu fac aici decât un proces istoric.Nu am intenția să mă războiesc cu PNL, mai ales că cei care au făcut Constituția de la 1923, sunt dispăruți.[...] **În vremea aceea, toate Constituțiile se modernizaseră , conțineau principii noi pentru viața de stat,mai ales pentru proprietate și pentru raporturile economice**.[.....] Constituția noastră singură a fost a fost învechită [...]

-Proprietatea –funcțiune socială

La vremea aceea, în 1923,studind toate constituțiile moderne,dar mai ales forța neînălăturabilă a evoluției economice care **cere anumite schimbări în conceptul însăși de proprietate**, a făcut câteva observații pe care vrea să le aducă din nou în atenția Camerei .

"Am sugerat atunci **o anumită formulă : „proprietatea este o funcțiune socială și este apărată de legi ca atare.”**Atrăgea atunci **atenția că** ,dacă nu se voia să se deschidă continuu procese pentru **contradicția dintre Constituție și legislația pozitivă** , de interes social sau național **-cum erau rechizițiile, închirierile forțate, reducerea creanțelor, exproprierea pentru utilitate socială** etc etc - trebuia să se dea Constituției o formă destul de largă .

Dar nu s-a acceptat nici o schimbare, conceptul s-a păstrat în vechea definiție, „antică”.

Astfel Constituția a ajuns să dea naștere , astăzi, la inconsecvențe permanente .

-Necesitatea modificării Constituției

"Concluzia este că **avem nevoie de o modificare a Constituției** ;nu pentru motive administrative , dar pentru motive de organizare politică.**Atâtea lucruri în ultimii zece ani , au dovedit-o** să nu mai fie corespunzătoare timpului și să provoace conflicte între legislația obișnuită și legislația constituțională ."

Manoilescu /32

#Conservatismul social- politic

#Frontul împotriva "bolșevismului economic"

Constată cu satisfacție că , față de hotărârea Casației, Guvernul nu s-a descurajat,a luat totuși decizia de a suspenda execuțiile silite, **făgăduind o lege definitivă**.

Am văzut o minoritate politică care se agită împotriva ușurărilor care s-ar acorda debitorilor, și care preconizează „un conservatism social extremist”, care nu mai este pe linia vremurilor. Eu cred că această minoritate, care s-a strâns în „frontul împotriva bolșevismului economic” se găsește într-o poziție foarte delicată, într-o totală incompreensiune față de diferitele probleme sau deslegări ale marasmului economic și ale desechilibrului social în care trăim azi.

Este o plăcere ca **Gr.Filipescu** să se afle în Senat. Dar aceasta nu-l împiedică să pună o problemă de metodă politică. **Oare alegătorii** care l-au trimis în Senat erau împotriva Conversiunii, manifestau o simpatie subită pentru conservatism, sau erau național-țărăniști !?

-Gr.Filipescu : Au fost în curent cu toate părerile mele, dle Manoilescu !

-Manoilescu : [...] **atunci mă întreb, care este poziția alegătorilor care l-au trimis pe d.Filipescu în Senat ? Care este sinceritatea reprezentării ? Cum a convins d. Filipescu alegătorii să îmbrățișeze conservatismul său ?**

-Filipescu : Cum de nu s-a ales în această legislație Nolică Antonescu, cu a sa *Ligă contra cametei* și cu programul conversionist ? Cum de n-a găsit 65.000 alegători care să-l voteze ? [...] Constat că, în România democratică există anumite artificialități după care, alegătorii sau partizanii unui partid – în speță ai dlui Maniu – pot fi, cu bună grație, puși la dispoziție, închiriați, unei persoane cu idei opuse, ca să o aleagă.

Manoilescu / dec.'32

/Proprietatea funciară=stâlp de granit

[**LD : Atenție ! Neoliberalism sau conservatism !?** Destulă aiureală și destulă speculație la **Manoilescu**, pentru credibilizarea teoriilor lui privind proprietatea.]

Cred că din p.d.v. doctrinar, s-ar putea spune multe privind conservatismul nostru.

De când există lumea, **conservatismul s-a clădit pe un stâlp de granit, care a fost proprietatea funciară**, sub dublul ei aspect : **proprietatea agricolă**, pe de o parte și **proprietatea orașenească**, pe de altă parte.

Proprietatea mobilă, industrială, titlurile pe care le vântură bursa, **acestea n-au avut niciodată caracterul de sancțitate** pe care l-a avut proprietatea funciară.

Este o lecție elementară a istoriei, care arată că, în toate țările, **partidele conservatoare s-au rezat în primul rând, și aproape exclusiv, pe proprietatea funciară.**

Pentru proprietatea funciară, pentru solul Țării, pentru clădirile care au crescut în orașele țării, prin munca oamenilor, **pentru aceasta s-au luptat oamenii cu înverșunare, pentru aceasta au căzut răniți în războaiele civile, pentru aceasta s-a mers la granițele țării, într-un elan suprem de apărare.** (aplauze puternice)

Acesta este conservatismul : proprietatea funciară.

Creanțele, evident, sunt respectabile într-un stat de drept, dar **nu ele constituiesc esențialul în materie de conservare socială.** [...] unde se clatină catapeteasma societății, atunci când cineva face un act de dreptate în regularea raprturilor dintre creditori și debitori ?

A lăsa să se mențină această situație socială, ar însemna să punem, în favoarea unei proprietăți mobiliare, foarte aleatorie, și al cărei caracter național este foarte contestabil, să punem în pericol, ceea ce avem mai sigur, mai esențial și mai permanent în ființa noastră economică, și, deci, și în ființa noastră națională : **proprietatea pământului**, care, aceea este națională” (aplauze pelungite, aprobări)

Iată de ce **el aprobă legea cu căldură** ; de aceea **aprobă ideea suspendării execuțiilor silite.**

Dacă guvernul va ajunge la **reajustarea creanțelor**, ca să le aducă, conform bunei doctrine economice, la nivelul adevărat al prețurilor, va sprijini cu căldură și legea definitivă. (aplauze)

M.Manolescu / 9 dec.'32

d)Ștefan C.Ion(PNL)

▣ **Conversiunea urbană=element de propagandă electorală**

Guvernul actual anunța în Mesajul Tronului 50 de proiecte de legi, cu toate acestea, înainte de

a se termina discuțiile la Mesaj, vine cu o lege neanunțată, cerând caracter de urgență. Deși în Senat, la comisii, s-a vorbit doar de o scurtă păsuire, **în campania electorală pentru alegerile comunale și în presă, s-a făgăduit o lege pentru conversiunea datoriilor urbane.** Acest proiect s-a transformat într-un subiect de propagandă electorală.

La Roman, spre ex., prefectul a dat următorul Comunicat :

<Se aduce la cunoștința cetățenilor orașului Roman, că președintele Consiliului , d-l Iuliu Maniu, a declarat că [...] va ușura prin asanare și problema tuturor datoriilor orășenești>

-M.Popovici : În manifestul nostru electoral se spune clar și limpede că **în programul guvernului este și luarea de măsuri pentru ușurarea datoriilor urbane.**

-Ștefan C.Ioan : „Ușurări” este una, „asanare” este alta.

-Popovici : Înlesniri ! Vom vedea ce înlesniri.

-Ștefan C.Ioan : dvs, când folosiți cuvântul „asanare” , nu vă referiți la cea agrară.

-Potârcă : veți vedea la lege.

-Ștefan C.Ioan : PNL, care a declarat de numeroase ori , că **este pentru ușurarea debitorilor urbani**, nu se poate opune unor dispozițiuni de natură de a aduce o ușurare dar

„Protestăm cu toată energia în contra sistemului adoptat de guvernul actual de a amâna rezolvarea tuturor problemelor celor mai importante și mai urgente.

#PNȚ să plece de la guvern!

Cu dilatorii , cari prelungesc răul și mențin nesiguranța zilei de mâine, se distruge producția și se pregătește un viitor funest acestei țări. De 6 luni, această guvernare șovăelnică, fără nici o directivă unitară, fără nici un plan precis, amânând soluționarea chestiunilor capitale, continuând aplicarea unui buget deficitar, netăind legendara risipă, dovedește că nu-și dă seama de situația catastrofală a țării. În această situație, cel mai mare serviciu pe care îl puteți face țării , **este plecarea de la guvern** (aplauze la pNL, proteste la pNT)

e) Romulus Georceanu (PNȚ)

▣ **Conversiunea urbană: armistițiu între creditori și debitori**

El nu va face greșala lui Manoiescu și se ocupe de Constituție, de Parlamentul corporativ etc etc... Acest proiect cuprinde o idee dominantă ,idee care este înscrisă în programul PNȚ, și pe care noi am aplicat-o, până acum, în două rânduri : la legea **Concordatului preventiv** și la **Conversiunea agricolă.**

Aceasta este **ideea unui armistițiu între creditor și debitor.**

Dar noi nu rezolvăm problemele pripit, ci cu multă chibzuință. PNȚ își aplică cu tactică programul.

De aceea a dat aceste legi tranzitorii, pentru a facilita apropierea dintre creditori și debitori, pentru **a-i determina să meargă „braț la braț” , pentru a obține acea armonie socială dorită .**

Este vorba despre un „armistițiu juridic „ pentru a înceta lupta prin tribunale, pentru ca „beligeranții” să se retragă în spatele frontului, să-și panseze rănilor și să reflecteze.

[Trece la unele observații pe articole, la care sesizez unele deosebiri de opinie cu Potârcă]

Conversiunea datoriilor urbane / 9 dec.'32

25.) G. Ștefănescu -Goiceanu (PȚ-Lupu) , discurs la mesaj, 15 dec.'32

(DAD, MO 19, 15 dec.'32, p. 402-410)

▣ Concluzii : statul liberal.

▣ Frontul „bancarilor „

▣ Statul țărănesc

▣ Concepția „capitalistă” , „liberală „ a PNL

#PNL=p.hegemoniei bancare

Statul liberal și corespondența lui în țara aceasta , **Partidul Liberal**, reprezenta și reprezintă încă **o hegemonie bancară .**

-**Victor Iamandi** : Fără bănci ! Dvs vă susțineți astăzi politica prin bănci !

-**Goiceanu** : Dle Iamandi, eu am ascultat cu mult interes o declarațiune de o sinceritate impresionantă , făcută de d.**Dinu Brătianu**.Dlui , după ce spunea că Partidul Liberal are merite excepționale, care de altminteri sunt recunoscute de noi toți, în constituirea României moderne, declara cu o hotărâre fanatică :

<Noi am creiat creditul în țara aceasta , credit care constituie însăși temelile de viață ale statului român.> Este exact, dlor, și de aceea **să nu vă supere , atunci când se afirmă de atâtea ori că Partidul Liberal reprezintă hegemonia bancară , fiindcă puterea politică a dvs este o putere bancară.**Cel puțin așa a fost. Că astăzi nu mai este, sunt rosturile triste ale momentului de față în care se găsește Partidul Liberal.[-----]

Goiceanu / 15 dec.'32

#Statul liberal =interesele capitaliștilor

Care sunt concluziile pe care le trag ? Că în marile reforme și în toate chestiunile care sunt împotriva inintereselor d-voastre bancare, a trebuit să fiți constrânși, să fiți determinați de aceste situațiuni inestricabile.**De aceea** am fost nevoiți acuma să ducem lupta împotriva felului cum dvs. ați înțeles să rezolvați problema cametei, problema conversiunii, și așa mai departe, fiindcă spuneam : **dvs care reprezentați o hegemonie bancară** - fără nimic perojativ în această afirmație - **nu puteți să reprezentați și interesele capitaliștilor și interesele debitorilor ;** dvs trebuie **să fiți ori cu unii, ori cu alții.** [-----]

Goiceanu / 15 d4ec.'32

#Frontul "bancarilor"

Ultima acțiune , în acest sens, sub denumirea „**frontul pentru apărarea leului**”, **împotriva „bolșevismului economic”** .Din acest Front, fac parte :

Brancovici, **CICBrătianu**,Zamfir Cristodorescu ,Alex.Cottescu, Al Periețeanu (ex-directori CFR)
Dragu, Filipescu, Ioachimescu, **Djuvara** (proprietari) ;

Lambru (președ.Creditul Urban) , Panaitescu (dir.gral Creditul Urban) ;

dr Marinescu, Emil Miculescu , ing.Miculescu,

I.Mitilineu (ex-ministru) , Gh.Negulescu, **PPNegulescu** (ex președ.Camerei) ,

Orghidan, Ottulescu, Panaitescu ,Gh.Zane, **Stelian Popescu** ;

Anibal Teodorescu, Vâlcovici, Aurel Vlad, Vasilescu-Karpen, C.Xeni (ex-miniștri)

Ce apără și ce credință apără acești „apărători”?!

Zic : < **Cetățeni ! Apărând ordinea de stat , apărați propriile voastre interese.**

Este vorba de pâinea copiilor voștri, este vorba de liniștea familiilor voastre >

- **D.Moldovan** : **acești domni au luat 120% dobândă pe an !**

- **Goiceanu** : sunt **5 foști directori generali , 7 foști miniștri, vreo 5 din consilii de administrație.**

Vă rog să constatați :**nici unul din marii proprietari** , recunoscuți prin munca lor practică, prin temeiurile lor de viață și rosturile lor , apropiate de pământ ; **nici unul din marii negustori** producători, **nici un industriaș, nici un factor de progres și de muncă reală** în țara aceasta ! **Fiindcă aceștia sunt toți la pământ !**

Ce meserie este aceasta "de ministru"?! de fost „dir.gral" ? **este o anomalie suspectă !**

- **IIMirescu** : Au marea calitate de a fi devenit "milioniari"

-**Gh.Uzum** : de aceea trebuia scos din legea controlului averii... "apărarea onoarei"

-**Goiceanu** : Scrisoarea se termină astfel :

< A sunat ceasul ca acel care muncește și strânge, prin virtuțile sale ,să ridice cu mândrie capul în sus, iar cel care a risipit banii altuia, să-și lepede cinica îndrăzneală .>

Cinică îndrăzneală !?

Ex.În com.Afumați (Dolj) , în 1928, niște săteni lotași,constituți în obștea „ Ester Juvara” , au cumpărat 50 pogoane cu **84.000 lei ha** .Au plătit 60.000 , și neavând bani pentru a mai plăti, li s-a vândut ha cu **6.000 pogonul**, și încă mai au **datorii de 14.000 !**

Acum sunt scoși la vânzare , cu case, cu pământ, cu tot !

Acesta este "**bolșevism economic**" ? Și cu ce tepeu se prezintă la Curtea de Casație să pledeze pentru "**neconstituționalitatea**" legii ?!

- Voce : Cine este autorul scrisorii ?
- Goiceanu : **Mircea Djuvara** ... cu care sunt prieten... dar el este exponent al PNL .[-----]
Goiceanu / 16 dec.'32

▣ Regimul național-țărănesc

[LD : apar f.clar deosebiriile dintre PT și PNȚ, mai bine zis dintre „ țărăniism” și „național țărăniism” .La el se poate detecta **deplasarea spre „centu” , spre „liberalism , a PNȚ** ; se poate detecta, după părerea mea , și **persistența „de stînga” , de clasă, a doctrinei țărăniiste]**

/Reforma cooperăției

D.Madgearu spunea :

< Cea dintâi reformă pe care am făcut-o a fost reforma cooperăției. Printr-însa am consolidat creditul cooperativ.Banca Centrală Cooperativă reorganizată, capitalul întregit,mijloacele de credit spotite, și , prin aceasta,am înlesnit gospodăriile țărănești de pretutindenı.>

Desigur că aici vedem bunele intențiuni ale unui bun gospodar, cari nu pot fi puse la îndoială de nimeni .Dar ca să vorbiți dvs la 1928 , de o reformă a cooperăției cu rezultatele pe cari le anunțați atât de prezumțios [...] atunci când întreg **creditul era la pământ** , când dvs vă găseați într-o **imposibilitate faptică de plată** , din cauza **derutei financiare** ,încât **nu putea fi vorba de de creațiuni** care să vă dea dreptul să pretindeți că ați reformat marea operă , care se numește cooperăția [.....]

/Creditul Agricol Ipotecar

D.Madgearu spunea :

< Ne-am preocupat de-aproape de întreaga problemă a creditului agricol , în toate formele lui. Am început să punem bazele lui adevărate ; lupta noastră timp de doi ani de zile,era să contruim rețeaua de silozuri necesară, întemeiați pe credința că nu putea să existe credit agricol , fără posibilitate de varantare , iar varantare fără un sistem de silozuri. >

Bune intenții ... preocupări ...lupte... „Dar **rezultatele concrete** ale acestei guvernări , și în acest domeniu, **sunt nule** , chiar dacă nu din cauza dvs...

Când a făcut Creditul Ipotecar Agricol , încă una din marile realizări, care formează un act de mândrie personală a dlui **Madgearu** :

< Nu am urmărit aci numai să dăm un așezământ de credit pe termen lung, cu capital pentru propretatea mijlocie, și mai ales pentru proprietatea mare, fiindcă, desigur, chestiunea creditului mărunt , creditul țărănesc, prin cooperăție era o operă desăvârșită.. >

Gândul dvs se îndreaptă desigur **către clasa interesată, clasa marei proprietăți agricole**, și faceți Creditul Agricol Ipotecar .

Ei bine, care este rezultatul acestei opere de mândrie în guvernarea dvs ?

600 milioane ! Această instituție, menită să scoată din greu impas în care se găsea agricultura de mare proprietate , cât a mai rămas în țara aceasta , n-a făcut operațiuni decât pentru vreo 140 milioane, până în momentul de față.

Acești 140 milioane ... dați de **o instituție costisitoare** , în **personal plătit regal** din sărăcia acestei țări, istovite de muncă, un **director și un guvernator plătit cu 200.000 lei pe lună**, un francez , d.Regard, plătit cu 200.000 lei pe lună, **un buget** care însumează aproape **8 milioane** . Înseamnă că , **în 20 de ani, capitalul băncii este exact statul de personal al marelui Credit Agricol Ipotecar !** Aceasta este opera de creație într-un cadru de **stat țărănesc ?[-----]**

/PNȚ- corespondentul unui stat liberal !

- **Goiceanu** : De altfel, dl **Madgearu a recunoscut lipsa de rezultate și fiasco al unei întregi ideologii** , și o spune precis:

< Noi nu am reușit în planul nostru din cauza împrejurărilor ; aceasta nu înseamnă că nu am avut preocupare de fiecare zi pentru realizarea unui plan și că împrejurările au fost vitrege și ne-au împiedicat .[...]Am fost siliți să lucrăm pentru a consolida întregul nostru **sistem de credit**, care era ruinat. A trebuit să stabilizăm moneda să instaurăm **încrederea străinătăii**

și să obținem împrumuturi [...] Noi am avut misiunea să modernizăm întregul nostru aparat financiar . >

- **V.Lepădatu** : Și nu este așa ?

- **Goiceanu** : Exact ! [...] **Împotriva unui stat liberal, așa cum a fost cunoscut și conceput, un stat liberal despot, un stat liberal tiran, un stat liberal fiscalist, un stat liberal risipitor , de mână largă...**[-----]

Goiceanu / 16 dec.'32

/Concepția „capitalistă”, „liberală” a PNȚ

În 1928-1930 , criza mondială și-a avut repercusiunea și efectele ei dezastruase, cu mare influență asupra factorilor de producție în țara aceasta .În 1928 și 1929 **agricultura și agricultorul erau la pământ**[.....]

„ Pentru dvs., realitatea de moment , necesitatea inexorabilă nu era descătușarea producătorului țăran sau mare proprietar rural ; era să rezolvați această problemă a creditului , căzut în ruină.

Aceasta face parte din concepțiile statului țărănesc pe care îl avizați dvs ?!

„ **Între o realitate** care este țăranul și pământul, și **între o ficțiune și o iluzie** , care este creditul, dvs ați găsit că este interesant să vă ocupați de ruina în care se găsea creditul public din țară, **lăsând nerezolvată problema datoriilor agricole , problema plugarului și problema muncii .** [-----]

/ **Regia Căilor Ferate** : risipa notorie pe care a ocazionat-o sistemul ; **sardanapalica risipă** a consiliului de administrație ; **sumele fabuloase** încasate de titanozaurii din consiliul de administrație ; **angajarea** într-un post de specialitate [Vidrighin] , **cu milioane, a unui om care nu era de notorietate în problemă** , care a revoltat întreaga conștiință publică ; Se poate constata **inutilitatea acestei concepții**. [-----]

/Aripile din PNȚ

Mai târziu, în timpul când a fost formulată legea conversiunii datoriilor agricole, **ați cultivat echivocul dvs, ca partid, direcția partidului** , fiindcă **eu recunosc că au fost elemente admirabile, care au luptat cu noi, cei din stânga**, tinerii noștri colegi, d.**Armand Călinescu și d.Ghelmegeanu** , de care nu am fost despărțiți , nici pragmatic, nici prin amănuntele întregii legi și întreaga ideologie ,și cari au mers cot la cot , alături cu noi, care eram **considerați ca extremiști și ca bolșevici**.

Dar **direcțiunea partidului dvs a cultivat echivocul într-o formă mai echivocă decât a partidului liberal**. Partidul liberal a declarat de atâtea ori, că el concepe o conversiune cât de largă, dar care **să întărească creditul**. [-----]

Ștefănescu Goiceanu / 15 dec.'32

Guvern Al.Vaida . Legislatura II .Sesiunea ordinară - continuă - 15 apr.'33

26.) IGDuca (PNL) , discurs la debarcarea lui Maniu, 31 ian.'33

(DAD, MO 30, 31 ian.'33 , p. 904-906)

#Banca Agricolă=creațiune nefericită a PNȚ

- **Virg.Madgearu** : Ați regretat declarația dvs cu privire la caracterul "leonin" al **Creditului Agricol**, punând în fruntea acestui credit un beneficiar al partidului dvs.

-**Duca** : Nu regret deloc declarațiile pe care le-am făcut.

Sunt și astăzi de aceeași părere că **Banca Agricolă** , care a fost făcută sub guvernarea Mironescu, **era o "creațiune nefericită "** , care **nu va da roade în această țară**.

Dacă d.Nasata este în această instituție, este cu titlu personal și fără aprobarea noastră .

27.)Cezar Spineanu (PNT) ,explicație : consilii de administrație , 1 febr.'33

(DAD, MO 31, 1 febr.'33, p. 927)

[LD : Existau așa-numiții " titanozauri " care , acumulând mai multe funcții în consiliile de administrație , strângeau averi fabuloase. Ex.: **Cezar Spineanu**, în consil de administr. la Loto și la CFR]

#Consiliul de administrație CFR, Loto

- **Cezar Spineanu** : S-a spus că am încasat sume importante la Loto și CFR. Acestea sunt formulările din "Viitorul " Declar că **nu sunt cenzor la CFR , deci de acolo nu am încasat nimic.** Nici sumele vehiculate de "Viitorul " privind Loteria nu sunt adevărate .

Fac parte din Consiliul de administrație , cf. Legii cumulului, ca membru în Comitetul de direcție, ca unul care am studiat matematica la Sorbona , și sunt specialist în chestiuni de probabilitate ,și încasez doar **suma de 8000 lei lunar.**

-**Voci** : dar tantiemele ? dar jetoanele ?

- **Spineanu** : de ce mă atacă "Viitorul " ? Pentru că atunci când apar chestiuni suspecte , pe care eu le resping, a doua zi sunt atăcat la "Viitorul " !

- **dr I.Costinescu** :să facă precizări, altfel este o calomnie ordinară !

- **Spineanu** : spre ex societatea "Calculator" ....

- **Leonte Moldovanu** : Arată interesul liberal de la "Calculator " , altfel este o calomnie !

#Banca Kaufmann

- **Spineanu** : Când opresc concesiunea loteriei de către **Banca Kaufmann** (legată strâns de unii liberali) ...

- **I.Costinescu** :Cine este în Banca Kaufmann, să căutați aiurea , nu la liberali ! este o calomnie !**Nu am avut niciodată loteria .Suntem contra loteriilor !**

- **Spineanu** : Credeți dvs că pentru noi, **dl Știrbey, care este președintele Băncii Kaufmann , este considerat ca neavând legături cu conducerea dvs ? !**

- **CCGiurescu** (PNL-2) : Și cine este **vicepreședinte al Băncii ?**

-**Spineanu** : **DI Duca este vicepreședinte .Este adevărat dle Costinescu ?**

-**R.Franasovici** : infirmă.este o confuzie ....

[LD : și uite așa se lămureau lucrurile ... atăcatul devenea atacator ... si în loc să se clarifice "ceața" devenea mai densă !]

28.)NNSăveanu, IThFlorescu, IBotez intervenții : legea reducerii de salarii,

(DS, MO 26, 27, șed. Din 21 , 22 febr.'33) 21, 22 febr.'33

#LD: adu de la PNL

ADUNAREA PROFESIONALĂ a PNL, Conferința a II, 13-mart.- '33

(„Universul” , an 50, nr.70, 14 mart.'33)

Industria , muncă , transporturi

[LD sublinierile, subtitlurile , îmi aparțin . Adunările profesionale PNL se țineau în paralel cu sesiunea parlamentară a PNT. Așa se face că, în aceeași zi, existau parcă **două scene politice paralele** , în care ,la **aceleași probleme , soluțiile erau diferite .**

Coroborează , dacă poți , această dualitate.

LD:Adunarea s-a ținut la Teatrul Liber , sub președinția lui **IGDuca**. Au luat parte fruntașii partidului și un mare nr de **reprezentanți ai industriei**, din întreaga țară .

Prima conferință a fost **Agricultura-** ca prim loc în preocupările PNL .Din nefericire , nu o am. Poate,poate o recuperez .Ar fi o documentare completă privind PNL

Este clar că ziarul dă rezumatul lucrărilor.]

[LD. Conducătorii secțiunilor de la Cercul de studii liberale :

Agricultură – Gh.Cipăianu ;Secția Financiară – Victor Antonescu ;

Comerț – I.Costinescu ; Industrie –Tancred Constantinescu ;

Cooperatie, muncă- NDChirculescu ;

Ca și la prima conferință, prin **Rapoarte din cele mai documentate , făcute de oameni care au , pe lângă știință , experiența unei activități practice, s-au pus în limină toate problemele care interesează întreaga activitate industrială**, dându-se și soluțiile potrivite.]

29.)I.G Duca

#PNȚ:politica târnăcopului -antiindustrialism

Împotriva industriei s-au adus, de către **actualii guvernanți**,în timpul ofensivei demagogice de pe când erau în opoziție, **acuzății de tot felul**. Ca să fie consecvenți, **odată la putere**, au aplicat , prin exponentul economic al partidului, **politica târnăcopului**.

Rezultatul a fost dezastruos, chiar pentru finanțele publice.

Cetitorii vor vedea chiar din darea de seamă că **industria varsă bugetului anual de trei ori mai mult decât agricultura**.Este un fapt de care trebuie să se țină seama .

/PNL:dezvoltarea concomitentă agrar-industrială

Fără să se cadă în extrema cealaltă.Din **moțiunile votate** , se vede că **preocuparea de ajutorare a industriei , nu înseamnă însă și protejarea oricărei ramuri** , printr-un regim vamal de protecționism prohibitiv.**Adaptarea prețului produselor industriale la puterea de achiziție a cumpărătorilor români**, a format **o preocupare principală**.

Este ceea ce-și propune să realizeze PNL.

Această **dezvoltare a forțelor de producție industrială , concomitent cu întărirea agriculturii** , înseamnă încadrarea în disciplina timpului.Azi, când toate statele industriale fac tot ca să se libereze de importul de cereale, **o țară agricolă ca a noastră** , cu atâtea bogății, **își poate lăsa industria în părăsire**,când produsele ei sunt oprite de tarifele prohibitive ale statelor industriale ? Firește că nu.

-Autarhie economică

Principiul autarhiei se întinde tot mai mult și cuprinde Occidentul.Dacă e bine sau rău pentru situația generală , e altceva : noi constatăm acum numai realitatea lui , căutând **să ne adaptăm**.

Armonizarea forțelor de producție s-a desprins din toate discuțiile .

Și din același principiu au ieșit și concluziile **Raportului asupra muncii**, precum și acela privitoare la **căile de comunicație** , care înlesnesc circulația bunurilor.

-Stat nou românesc

Cei care au pornit la realizarea acestei consultări a factorilor de progres, poate ei înșiși mai târziu , în perspectiva timpului, **vor înțelege că au înscris în istoria PNL** ,

▣ Locul industriei în doctrina PNL

Dacă **Partidul național-liberal** înțelege să **puie interesele agriculturii pe primul plan** al preocupării lui de guvernământ,nu e mai puțin adevărat că **el e hotărât să acorde o deosebită solitudine dezvoltării industriale a țării**.

I s-a adus în trecut **învinuirea** și i se aduce și azi, **că e partidul industriei**.

Sub această formă, **învinuirea nu corespunde realității**.

Partidul național-liberal fiind , **prin doctrina lui** , **partidul înfrățirii sociale** , urmărește **armonizarea tuturor claselor** și a tuturor categoriilor de producători,

el vrea să asigure existența și **dezvoltarea tuturor ramurilor de producție ale țării**.

Totdeauna **el revendică** cu mândrie **rolul covârșitor** pe care **marii conducători ai partidului** din trecut l-au avut **în înființarea industrii naționale**, în care el vede și astăzi ,

un complement firesc al agriculturii , un deuseu pentru bratele disponibile și un mijloc indispensabil pentru punerea în valoare a bogățiilor noastre naționale și pentru temeinica organizare a apărării naționale.

Nu există țară care să nu se îngrijească de dezvoltarea sa industrială.

România este deci datoare să vegheze la buna organizarea a industriilor cerute de nevoile agriculturii , ale bogățiilor noastre naturale, și ale apărării naționale.

În orice caz, PNL , potrivit doctrinei și tradiției sale,

va da acestor industrii toată atenția și tot sprijinul său.

/Stilul de lucru : partid- producători.

În ședința trecută , s-a discutat situația **industriilor legate de agricultură.**

Acum se va discuta mai mult **soarta celorlalte industrii.**

Vă rog **să ne arătați pe larg și fără înconjur,** toate **neajunsurile de care suferiți și**

toate soluțiile pe cari le credeți nimerite pentru consolidarea vieții industriale.

Vă asigur de pe acum că **vom da toată luarea aminte observațiilor și revendicărilor dvs.[...]**

Ca și duminica trecută, m-am ferit și mă feresc să intru în amănuntele problemelor

despre care v-am vorbit, fiindcă **țin să accentuez încă o dată caracterul consultativ al acestor adunări profesionale.** Suntem aici **pentru a asculta și a conchide , mai mult decât pentru a propune și a solicita aprobări.”**

/Ieftinirea produselor industriale

Aș dori însă **să țineți seamă** că dacă buna stare a **industrii este necesară** și din p.d.v. al economiei naționale și al bugetului statului , **industria ,** la rândul ei, este **datoare să-și ieftinească produsele.** Desigur că această ieftinire **nu se poate obține astăzi** când **persecuțiile unei politici nesocotite și fiscalitatea excesivă** a unor finanțe vitrege , **abia mai permit existența** celor mai serioase întreprinderi industriale și, în orice caz , le pune în **imposibilitate materială** de a proceda **la o scădere de prețuri.**

Dar mâine, **când industria va fi din nou pusă în măsură să se dezvolte în chip normal,** când **i se va da un sistem de impozite drept** și potrivit posibilităților ei de plată,

industria română va trebui , și nu mă îndoiesc că o va face, **să participe la marea acțiune de ieftinire a traiului ,** la restabilirea unui **just echilibru** între **prețurile produselor agricole și industriale,** echilibru fără de care , să nu ne facem iluzii , nu se va putea ajunge în cuprinsul acestei țări , la **o economie sănătoasă și îmbelșugată. [.....]**

/Industria mare / industria mică

Deasemenea **dezvoltarea industriei mari nu trebuie să ducă la distrugerea industriei mici .**

Într-o țară agricolă , în care **mai multe luni pe an** **țărâtimea nu are de lucru,**

industria mică este o necesitate socială a cărei sferă de acțiune se poate foarte bine armoniza cu aceea a industriei mari.În această direcție **vă rog să vă îndreptați grija și eforturile dvs.**

/Transporturile

V-aș ruga să dați **o deosebită atenție și legăturilor dintre tracțiunea pe căile ferate și cea automobilă.** Criza prin care căile ferate trec în toate țările azi, se datorește în mare parte ,

concurenței transportului prin automobile. Complexitatea vieții moderne nu îngduie nici **înlăturarea uneia, nici înlăturarea celeilalte.** Trebuie găsite însă **formule de coordonare** care să permită **îmbinarea și conviețuirea** acestor două forme de transporturi. Veți avea a **ne spune sugestiile la care v-ați gândit,** propunerile concrete la care v-ați oprit.

/Industria – Munca

Dacă am orânduit să se discute tot astăzi și chestiile privitoare la muncă , este fiindcă există **o indisolubilă legătură între industrie și muncă.**

Nu numai că **una nu poate trăi fără cealaltă,** dar **una nu poate să fie prosperă fără cealaltă.**

A crede că îmbunătățirea stării muncitorilor stă în legi , e o naivitate și o iluzie.

Îmbunătățirea soartei muncitorilor stă în **organizarea unei vieți economice** care să le permită să

găsească de lucru și să lucreze în condiții remuneratorii.

O industrie sărăcită , persecutată și distrusă, nu poate atrage după sine decât **șomajul și mizeria**. Desigur , **partidul național-liberal** își va da toată silința să dea clasei muncitoare legislația cerută de spiritul vremii și de pilda țărilor civilizate;

Desigur că **partidul național-liberal** se va preocupa de **o cât mai bună organizare a asigurărilor muncitorești** , dar, încă odată, **convingerea lui adâncă** este că **toate aceste legislații și măsuri vor rămâne inoperante** , dacă fabricile vor continua să rămână închise, sau să lucreze în pagubă.

Prosperitatea muncitorilor trebuie să fie un **corolariu al prosperității generale** , în această direcție se vor îndrepta toate preocupările noastre de azi și de mâine.

#Lupta de clasă /Pace socială

Omenirea trăește de câteva decenii cu **mirajul doctrinelor socialiste** care văd și nu vor să vadă raporturile dintre capital și muncă **decît sub forma luptei de clasă fără cruțare și fără posibilități de conciliație.**

Partidul național-liberal s-a ridicat **pururea împotriva acestei concepții interesate .** **Între capital și muncă nu trebuie să fie război, ci înțelegere** și între capital și muncă poate să se strabilească această înțelegere **indispensabilă bunului mers al producției economice și a păcii sociale.**

Muncitorimea trebuie să se convingă de acest adevăr. Îi cerem **să aibă încredere în noi, apărătorii acestui ideal social, iar nu în partidele de destrămare a ordinii capitaliste .**
IGDuca / 13 mart.'33

30.)Dinu Brătianu

Anti- industrialismul primitiv al PNȚ

Adversarii noștri politici , în lipsă de alte imputări, ne fac pe aceea să ne declare : **partid industrial și bancar.Suntem mândri că am fost singurul partid politic** , care întotdeauna a înțeles că o țară nu poate să se dezvolte și să trăiască fără o industrie. Toate țările încep a trăi în copilăria lor , numai din păstorit , în adolescența lor , din cultura pământului, în vârsta lor matură , ele devin și țări industriale.

A susține că **România trebuie să rămână o țară pur agricolă** , este a dori ca ea să se înjosească la gradul țărilor sălbatece din Africa.

Industria consumă produsele brute ale țării și le pune în valoare prin transformarea lor. **Ea procură o muncă mai rentabilă** populației țării , pe care o emancipează economicște de străinătate. De aceea **nu este țară civilizată în lume** , care să nu caute să-și creeze cu orice sacrificii **o industrie națională.**

Nu se aude înt-alte țări proferându-se cuvântul de industrie parazitară, deși toate-și **protejează industria lor.** Avem singuri **tristul privilegiu** să avem la cârma țării ,oameni cu concepții atât de primitive , încât fac **un program de guvernământ din distrugerea industriei.**

Brătianu / 13 mart.'33

#Stat agrar= stat barbar

Noțiunea de stat agrar , ce pun înainte, se confundă astăzi cu stat barbar.

Este curios ca în mijlocul secolului al XX-lea , **să fii silit să aperi necesitatea industriei** în România Mare, **care are o industrie importantă** , de care depinde bunul trai al populației, echilibrarea bugetului s'Statului, și chiar existența Statului în caz de război.

Astăzi, mai mult ca înainte, **rolul industriei în economia noastră națională** , nu mai poate fi pus la îndoială. **Țările industriale** caută să producă hrana populației lor și închid fruntariile lor produselor agricole din celelalte țări.

Ce trebuie să facă , în atari condiții, o țară agricolă ?

Să moară de congestii în mijlocul produselor solului său, să renunțe de a cultiva cereale sau de a crește vite , decât cele ce ar fi necesare hranei unei populații sărăcite ,

sau să caute să transforme produsele sale , cu cari să-și poată satisface singură trebuințele interne , exportând surplusul lor, emancipându-se de străinătate și întărindu-și economia națională ? Nu putem să facem o altă politică decât aceea ce au făcut și fac țările celelalte.

▣ A B C –ul industriei

Condițiile de dezvoltare a industriei sunt la început mult mai grele decât cele ale agriculturii. Ea cere capitaluri mari, pricepere și știință mai multă și o practică lungă pentru formarea conducătorilor și lucrătorilor săi.

De aceea, în țările cele mai înaintate , ca Germania, Statele Unite , Franța, Italia etc. industria nu s-a putut forma decât la adăpostul unui protecționism eficace.

După război, din cauza supraproducției care împingea la dumping , aceste țări au sporit considerabil tarifele lor vamale și contingentează importul lor, ca să asigure desfacerii produselor lor , prețuri rentabile

S-a pus dacă și România va putea cu timpul să ajungă la nivelul dezvoltării industriale a celorlalte țări .Condițiile unei bune dezvoltări ale industriei , sunt cele următoare :

- 1.) Condiții de transport favorabile :Marea , Dunărea și forma țării noastre , le asigură ;
- 2.) Forța motrice ieftină .Cărbunii noștri, petrolul și gazul metan , îi dau acest avantaj ;
- 3.) Aptitudinea populației la munca de fabrici .Deși lucrătorii noștri industriali sunt relativ noi în meseria lor, totuși ei fac progrese serioase și vor ajunge la capacitatea de lucru a celor din străinătate ;
- 4.) Materii prime în condiții sigure.Pe teritoriul României Mari se găsesc cele mai multe și exploatarea lor crește din an în an.
- 5.) Capitaluri.În industria țării s-au angajat capitaluri foarte mari, care se ridică astăzi la cifra de peste 40 miliarde lei , și s-au făcut în ultimii ani investiții importante pentru perfecționarea utilajelor fabricilor.

6.) Prețuri scăzute? Dacă până acum costul de fabricație nu a ajuns la nivelul scăzut al celorlalte țări, acest fapt are niște cauze :

- / Populația noastră consumă prea puțin, ceea ce reduce producția fabricilor;
- / Impozitele și taxele scumpesc articolele produse și micșorează consumația ;
- / Dobânzile ce plătesc industriile, sunt f.mari ;
- / Instalațiile încă nu sunt amortizate ;
- / Lucrătorii nu dau încă randamentul din alte țări ;

Toate aceste elemente de scumpire trebuie să dispară și atunci vom putea deveni o țară care să poată exporta mai multe articole, ceea ce ar permite o reducere a prețului intern .

7.) Protecționismul Statului . La începuturile industriei ,statul trebuie să facă sacrificii , pe care le va recupera cu prisosință.

Brătianu / 13 mart.'33

▣ Contribuția industriei la venitul național.

Cele mai însemnate venituri bugetare din țările industriale , le produce industria.

La noi, industria , până ieri scutită de impozite, suportă astăzi sarcinile cele mai grele pentru alimentarea bugetului. Astăzi, contribuția industriei la veniturile Statului , comunelor și județelor, trece de 10 miliarde de lei, pe când agricultura este sub 3 miliarde.

/ Balanța noastră comercială a dat, în 1930 , un excedent de export asupra importului de 6 miliarde, sumă insuficientă chiar și pentru plata anuităților datoriei publice în străinătate.

/ Industria noastră satisface în proporție de 70 % trebuințele populației, cu o valoare a articolelor sale de peste 56 miliarde lei.

Cu ce monedă-aur ar putea plăti o valoare de mărfuri importate ,peste cele 15 miliarde ce importăm astăzi ?

#Politica „târnăcopului” lui Madgearu

Toate acestea sunt atât de evidente încât este inexplicabil ca un guvern al țării să nu

priceapă și din ură pentru tot ce s-a creat , cu atâta muncă și jertfe ,

să caute să dărâme cu târnăcopul d-lui ministru de finanțe ,distrugând , în același timp, țara care a încăput pe mâinile lui .

- **Impozitele** nemăsurate ce curg droaie asupra industriei , culminând cu cel pe cifra de afaceri și pe capital (votate de majoritățile PNT)
- **Comenzile** făcute în străinătate ;
- **Neplata** furniturilor statului ;
- **Inchiziția fiscală** din legea contribuțiilor directe, cu amestecul administrațiilor publice în afacerile societăților, căutând aplicarea unor contravenții acolo unde le convine ;
- **O campanie vie, contra cartelurilor industriale** , prezentate publicului ca vinovate de scumpirea vieții .În realitate impozitele și taxele exagerate scumpesc produsele.
Afară de câțiva privilegiați, **industria este obiectul de ură al guvernelor național-țărăniste.**

Brătianu / 13 mart.'33

▣Programul și intențiile PNL

PNL va avea mâine greaua sarcină **să repare ruinele lăsate de cei 4 ani și jumătate de guvernare național-țărănistă.**

/ El va realiza programul său, **va degreva producția țării**, pentru a iefteni traiul,ș pentru a **stabili un echilibru între prețul articolelor industriale și cele agricole.**

Se va putea spori , astfel, **consumația** și creia o **rentabilitate a producției.**

Din belșugul general, **Statul va putea încasa mai mult** decât din ruina de astăzi.

/ **Tarifele vamale** trebuie **să apere eficace industria noastră** contra dumpingului străin ;

/ **Industriașii** nu trebuie să profite de asta , să-și scumpească produsele, dimpotrivă, să le ieftinească ;

/Carteluri industriale -echivalentul cooperativelor agricole

/ **Cartelurile** sunt **forma modernă a comercializării articolelor industriale** , după cum **cooperativele sunt acelea ale produselor agricole.**

Prin carteluri , **se raționalizează producția și se adaptează cerințelor consumației.**

Mai ales în momentul crizei economice - provocată de supraproducție – numai prin înțelegere între producători se poate face adaptarea necesară.

Cartelurile **permit standardizarea mărfurilor, specializarea fabricilor**, condiții esențiale pentru ieftinirea produselor.Ele sunt un **mijloc eficace** pentru a **combate concurența de dumping** ce fac fabricile străine, care sunt cartelate.Ele trebuie **să aibă de scop asanarea comerțului și împiedicarea fraudelor și concurenței neloiale**, care duc pe cei cinstiți la ruină.

De altfel, **guvernul PNT**, deși duce o campanie în contra cartelurilor, și proiectează o lege care să lovească în ele, totuși, **prin Legea valorificării cerealelor**, din 1931, **impunea cartelarea morilor.**Dacă cartelurile își îndeplinesc rolurile lor, ele sunt beneficoare și nu lasă ca fabricile mici să fie ruinate de cele mari.

Statul are un singur rol , acela de a le împiedica să sporească în mod artificial prețul articolelor lor. Alt amestec al autorităților publice în acordurile industriale, **nu se poate concepe.**

/ Numai printr-**o dirijare sistematică și coordonată** a diferiților factori formând economia noastră națională **România va continua să progreseze** pe calea civilizației și să creeze un trai fericit poporului său.

Dinu Brătianu / 13 mart.'33

31)ing.C.Orghidan

▣ Raport : Problema industrială.

#Propaganda și confuziile țărăniste .

[LD : **C.Orghidan** era președintele **Uniunii industriilor metalurgice și miniere**, vice-președintele **Camerei de industrie și comerț din Capitală** .]

Industria națională , a cărei însemnătate nu este în deajuns de apreciată de toate partidele

politice, își are de mai mult timp o așezare temeinică în Transilvania , în mijlocul unei populații care de sute de ani trăiește din meserii și unde , sub vechea guvernare , se creaseră o serie de industrii de bază.

Partidul național-liberal, sub conducerea lui **Ionel Brătianu**, a susținut cu dârznie , din cele mai îndepărtate timpuri (1877) dezvoltarea industriei naționale, combătând cu înverșunare aranjamentul cu Austro-Ungaria , care însemna o subjugare economică a vieții noastre economice.

Învingător în trecut, **PNL are la activul înfăptuirilor** din deceniile trecute și, nestrămutat în credințele sale, **va birui și acum** pentru asigurarea unei bune gospodării naționale și unui viitor strălucit țării.

Pentru realizarea ideologiei „statului țărănesc” s-a lansat în lumea politică , în contra celui de-al doilea izvor de bogăție al țării, cuvântul de „industrie parazită.”

În urma unei propagande interesate și criminală, față de interesele țării, la a cărei răspândire partidul țărănesc a contribuit deosebit, iar mentorul său economic [Madgearu] are o răspundere deplină, s-au stabilit în opinia publică confuziuni regretabile privitoare la necesitatea industriei.

În contra acestor tendințe, **PNL s-a ridicat și se ridică cu hotărâre.**

Orghidan / 13 mart.'32

▣ **Industria metalurgică ▣ Înzestrarea apărării naționale.**

Necesitatea unei puternice industriei naționale este imperios dictată de interesele mari ale apărării naționale. Rolul cel mai important în această chestiune este al **industriei metalurgice, care va trebui mărită, cu ajutorul Statului**, și îndreptată spre anumite fabricațiuni de produse care să completeze **uzinele de fier din Hunedoara**, servind drept bază de organizațiuni de apărare națională, având grupate în jurul său întreaga industrie metalurgică și transformatoare a țării .Țara aceasta îndeplinește toate condițiunile pentru a avea o puternică și reală industrie .

Contribuția industriei noastre la acoperirea sarcinilor publice, datorită măsurilor luate în ultimii 5 ani, este **superioară contribuției oricărei industrie străine.** Astăzi impunerile către Stat , sunt, în realitate, o preluare a capitalului ,ceea ce duce direct la **închiderea oricărei posibilități de refacere.**

PNL crede că **această politică de împovărare fiscală trebuie să ia sfârșit.** Industria trebuie **descătușată** de sub povara unor impozite imposibil de suportat. Numai eliberată ea poate produce și contribui la mărirea venitului național, redus astăzi atât de mult.

Orghidan / 13 mart.'32

▣ **Contribuția industriei la export / import**

Cercetând situația **importului și exportului** nostru pe ultimii ani, rezultatele învederează și mai mult **necesitatea imperioasă a unei puternice industriei naționale**

– care are un rol covârșitor în realizarea acestui activ -

nu numai prin faptul că **industria petroliferă exportă**, ca valoare, aproape **tot atât cât întreaga agricultură**, dar mai ales , prin faptul că **industria noastră contribuie permanent și progresiv , la continua scădere a importului.**

Acțiunea de cucerire a pieții interne, este în interesul economiei naționale.

Venitul național a fost la noi , în 1928-1929 , de 73 miliarde lei.

În anii următori, a scăzut vertiginos.

Orghidan / 13 mart.'32

▣ **Rezolvarea problemei industriei**

Trebuie să ținem seama de : tarifele de export, fiscalitatea excesivă, acordurile, syndicatele și cartelurile industriale, dificultățile de credit.

O lege industrială este absolut necesară regimului industrial.

PNL consideră industria ca factor efectiv de producție și bogăție națională.

Grija sa pentru industrie ocupă , alături de agricultură, un loc de frunte.

Azi, din cauza restriței din ultimii ani, sunt deschise probleme de hotărâtoare importanță , care așteaptă soluționări potrivite cu interesele naționale. PNL are imperioasa datorie să

treacă la acțiune. Cadrul acestora , e fixat. Împrejurările, ajutate de noi, ne vor îngădui să le traducem în fapt.

Orghidan / 13 mart.'33

32.) D. Mociorniță

▫ Necesitățile industriei

#Greșelile politicii PNT

Înlăturarea industriei naționale de la furniturile de Stat, a constituit o gravă și neiertată greșală față de interesele țării , căci dându-se comenzile în străinătate, s-au sprijinit industria și muncitorii străini, fără ca cel puțin să se obțină compensațiuni avantajoase pentru alte ramuri de producție națională.

Nu mai puțin au contribuit la sufocarea și nerespectarea angajamentelor Statului pentru comenzile ce i-au fost atribuite , precum și problema transporturilor , azi scumpe și nesigure.

▫ Reformele necesare

Pentru remedierea sau ameliorarea gravei crize, prin care trece industria națională, sunt necesare o serie de reforme , care în ordinea importanței, sunt :

- a) Degrevarea fiscală necesară pentru o rodnică activitate a industriei;
  - b) Modificarea și simplificarea actualului sistem de dări ,
  - c) Abrogarea legiuirilor cu caracter excepțional pentru protecțiunea răuplatnicilor, și totodată reglementarea profesiei de comerciant, pentru înlăturarea intrușilor , speculanților, sau nepregătiților din viața comercială ;
  - d) Credit ieftin și lesnicios pentru refacerea și prosperitatea industriei ;
  - e) La transporturi, regim special pentru industrie, de protecțiune și stabilitate . pentru obținerea unor prețuri mai ieftine la produsele sale ;
- Își exprimă încrederea că PNL va ști și o sprijine, să o îndrume, în sensul marilor și permanentelor aspirațiuni și interese de stat.
-

33.) Ing. Aurel Rășcanu

▫ Naționalism economic

Naționalizarea vieții noastre economice , și în special a industriei, se poate face , mai ales prin personal, **adică printr-o utilizare cât mai efectivă a elementului românesc în procesul de producțiune. Spre deosebire de politica urmată în ultimii ani,** PNL are imperioasa datorie să repună elementul românesc în drepturile ce i se cuvin .

În ce privește capitalul, PNL a fost totdeauna pentru principiul unei colaborări cu capitalul străin creator, **dar n-a putut dori și nici accepta capitalul colonial de secătuire.**

Amintește cuvintele rostite de Ion IC Brătianu , în Camera din 1900 , relativ la capitalul străin: [LD : lipsă continuarea text]

34.) M. [itiță] G. Constantinescu

#Politica greșită a PNT

Relevă un aspect social și psihologic al felului cum actuala criză a găsit răsunet în mintea și înțelegerea guvernanților. **Pornindu-se de la principiul cu totul greșit ,că în timp de criză nevoile oamenilor pot suferi o subnivelare, și crezându-se în eficacitatea unor principii socialiste importate din foruri spirituale competente numai pentru admirabile speculațiuni**

„ex cathedra”, s-a spulberat **prin măsuri vexatorii față de așezările industriale**, tot creditul de care dispuneau, **și în felul acesta** am avut o relaxare a industriei noastre din rosturile ei firești **prin intervenționismul unei politici de stat nenorocită, ca să nu zicem vădit falimentară.**

▣ Opera de salvare a PNL

În fața acestei situațiuni, opera de salvare a unui guvern cu autoritate și unitate, **n-ar putea fi alcătuită decât din** două faze de lucru :

I. **Una care s-ar exprima prin** formula „tabula rasa” a legiuirilor improprii solului și brațelor noastre producătoare

II. **A doua**, reaclădirea industriei și asigurarea unei bune și prospere dezvoltări.

În cadrul acestei ultime preocupări, îndrăznesc să amintesc 3 puncte cardinale, folosite în trecut :

/ Respingerea **prin taxe protectoare** a importului produselor fabricate ;

/ Regim favorabil **pentru** importul materiilor prime **și tot ce servește așezărilor industriale ;**

/ Stimularea, **prin încurajarea manufacturilor, eventual prin prime, a** exportului produselor țării. Pe deasupra acestor considerații practice [LD : lipsă continuare text.păcat !]

MGConstantinescu / 13 mart.'33

35.)I.Arapu

▣ Raport privind Meseriile și Mica industrie .

▣ Dezinteresul guvernărilor PNȚ

Pune în evidență valoarea meșteșugurilor și artizanatului, **în obținerea bunăstării populației.** ”Industrializarea” ... **încă nu are 100 de ani vechime.**

Artizanatul, breslele de meserii, **au fost supuse** în sec.XIX tuturor defavorurilor legislative.

Astăzi însă, în toate țările, mișcarea sindicală se dezvoltă în favoarea meseriilor.

Lipsa unei legislații uniforme, pe tot întinsul țării, pentru organizarea meseriilor și a micii industrii, nu îngăduie meseriașului român să lupte cu destulă putere, în concurență cu cel străin. Ultimele legiuiri fiscale, **cu insuficiența clară a patentelor, cu nefastul principiu de taxe la cifra de afaceri a diferitelor faze în fabricațiune și bir pe curentul electric, stăvilește orice activitate și obligă meseriașii să încruciseze brațele.**

Dacă se adaugă reducerea sălbatecă de acum la școlile de ucenicie și învățământul profesional, se poate măsura puținul interes al guvernării național-țărăniște pentru 400.000 de meseriași care alcătuiesc clasa muncii celei mai alese și are o productivitate cu atât mai însemnată cu cât devalorizarea prețurilor agricole este mai accentuată.

PNL trebuie să rămâie fidel credinței sale în puterea de muncă a claselor noastre muncitorești **și trebuie să dezvolte artizanatul și mica industrie, mai ales prin acțiuni constructive.**

I.Arapu/ 13 mart.'33

---

36)ing.dr.C.Motaș

▣ Factorii de energie

#Greșeli în politica PNȚ

Problema factorilor de energie privește **valorificarea bogățiilor miniere de cărbuni, petrol, gaze naturale și a căderilor de apă,** pentru a satisface cât mai bine interesele economiei naționale.PNL a dat totdeauna o atenție deosebită acestei probleme, căutând s-o rezolve cu concursul muncii și capitalului românesc.

În ce privește petrolul, **statul încurajează de fapt istovirea zăcămintelor,** pentru că nu are grijă să exploreze regiuni necunoscute.Ceea ce știm astăzi că este ținut petrolifer, este foarte puțin și nu poate ajunge decât câțiva ani.

Este de aceea greșită politica guvernului că nu limitează extracția ,
că nu prelucrează mai mult țiței pentru benzină la export.

În România **este o subconsumație de petrol**. Țara Românească a crescut de 26 de ori
în populație, dar **consumul de petrol pe cap de locuitor a scăzut**.

Deși producem foarte mult, noi exportăm aproape tot țițeiul în străinătate, și în țară nu se
consumă decât a cincea parte , pentru că prețurile sunt f.mari.

Trebuie făcută o altă politică a petrolului .Cât privește energia căderilor de apă, ele nu pot fi
deocamdată întrebuițate, pentru că ar reveni prea scumpă energia.

De aceea **trebuie încurajate industriile electrice care consumă gaze de petrol și lignit slab**.
C.Motaș / 13 mart.'33

---

37)Al.C.Georgiade

▫ Zăcămintele miniere

Bogăția minieră a României , de la întregirea neamului, a devenit una dintre țările cele mai
bogate din lume. **Apele miniere, carierele, sarea, asfaltul, cărbunii, petrolul, antimoniul,**
bauxita, fierul, argintul, și aurul etc.

Asigură conducerea PNLde devotamentul inginerilor , care prin tradiție, urmează PNL.

---

38)Tancred Constantinescu

▫ Meritele PNL

Opera de distrugere a PNT

Mulțumește raportorilor și oratorilor pentru însemnatele lor contribuții.

Cunașteți ce a făcut PNL pentru țară, din 1922 –1928 ; din o țară în mare parte ruinată , lipsită de
căi de comunicație, de material rulant, de materii prime, de credit și chiar de hrană....

PNL a știut , în câțiva ani, fără împrumuturi, fără concesiuni, să aducă țara la regimul de
excedente , de de credit privat și public, de dezvoltarea a griculturii , industriei și comerțului,
de îngrijire a intereselor mari ale țării.

A fost însă deajuns , tot câțiva ani, regimurilor ce au urmat , pentru ca , **cheltuind miliardele**
împrumutate, în condițiuni rușinoase, apăsând factorii de producție cu o fiscalitate
distrugătoare și prigonindu-i ,să aducă țara la sapă de lemn.

A întronat **regimul concesiunilor scandaloase, al comenzilor în străinătate, al regiilor**
autonome de pradă, al jafului și favoritismului, al distrugerii comerțului și industriei, al
desființării creditului privat și public.

Tancred Constantinescu / 13 mart.'32

---

39)Barbu Dumitrescu

▫ Problema muncii

#Greșelile politicii PNT

Opera PNL a fost întreruptă prin guvernarea național-țărănistă,care, deși a elaborat legi noi
de ocrotire, **a lovit interesele muncitorimii , întru cât nu a aplicat cu strictete legea**
magistrațiunilor pentru a apăra munca românească , de concurența străină ;

întrucât **a dat însemnate comenzi pentru stat industriile străine,** lipsind astfel de ajutorul
Statului industriile și muncitorimea din țară ;întrucât **a compromis printr-o rea administrare opera**
de asigurare muncitorească ce, din această pricină, amenință să cadă în bună parte în
sarcina Statului ;întru cât prin **abuzul de legiferare a creat o atmosferă de nestabilitate**

și neîncredere de natură de a paraliza orice activitate economică , ceea ce a avut **efecte dezastruoase în mediile muncitorești.**

PNL va trebui să reia firul întrerupt al operei sale de ocrotire a muncitorimeii, desăvârșind într-un **cadru unitar cadrul legal de protecțiune** destinat a asigura acestei clase condițiuni de **viață materială și morală la nivelul cerințelor timpului.**

PNL va trebui să realizeze dezideratele formulate în programul său de guvernare , prezentat la **Congresul din mai 1930**, și să dea o atenție deosebită problemei șomajului.

Barbu Dumitrescu / 13 mart.'33

---

40)ing.Teodoreanu

▫ **Problema șomajului intelectual**

/Protecția muncii inteectuale românești

Insistă asupra situației grave a șomerilor intelectuali, **și propune aplicarea strictă a Legii din 1925 și 1930** , **pentru întrebunțarea muncii românești**, așa cum o au în aplicare toate țările din Europa.

Cere ca toate comenzile de Stat să se dea industriei românești, pentru ca **munca romîneasă să-și poată căpăta drepturile în țara ei.**

41.)Dnii Safta și Calciu

▫ **Doleanțele muncitorimii**

[LD : lipsă text]

42.)ing.N.Teodorescu (raportor)

▫ **Evoluția transporturilor .**

Transportul pe CFR , cu cele 2 etape :

/ 1866-1979, construite de **consorții străine ;**

/ 1879- 1916, sub gov.PNL, de marele bărbat de Stat, I.I.C.Brătianu, **făcute de statul român, cu lucrători români** ; Scoate în evidență realizările CFR , în vremea când IGDuca era director general (1888-1895).El a arătat traficul CFR între 1882-1916 , **veniturile și cheltuielile**, totdeauna cu excedente , **între 8 (1882) -25 milioane (1916) lei-aur.**

/ **După război, cu rețeaua distrusă și în ruină, s-au făcut cheltuieli chibzuite , sub îndrumarea neuitatului și mult regretatului Vintilă Brătianu.**

/ **Prezintă o schiță sumară cu ceea ce trebuie de făcut pe viitor.**

Transportul pe apă ,**arată necesitatea unor lucrări pentru navigația pe Dunăre ; necesitatea utilității porturilor ; necesitatea unificării Societății de navigație.**

Transportul pe drumuri : **necesitatea refacerii lor cu personal românesc.**

Direcția Poștă –Telegraf : **După transformarea în „Regie Autonomă” , rezultate nesatisfăcătoare**

---

43)ing.Agripa Ionescu

▫ **Importanța navigației fluviale și maritime**

Rolul dublu al Dunării românești : pentru transportul românesc ; pentru legătura Europei Centrale cu Orientul . Pentru a-și îndeplini misiunea este nevoie :

/ Soluționarea problemei **gurilor Dunării** , deoarece canalul **Sulina** se împotmolește periodic;

/ Adâncirea **canalului Dunării**, cu cel puțin 2,5 m;
/ Adâncirea **cataractelor de la Porțile de Fier** ;
/ Înzestrarea **porturilor**.

---

44) Pamfil-Chișinău

▣ Transporturile din Basarabia.

Din cele 9 județe, **5 nu sunt legate de CFR.**

Se impune ca toată Basarabia să fie legată de CFR.

În Basarabia **există doar o singură șosea**, și aceea este neângrijită.

Roagă ca la Chișinău **să se instaleze un post de radio-difuziune.**

---

45) Tașcu Pucerea

▣ Comunicațiile în Dobrogea

Dobrogea **nu are nici CFR nici drumuri.** În 1928, când s-a sărbătorit semi-centenarul Dobrogei, frații din celelalte provincii nu au putut veni.

Unica linie ferată din Dobrogea, s-a făcut la inițiativa lui Ionel Brătianu,

Durostorul - județ complect izolat, frumosul Balcic , nevizitat de nimeni.

---

46) dr. I. Costinescu

▣ Transporturile

CFR ajunsese înaintea războiului într-o stare mulțumitoare ; **războiul a produs grave distrugerii** ;

A lipsit continuitatea în refacere .

În privința **șoselelor, drumurilor , stăm f. rău.** Aproape totul trebuie refăcut.

Tracțiunea mecanică automobilă în mod fatal ia locul tracțiunii animale

.Automobilul nu mai este instrumentul de lux de acum 25 de ani ;

a devenit **o necesitate a timpului, un concurent al locomotivei.**

S-a spus că lipsesc banii ; în parte este adevărat , dar mai adevărată a fost incapacitatea guvernanților țărăniști, și, mai rău, interesul pe care l-au avut de a risipi sute de milioane pentru a comanda **poduri metalice pentru șosele, în străinătate**, inutile, expunând la distrugerii inutile șoselele, sau făcând **un contract revoltător cu un grup suedez , pentru o singură șosea București-Sinaia-Brașov**, care se plătește cu un preț îndoit, decât se cuvine.

▣ F-ca de avioane

Fabrica de avioane de la Brașov, făcută de PNL, **lânțezește , nu lucrează** ,

în așteptarea tipului de avion care este **supus pertractărilor de 4 ani !**

Și ce tare ne lipsesc avioanele !

PNL are datoria de a reintroduce această administrație pe calea din 1926-1929, calea cea bună , căutând pe căi legale **să readucă în patrimoniul statului telefoanele .**

Dr.Costinescu / 13 mart.'32

IGDuca / 13 mart.'32

▣ Cuvânt de încheiere

Mulțumește raportorilor și oratorilor.Toate dezideratele expuse vor fi înscrise în programul partidului nostru.

ADUNAREA PROFESIONALĂ a PNL, Conferința a III, 19-mart.- '33

(„Universul” , nr.77 , 21 mart.'33)

//finanțe , comerț și cooperatie //

IGDuca, Dinu Brătianu, Constant Georgescu, Al.P.Necșești, G.Leon, M.Oromolu, M.Negură, Cristu Staicovici.

[LD: tot duminica, la teatrul Liber. Prezidate de IGDuca]

47.IGDuca

▫ Intențiile PNL

” Credincios **principiilor de armonie socială**, care stau la temelia doctrinei sale, Partidul liberal înțelege să acorde întreaga sollicitudine **și comerțului țării**.

/Înlăturarea măsurilor nechibzuite ale regimului PNȚ

El făgăduiește acestui comerț , **degrevări fiscale, încetarea măsurilor legislative și administrative care stau astăzi în calea propășirii lui, înlesniri de credit , precum și un regim vamal** care să permită un schimb normal și favorabil de mărfuri , între noi și străinătate.

Dar partidul nostru cere în schimb comerțului , **să contribuie la mișcarea de scădere a prețurilor, și de ieftinire a traiului** pe care o impune situația generală a țării.

Cred însă că putem privi viitorul nostru financiar cu un optimism justificat , firește, cu condițiunea de a lua cu hotărâre și, mai ales, fără nici un fel de preocupări demagogice , măsurile dictate de împrejurări. Aceste măsuri se pot lua, și noi ne simțim în stare să le luăm, în interesul superior al statului. El constă în economii, **suprimarea tuturor cheltuielilor inutile, desființarea tuturor instituțiilor parazitare** , restabilirea **ordinei și cinstei în gospodărirea banului public, o scădere generală și o repartiție mai rațională a impozitelor.**

/Menținerea stabilizării monetare

Menținerea stabilizării noastre monetare este singurul mijloc de a ne feri de catastrofe economice și îngrijorătoare repercusiuni sociale.

Paralel cu restabilirea finanțelor publice , schițat în cadrul de mai sus, vor putea să renască și finanțele private , astăzi distruse sau paralizate.

Două ne par a fi condițiile esențiale pentru a reda țării creditul cerut de întreaga noastră dezvoltare agricolă , industrială și comercială:

1) încrederea și 2) lichidarea trecutului.

/Conversiunea echitabilă a datoriilor agricole

După legislația nechibzuită din anul trecut, **care a încurcat și compromis delicata și însemnata problemă a conversiunii**, toți oamenii conștienți din această țară , așteaptă soluționarea ei echitabilă și chibzuită de la competența și dela experiența partidului nostru.

Punctul nostru de vedere este cunoscut : **conversiunea largă pentru diferitele categorii de debitori , cu salvarea însă a creditului.**

Formula pare uneori paradoxală și ireconciliabilă. Dimpotrivă , aceste două interese se pot concilia și dispunem de mijloacele necesare acestei conciliațiuni.

Înainte de a da o formă definitivă, juridică și economică , soluțiilor noastre , suntem hotărâți să procedăm la **o largă consultare a factorilor interesați** și de aceea punem un preț deosebit pe discuțiile ce vor urma astăzi, în jurul acestei chestiuni.

/Revitalizarea Cooperăției

Cooperăția în România a fost **creată de partidul liberal și a fost distrusă de partidul național-țărănist**, și vă mărturisesc că pe mine nu mă îngrijesc atât greutățile materiale ale cooperăției , cât **criza morală de care suferă astăzi mișcarea.**

Cooperăția nu este numai o organizare economică , ea este **o formulă de conciliațiune în lupta dintre capital și muncă , un ideal - un înalt ideal social.**

Din templul cooperăției vom goni fără milă pe cei care **au pângărit prin materialismul și prin**

politicianismul lor, altarele lui neîntinate.

Încă odată, țin să insist asupra caracterului consultativ al acestor adunări profesionale.

Spuneți-vă gândul întreg ; vă vom asculta cu interes și cu luare aminte.

Și dinainte vă făgăduiesc că vom căuta să înscriem tot ce ni se va înfățișa ca îndreptățit și bine chibzuit, în programul de guvernământ al partidului nostru.”

IGDuca / 19 mart.'33

---

48. Dinu Brătianu

▣ Importanța capitalului

Importanța capitalului în viața unei țări și felul cum iau naștere instituttele de credit.

„ PNL are mare merit de a fi creat creditul Țării Românești.

Raportorii noștri vor face istoricul creării instituțiilor de credit , de la Creditele funciare , la Banca Națională , la băncile de scont și la băncile populare.

Ei vor arăta dezvoltarea ce au luat aceste instituții, cum au ajuns în ajunul războiului să satisfacă toate trebuințele țării și ce puternic sprijin au dat statului românesc.

Deprecierea monedei - Majorarea prețurilor.

Eu mă voi mărgini să insist numai asupra câtorva puncte din efectele inflației monetare , în momentele când se preconizează de unii o devalorizare a monedei noastre , și asupra efectelor stabilizării leului.

Deprecierea monedei a avut ca efect o continuă majorare a prețurilor .

Prețul ce vânzătorul îl putea obține astăzi, era insuficient pentru ziua de mâine, și mulți au fost păcăliți crezând că realizează un câștig dintr-o vânzare, când, de fapt, au suferit o pagubă.

Spre a judeca valoarea reală a unei tranzacții, trebuie raportată la valuta ei în aur.

Beneficiile realizate în timpul inflației sunt fictive.

▣ 1928. Stabilizarea

Numai prin stabilizarea monedei se pot stabili bilanțurile reale ale instituțiilor de credit și raporturi normale între creditori și debitori.

Ori, în momentul când s-a făcut stabilizarea , s-a declanșat și criza mondială. A fost o fericire pentru țara noastră că această operație s-a făcut la momentul oportun, pentru că mai târziu nu s-ar mai fi putut realiza, din cauza dezechilibrului financiar din lumea întreagă.

Pentru ce stabilizarea nu a dat roadele așteptate ?

Nu este nici o îndoială că schimbarea politicii noastre financiare a compromis efectele așteptate .

Vintilă Brătianu care tratase această operație voia să o realizeze , pentru că știa că PNȚ este absolut nepreparat și inapt în afacerile publice și pentru că presimțea efectele crizei economice.

Iată ce măsuri impuneau noua situație :

/ Reducerea bugetului statului cu cel puțin 4 miliarde lei ;

/ Simplificarea aparatului administrativ ;

/ Reducerea scontului BNR și sporirea emisiunii de bilete ;

/ Reducerea dobânzilor instituțiilor de credit;

/ Comprimarea plăților în străinătate , prin regimul devizelor ;

##PNȚ:Politica financiară

Ori, tocmai în mod contrar s-a procedat de noul guvern :

/ Bugetul s-a sporit cu 4 miliarde ;

/ Scontul Băncii Naționale s-a sporit de la 6% la 9% ;

/ Emisiunea biletelor s-a redus de la 22 miliarde , la 18 miliarde ;

/ Statul a dat exemplu prost al sporirii dobânzilor , de la 9% , la 15% ;

/ Libertatea completă a devizelor, până în 1931, apoi o comprimare severă ;

/ Contingentarea exportului, cu punct culminant în 1932.

Guvernul nu a avut altă politică decât aceea de a pune impozite mereu crescânde, și de a face

afaceri pentru partizanii săi. Cum ar putea rezista comerțul nostru , pe de o parte, suprimării creditului , care este sprijinul lui cel mai puternic, pe de altă parte, sărăcirii consumatorilor săi ?
Legile de concordat preventiv, de moratoriu, de conversiune , cum au fost întocmite, **pot folosi unora ; dar distrug creditul tuturor.**

Legile naturale ale comerțului nu pot fi înlocuite prin **legi de expediente și aruncate în viața economică a țării prin curentul demagogiei.**

Nechemații trebuie să plece , pentru ca să poată reînvia încrederea.

Dinu Brătianu / 19 mart.'33

49.)**prof.Constant Georgescu**

RAPORT asupra finanțelor

(„Universul” , nr,cit.; BCS, fond St.Georges, pach.XCII, ds.3 ,[Victor Antonescu])

[LD: **am preferat forma originală, deoarece „Universul” l-a dat în rezumat .**

Victor Antonescu a condus secțiunea și a tras concluziile.]

▣ Politica financiară a PNL

-1876-1887/1924-1928

;PNL se poate mândri că **a pus bazele finanțelor publice în România**, că a fost **ziditorul așezământului financiar al statului român.**

La 25 febr.1867, Ion Brătianu enunța, în Programul PNL, următoarele principii în materie de finanțe publice , care și azi pot servi de program de guvernământ, pentru orice partid politic din țară :

< Criza noastră financiară –scria I.Brătianu în Manifestul său – nu provine atât din lipsa resurselor , cât din lipsa spiritului unei adevărate economii în bugetul cheltuielilor noastre și nedreapta noastră sistemă de impozite , din legile vicioase de percepțiune, din cauză că industria și comerțul nostru sunt în decădere .

Îndreptarea finanțelor noastre stă în înseși puțințele , în înseși mâinile noastre.

Dând viață agriculturii, industriei și comerțului nostru, vom mări avuția particulară și prin aceasta vom înmulți în același timp resursele tezaurului public. >

/Realizările PNL

Acest program de politică financiară , Ion Brătianu l-a aplicat îndată ce a preluat conducerea Ministerului de Finanțe , în 1876, echilibrând bugetul anului 1877, reziliind concesiunea **monopolului tutunului** , răscumpărând mai târziu **concesiunea căilor ferate** , și prin aceasta, **sporind veniturile Statului** , procedând la **conversiunea datoriei publice**, modificând impozitele , stimulând forțele productive ale națiunii.

Politica de stat în materie de finanțe a PNL , în epoca 1876-1887 , și care a fost urmată până la ultima sa guvernare din 1928 , „se rezumă în a adapta impozitele la capacitatea de plată a cetățenilor , în a restrânge cât mai mult cheltuielile publice, în a acoperi toate nevoile bugetului prin resurse proprii , impozite și venituri domeniiale - apelul la împrumuturi urmând să se facă în mod cu totul excepțional și numai pentru lucrări productive de investițiuni.”

/Ministrii de Finanțe ai PNL=ctitorii edificiului financiar

Ministrii de Finanțe ai PNL , din are cităm cu evlavie și admirație pe cei mai străluciți - **Ion Brătianu, Dimitrie Sturdza, Gogu Cantacuzino, Emil Costinescu, Vintilă Brătianu** - au fost **ctitorii edificiului financiar al statului român**, au creat **osatura finanțelor publice** din România, și **au salvat finanțele statului** în epocile de criză , destul de numeroase, pe care le-a străbătut România.

PNL a avut de îndeplinit **o muncă de adevărat Sisif** , căci a fost chemat la cârma statului pentru **a repara greșelile săvârșite de celelalte partide**, în domeniul finanțelor publice.

Datorită miniștrilor săi -fără a apela la împrumuturi sau a scoate la mezat avutul țării -

PNL a restaurat finanțele avariate ale statului nostru le 1900 și 1922, ca să reamintim crizele cele mai recente.”

Constant Georgescu / 19 mart.'33

«Concepția PNL privind impozitele

Concepțiile PNL , în trecut și azi : În materie de impozite , există o pătrundere reciprocă între finanțele publice și cele particulare ,impozitele fiind prelevări din veniturile cetățenilor , așa că randamentul impozitelor este influențat de situația generală a economiei naționale.

Această concepție, Vintilă Brătianu a exprimat-o în formule lapidare :

< *Din belșugul general, trebuie să rezulte belșugul Statului* > ;

< *din dezvoltarea bogăției generale trebuie să izvorască aceea a Statului.* >

< *Creșterea veniturilor Statului - spunea Vintilă Brătianu în discursul la Legea contribuțiilor directe din 1923 – va izvoră nu din cote ridicate , ci din mersul înainte al producției și din propășirea generală a economiei naționale .>*

< *Trebuie făcută o politică financiară, iar nu una fiscală , căci convingerea mea este că propășirea finanțelor publice va ieși de propășirea economiei .>*

< *Politica noastră fiscală este așezată pe o politică financiară și izvorăște din politica noastră economică .>*

Constant Georgescu / retro'23, 19 mart'33

a.)Impozitele directe .

PNL a înscris la 1922, în Programul său, **Reforma contribuțiilor directe** ,pe care a trecut-o în prima legislație a guvernării sale din 1923 :

La baza reformei PNL a stat principiul că nu trebuie atinse prin impozite directe **decât veniturile realizate** din diversele activități ale cetățenilor ,**capitalurile urmând să fie exonerate de orice impozit direct, [Atenție LD !] spre a nu se stînji formarea și libera lor dezvoltare** ,și a se da , astfel, avânt economiei naționale.

-Alt principiu :**impozitele directe trebuie să cadă pe venitul real, net, efectiv**, al cetățeanului, nu pe venituri fictive, stabilite prin prezumțiuni și aparențe .Cetățeanul nu poate plăti impozite decât din prisosul încasărilor ,adică numai din beneficiul său net.

- **Impozitul nu trebuie să atingă capitalul, să devină spoliator**, ci prelevat din venitul real .

PNL a ținut seama , în organizarea impozitului direct, de fenomenul incidenței impozitelor asupra producției și de interesul de interesul real ce Statul îl are de a menține în mod permanent sursele de producție națională , de a nu descuraja , prin impozite, producția națională.

Prin Reforma din 1923, Vintilă Brătianu a urmărit să realizeze **egalitatea de sacrificiu înaintea impozitelor**, introducând **impozitul progresiv, pe venitul global**, pentru ca **cetățenii bogați să plătească o cotă parte mai mare din veniturile lor ,decât cei săraci**, ceea ce constituie un **postulat al democrației**; a căutat să atingă **toate sursele de venituri pentru a realiza egalitatea cetățenilor înaintea impozitelor** ;

A pus în aplicare principiul drept că **dublele impuneri trebuie înlăturate** , adică **două impozite directe nu trebuie să cadă pe același venit** ;

A prevăzut toate garanțiile necesare contribuabililor că impunerile vor fi drepte , prin admiterea **delegaților acestora în Comisiile de impunere și Apel**.

Grație Reformei din 1923, randamentul impozitelor a crescut an de an , fără a se mări cotele inițiale, căci este știut că sporirea cotelor , dezvoltă fraudă și reduce randamentul impozitelor. Ca urmare a acestei politici fiscale, încasările au sporit de la an la an și de la 2.236 milioane , în 1923, s-a ajuns la 4.224, la 1925.

Noul sistem a fost aplicat cu toleranță și abilitate de Vintilă Brătianu , care a cerut inspectorilor generali **nu evaluări ridicate ci evaluări drepte**.

Mai mult, a dat indicații administratorilor financiari că **preferă ca evaluările să fie sub real, decât deasupra**, pentru că nu este bine ca să sporească veniturile statului într-un moment de inflație, pentru că apoi nu mai pot fi menținute atât de urcate , când inflația dispăre.

Vintilă Brătianu a preferat să rămână cu veniturile statului sub posibilități, pentru ca cheltuielile statului să nu fie puse pe un picior pe care nu s-ar mai putea menține ulterior.

De aceea , noua lege a fost primită de cetățeni fără murmur, iar **conflictele dintre fisc și**

contribuabili , au fost minime :

/ Venitul agricol a fost evaluat la maxim 400 lei / ha (regiunile fertile)

iar în medie a fost de 200 lei / ha , reprezentând o mare toleranță ;

/ Venitul clădirilor , a fost evaluat rațional ;

/ Comerțul și industria , evaluate după beneficiul net ;

/ Impozitul global, nou impus, s-a stabilit pe venitul general efectiv, pe baza simplei declarații a cetățeanului, **fără „inchiziție” fiscală .**

Aceasta a fost un „tact” al organelor fiscale care s-a încetățenit în România.

▣ 1926-1932.Politica fiscală a guvernelor

##Guv.Averescu, Maniu, Iorga, Vaida

Guvernele ce s-au succedat , prin modificările introduse sistemului impozitului pe venit,

au deformat cu totul concepția ce prezidase la alcătuirea **Legii contribuțiilor directe**;

organele fiscale **au exagerat procedeele de evaluare a veniturilor ; perceperea impozitelor a devenit vexatorie :**

- **încordarea dintre fisc și cetățean** a atins maximum de intensitate ;

- **impunerile au ridicat proteste vii și fraudă fiscală a crescut ;**

- **Rezistența contribuabililor , a coincis cu declanșarea crizei economice ;**

/ **Prima agravare a impozitelor directe**, a fost introdusă de **guv.Averescu**, care , în 1927, **a triplat din oficiu impozitul pe 1927.**

/ **Sub prima guvernare PNȚ**, **cotele impozitelor directe au sporit** , unele de până la 32% , într-o epocă în plină criză economică.

Atât în guvernarea PNȚ, cât și sub guv.Iorga, **sistemul impozitului pe venit a fost deformat** , după semne exterioare sau prezumțiuni :

- **O cotă nouă de 2% la impozitul pe clădiri ;**

- **S-a abrogat (cu efect retroactiv !) scutirea de impozit din Legea ptr. încurajarea construcțiilor** (3 mai 1927)

- **S-a introdus inchiziția fiscală** , contribuabilii fiind lăsați pradă agenților fiscali ;

- **Au fost înlăturați delegații contribuabililor din Comisiile de impuneri ;**

- **S-au suprimat dispozițiile favorabile Societăților cu caracter național ;**

- **Impozitul global a devenit un impozit inchizitorial ;**

- **În urma modificării Legii impozitelor directe**, **impozitele au devenit împovărătoare și nedrepte , sunt considerate odioase, fictive și abuzive.**

- Prin introducerea impozitului pe clădirile întreprinderilor industriale și a impozitului minimal pe capitalurile comerciale și industriale (Legea PNȚ, 1933) , **s-a introdus un impozit pe capital, de esență bolșevică.**

Încasările statului din impozitele directe , între 1927-1930 , au sporit simțitor, atingând 9 miliarde lei. Sporul acesta , însă, nu s-a obținut natural, ci în mod artificial prin mărirea cotelor , arbitrarul fiscalului, deformarea sistemului impozitului pe venit.

În ultimii doi ani , 1931 și 1932, **randamentul impozitelor a scăzut în mod general**, inclusiv la impozitul agricol, ceea ce dovedește că sporul din 1927-1930 a fost obținut artificial și că sporirea cotelor și-a făcut efectul : fraudă fiscală. Mai mult, aceasta a distrus materia impozabilă.

▣ Programul PNL privind impozitele directe .

/ PNL va trebui **să modifice Legea PNȚ** ,având în vedere noile condiții economice ale contribuabililor români.

/Principiile de bază ale sistemului de impozitare , vor fi menținute, **așa cum le-a formulat Vintilă Brătianu ;**

/ **O degervare generală de impozite**, este absolut necesară , cf.dorințelor producătorilor ;

/ Impozitele pe întreprinderile comerciale și industriale – **vor fi reduse ;**

/ Venitul și impozitul minimal pe capital – **va fi suprimat ;**

/ Cotele pe veniturile mobiliare - **reduse semnificativ ;**

-----

b). Impozitele indirecte = pe consumație și acte juridice

[LD : consider f. exact și nuanțat surprinsă caracterizarea stadiului atins de România , caracterizare care, după opinia mea, și-a prelungit valabilitatea pe tot interbelicul , apoi s-a desechilibrat după 1945]

Ele formează **partea principală din veniturile Statului : peste 60 %** , pentru că în ele se cuprind și veniturile din monopolul sării și tutunului.

În concepția PNL , **impozitele indirecte urmau să completeze sistemul de impunere** din România , într-o fază în care agricultura se găsea într-o fază de dezvoltare ; industria și comerțul într-o fază de creațiune ; capitalul imobiliar , într-o fază de formare ; încât impozitele directe nu puteau asigura Statului un randament suficient pentru acoperirea nevoilor sale.

Impozitele indirecte - **impozite pe consumație și acte juridice** - aveau avantajul de a fi **anonime, de a nu fi resimțite de contribuabili atât de greu ca cele directe** .

[LD : chestiune de psihologie , de sociologie economică !]

Impozitele indirecte lovesc totuși consumatori , și minștrii de finanțe ai PNL au căutat să le facă mai ușoare , pentru a nu scumpi viața, pentru a nu reduce consumația, pentru a nu împrăștia tranzacțiunile. Sporul de venituri urma să se obțină **nu prin urcarea impozitelor indirecte**, ci prin **sporirea activității economice**, printr-o consumație sporită, prin ridicarea standardului de viață al cetățenilor.

Taxele vamale – deși încurajau industria națională născândă- **au fost moderate** ;

Taxele de timbru – menținute **la nivel scăzut** , pentru a nu împiedica circulația bunurilor și mersul judecăților ;

Guvernele Averesu , Maniu, Iorga, Vaida - impozitele indirecte

Guvernele ce s-au succedat după PNL , și-au pus toată nădejdea sporirii veniturilor , în **sporirea exagerată a impozitelor indirecte** :

/ **Taxele pe alcool** au fost urcate în așa măsură încât - după cum a prevăzut Vintilă Brătianu - la **Legea spirtoaselor** [LD : **Legea Garoflid, gov. Averescu**] „A ucis” pe viticultor , pe **producătorul pe scară largă**, cu concursul organizațiilor fiscale.

/ **Taxa pe zahăr** s-a ridicat de la 4 la 10 lei /kg.

/ **Taxa pe benzină** „„„, 2 la 7 lei / kg.

/ **Impozitul pe cifra de afaceri** a devenit **inchizitorial**

Sporite într-o epocă de depresiune economică, impozitele indirecte au scăzut ca randament, **fraudele s-au mărit la maximum** (a constatat și d. Rist , în raportul său !)

Partidele ce au venit la guvern , **au distrus însemnate surse de venituri** , prin înființarea regiilor publice comerciale , create pentru plasarea partizanilor politici , care au sporit cheltuielile , au încasat tantieme fabuloase , iar veniturile regiilor au fost reduse .

Exemple :

În domeniu forestier evaluat la 40 miliarde , a dat excedent 300 milioane (1928) , apoi doar ... 95 milioane (1932) .

Pescăriile au dat numai 48 mil. excedent , ;

Poșta , telegraful , Regia minelor din Ardeal , Regia fermelor , au dat deficite ;

▣ Program PNL de viitor – impozite indirecte

PNL își propune să revie și în această materie , în viitoarea sa guvernare , la concepția financiară sănătoasă din trecut :

- **La alcool, se va aplica Legea lui Vint. Brătianu** din 1926 , care a avut asentimentul tuturor categoriilor de producători ;

- **Taxele de consumație** vor fi **reduse la posibilitățile actuale de plată a contribuabililor** ;

- **Veniturile vămilor** , nu va fi sporită , decît prin dezvoltarea activității ;

- **Va anula concesiunea monopolurilor către străini** , făcută în contra art. 112 din Constituție : **monopolul chibriturilor , al telefoanelor , distribuirea produselor CAM** , deoarece prin concesionare alor , s-au sustras mari venituri din bugetul general al statului.

c) Veniturile domeniilor și întreprinderilor Statului

[LD : tocmai mă miram de unde ar fi putut garanta PNL acoperirea nevoilor bugetare ,

după atâtea reduceri de impozite directe și indirecte. Părea irealizabil.

Acum nu mi se mai pare]

În Programul din 1867 al PNL, Ion Brătianu arăta că , din 150 milioane lei vechi, **bugetul Statului era compus din : 37 mil.lei - domenii, mine, păduri, pescării** (24,66% din venit) în care nu intrau monopolurile (inexistente pe atunci) .

Prin **Legile de comercializare a bunurilor statului** din 1925 , prin **Legea minelor din 1925**, prin **Trecerea subsolului în patrimoniul statului** (cf.art. 19 din Constituție),prin exploatarea intensă a pădurilor statului, a pescăriilor , etc. **PNL a pus bazele dezvoltării acestor surse pentru buget.**Pentru PNL este un imperativ categoric ca, **revenind la guvern, să desființeze „regiile publice comerciale”** , să sporească veniturile domeniiale și ale întreprinderilor sale, ca să compenseze reducerile ce se vor aduce impozitelor propriuzise.

d.)Impozitele și taxele locale .

Vint.Brătianu a prevăzut în lege **nici un fel de zecimi sau dări suplimentare** , Constituția (art. 111) prevede că fiecare comună , județ, inst.publ.,poate înființa **impozite pentru cetățeni, în limitele legii.** Din cercetări, rezultă că **impozitele respective acoperă 35 % din bugetele locale** .Aceste impozite locale, pe lângă celelalte, **sporesc povara cetățeanului.**

PNL s-a străduit să rezolve problemele finanțelor locale și a instituțiilor publice, dându-le dotări pentru a-și putea desfășura activitatea și a limitat dreptul de impunere al acestor administrații pentru ca cetățenii să nu fie sleiți prin impozite și taxe.

Ministrul Costinescu (cel mai însemnat înainte de război)**a desființat taxele de barieră, accizele**, prin Legea din mart.1903, **spre a lăsa liberă circulația bunurilor între sate și orașe.** Reforma poate fi asemuită cu **reforma marelui Turgot** (ministr.finanțe , Ludovic XVI)
Prin aceeași lege , pentru a alimenta finanțele comunelor , **s-a creat un fond comunal**, alcătuit din taxe pe diferite produse fabricate în țară sau importate ,fond ce se împarte între comunele din țară.

Tot Costinescu a supus votului Parlamentului (27 martie 1903) **Lege pentru taxele și contribuțiile comunale** , pentru a stăvili abuzurile, fixând **cote minime și maxime** .

/ Ambele legi au fost modificate de **Vint.Brătianu** , la 22 iunie 1923 și 28 mart.1926, schimbându-se cotele de repartitie și **alimentându-se cu noi subvenții , fondul comunal.**

/ Cf.Legii din 1923, comunele pot să perceapă taxe, **pe valoare locativă a prăvăliilor și uzinelor**,în com.urbane , mai **pot percepe diferite taxe - 49 - care sunt maximalizate.**

/ Vintilă Brătianu , prin **Legea contribuțiilor directe** din 1923 (art. 71-73) , **a reglementat dreptul comunelor , județelor, instit.publice, de a percepe impozite directe** , stabilind un plafon maxim. Cotele adiționale s-au grefat - prin aceeași lege - pe veniturile evaluate de stat , aceasta pentru comoditatea contribuabililor , **pentru a nu fi șicanați, cu 4 rânduri de impuneri .**
Pentru a țărături tendințele administrative fără avizul ministerului de finanțe .

/ Prin **legea administrativă** (1923) , PNL a căutat să introducă **ordine în finanțele și bugetele administrației locale** , introducând art.227-245, prin care **cetățenii erau puși la adăpost de impuneri excesive.**

##PNȚ: politica impozitelor locale

/ PNȚ , prin **Legea din 1929**, a creat **noi unități administrative** , ca **satele și regiunile**, punând în sarcinile lor **noi organizații** , **sporind** , pe de o parte , cheltuielile administrațiilor locale, iar pe de alta, înlocuind articolele privitoare la finanțe , **sporind impozitele actuale , promițând dublarea celor adiționale.**

Prin **Legea din 1930** , **Mihalache a permis**, pentru echilibrarea bugetelor umflete de partizanii politici , să se adauge **impozite , fără limită, de către comune și județe.**

Abuzurile și impunerile au devenit revoltătoare , și azi cetățenii plâng mai mult de povara **impozitelor și taxelor administrației locale** , decât de cele către stat :

impozit pe valoarea locativă a localurilor , a întreprinderilor industriale (au pus la taxă și localul uzinei , mașinile, rezervor de benzină) deși trebuia luată doar chiria localului .

Comunele au supraevaluat veniturile , au ordonat **cheltuieli fără acoperire** , încât bugetele comunale sunt în deficit cronic.

De aceea, anul bugetar 1932, **avea grevat de datorii 40% pentru comune , 50% la venituri**

ordinare .În mai multe comune , au introdus **taxe de barieră** , la intrarea în oraș pentru țărani ; **taxele ad-valorem pe valoarea mărfurilor** ce intrau sau ieșeau din oraș (inclusiv materia primă pentru uzină)

Revenind la o lege din 1887, **contribuabilul a fost lăsat fără apărare** , căci apelurile în loc să fie judecate de un magistrat , erau cercetate de o comisie alcătuită din consilieri comunali.

Bugetele comunale și județene au fost mereu sporite , pentru **cheltuieli de personal** (peste 50 % din total) pentru lucrări de investiție , vizând luxul , pentru exproprieri costisitoare . Întreprinderile comunale , în loc să perceapă taxe pentru serviciile aduse cetățenilor (lumină, apă etc.) au căutat să realizeze beneficii , **urcând prețurile serviciilor peste costul de producție** , spre a acoperi golurile bugetare și cheltuielile de personal.

Rezultatul guvernării PNȚ a fost : **o risipă bugetară pentru plasarea partizanilor politici** , sub masca unor reforme rău începute - sporirea funcționarilor – distrugerea producției printr-o politică de **istovire fiscală inchizitorială**.

Deficitele adunate în 4 ani = 10 miliarde lei, într-o epocă în care contribuabilul român a dat cea mai mare povară .Împrumuturi, contracte, peste 25 miliarde, n-au înviat economia națională , n-au consolidat BNR

Dacă în ultimii ani s-a constatat o slăbire a finanțelor , aceasta se datorește, în primul rând, **incompetenței miniștrilor care au condus Ministerul de finanțe** ;lipsei de autoritate ; perturbărilor aduse în legislație ; modificărilor de organizare a administrației financiare și în statutul funcționarilor .

▣ Sarcini de viitor – finanțele locale.

/ Se impune **o reformă a finanțelor locale** spre a remedia situația ;

/ Trebuie **să înceteze triplele impuneri pe venit și impozite** ;

/ **Interdicția** , pentru 5 ani , a comunelor, județelor, Camerelor de agricultură și comerț, **de a contracta împrumuturi noi;**

/ Desființarea taxelor ad-valorem, și pe căruțele ce intră în orașe , prin **revenirea la Reforma Costinescu** (1903)

/ Asanarea finanțelor locale

PNL îi revine sarcina **să asaneze finanțele Statului român** și a administrației publice.

Va revizui toate legile de impunere, directă și indirectă, pentru a ușura povara contribuabililor și producătorilor. **Reforma impozitelor** – în sensul reducerilor - se impune nu numai din considerații de **justiție fiscală**, dar mai ales pentru a da avânt producției , pentru a iefteni viața - două postulate imperative ale unei economii naționale.

Chemarea PNL la guvern va stimula activitatea economică, iar chemarea unui ministru de Finanțe destoinic , va avea consecințe salutare.

Constant Georgescu / 19 mart.'33

50)Cristu Simionescu

▣ PNL/PNȚ:Politica bugetară

[**Recurs istorico-financiar . Deosebirea dintre cele două concepții**]

Periodizare a finanțelor românești

I. Agitata perioadă a războiului de întregire (1916-1921) ;

II. Perioada de întremare postbelică (1922-1928)

III. Perioada de destrămare (1929- 1933)

I.Gestiunea 1916-1921, lăsase un **deficit de aproape 12 miliarde**, rezultat din : război ; țara ocupată și secătuită ; dezorientare în toate ; unificarea monedei României Întregite (care a costat 7miliarde și jumătate)

II. Când PNL a preluat gestiunea, bugetul și-a propus să repună în funcție instituțiile țării , fără alte mijloace decât veniturile tezaurului , care nu trebuiau depășite.

BNR n-a mai emis nici un bilet pentru emitere de noi valori ; datoria existentă a fost redusă cu 600 milioane , fiind plătite și alte datorii din gestiunea precedentă.

Concepția bugetelor echilibrate - adică nedepășirea puterii de plată – **a continuat până în**

1928 , perioadă ce s-a încheiat cu **un excedent de 20 miliarde** .

Acest excedent a dat putința înzestrărilor : apărare , cultură, asistență socială, îmbunătățirea salariilor ...etc... și stabilizarea, de fapt, a monedei naționale.

▣ **Bugetul PNL :echilibrat**

În concepția PNL : impozitele nu trebuie să ia o prea mare parte din venitul național, pentru a nu stânjeni economia țării ;

În concepția PNT : totul se reduce la o negațiune , o critică a concepțiilor liberale , cheltuieli cât mai mari pentru sarcinile publice ; stoarcerea contribuabilului ; deoarece piața s-a mărit de peste 2 ori . Argumentele sunt empirice, lipsite de elementele de control ale științei și practicii financiare .

/ Este un lucru elementar : venitul național – nu este proporția teritoriului, ci mărirea producției și circulația bunurilor.În Vechiul Regat , pe un teritoriu mic, între 1911-1915 , a existat o viață economică ascendentă, cu o medie de 605.320.489 lei-aur.

În România Mare , în perioada 1924-1928 , cu teritoriu mărit dar cu multe greutăți, media a ajuns la 812.437.295 .

Cum puteau fi mărite cheltuielile de 2 ori și ceva – cu atât se mărise țara- cu cât se mărise teritoriul ?!

De aceea PNT n-a tras nici un învățămînt din trecut , rupând firul continuității.

Cr.Simionescu / 19 mart.'33

##**Bugetele PNT**

Deși bugetul pe 1928 arătase un venit clar de 32.730.000.000 lei,

I.Bugetul pe 1929 , stabilit de PNT, a fost de 37.700.000.000 lei

De unde cele 5 miliarde prevăzute , în plus, pe 1929 ?

S-au mărit dările directe și indirecte , cu 20-30% ,

dar ... **bugetul s-a încheiat cu un deficit de 536 milioane** .

Experiența a fost tristă, dar era o experiență ! Dar PNT nu s-a servit de ea și ...

II.Bugetul pe 1930 ... s-a fixat la 37.450.000.000 .

Cum se înființaseră regiile comerciale , care au mărit bugetul cu 5.369 milioane, ceea ce pentru regulile financiare înseamnă o deformare a unității bugetare.

Și, în timp ce toți socoteau bugetul la 37.450 milioane , el era , în realitate , de 74.900 milioane (din care : 5.369 - Regiile ; 10.700 – județe și comune) ceea ce , la venitul național de 126.669 milioane (pe 1930) dă o cotă de 60% .

În Franța , cota era de 22% ; în Anglia de 17% ; în Germania de 14% , SUA de 8% !

Și atunci ... s-au mărit dările indirecte (zahăr, benzină etc etc) dar ...

Bugetul a dat un deficit de 2.780 milioane lei !

El putea fi mai mare , dar **s-au acoperit o parte din „venituri excepționale”** :

670 milioane –concesiunea telefoanelor ; 284 mil. din fondul împrumutului .

Urmările n-au întârziat : au scăzut valorile tranzacționate ; venitul național nu a putut acoperi sarcina ; salariile s-au redus cu 3.426 milioane.

III.Bugetul pe 1931

Povara sarcinilor publice s-a accentuat de criza economică ;

scăderea economiei naționale ia forme precipitate, pe o pantă de povârniș ;

se face o altă reducere a salariilor (cu 15%)

Bugetul se încheie cu un deficit de 6.204 milioane lei !

IV.Bugetul pe 1932

Pentru a face față plății salariilor, s-a luat din diverse fonduri : din fondul de investiții CFR – 405.175.000 lei ; de la BNR , din contul monedei metalice, - 1.040 milioane ; un împrumut din Elveția – 1.612 lei .

Cu toate acestea, bugetul se încheie cu un deficit de 5.470 milioane lei , din care apropae 1 miliard - salarii.

În 4 ani (1929 - 1932) , puterea de plată a țării scade cu 16 miliarde ;

datoriile neplătite ajung la 7.500 milioane ; recipise de depozit – 3.764 milioane !

O comparație : între 1916-1921 , România duce războiul , ajută populația sărăcită,

face unificarea monetară , și are... o datorie de 12 miliarde lei !
Între 1929-1932, România Întregită, viață obișnuită, urmând o perioadă de întremare a finanțelor..... **lasă o datorie de 17 miliarde !**
Vizionar , Vintilă Brătianu spunea că printr-o politică prudentă de cheltuieli , se poate asista la o reducere continuă a veniturilor Statului, dar ... la întărirea leului!
Dar să dăm Cezarului ce e a Cezarului ! **PNȚ a introdus o inovație** pentru învierea vieții economice : în loc să protejeze exportul produselor, a exportat el însuși drepturi din dreptul țării : **dreptul regalian pentru fabricarea chibritelor; dreptul de exploatare a telefoanelor ; contractul drumurilor** ,Nici cuvântul țării nu mai are greutatea de altădată .
În 1923, pe cuvântul ei, datoriile comercianților români erau consolidate pe 20 de ani .
În 1932, o mică parte din chiar datoria țării, nu mai poate fi amânată cu „garanția cuvântului.” Acest „cuvânt” trebuie girat cu trimiterea creditorilor străini,să-l verifice la fața locului, pentru a se obține ... amânarea pe 2 ani a unei sume de 1miliard 300 milioane.
V.Bugetul pe 1933 ?
În al 11-lea ceas, **PNȚ va părăsi această nenorocită politică economică ?**
După **potopul legilor fiscale**, se pare că nu ! **Impozitul pe „cifra de afaceri**,lovește toate produsele și impune greu pe micul meseriaș ; **impozitul excepțional pe salariile funcționarilor** particulari - lovesc munca ; legea contribuțiile directe ... etc etc.
Ministrul de finanțe, **Madgearu**, spune că poate pleca de la suma de 19.250 milioane.
Și totuși, **el este fixat la ... 23.473 milioane !**
Că diferența va fi acoperită cu rezultatele date de noua organizare a finanțelor – vorbe !
Sunt atari **acțiuni de dezorientare** încât generațiile viitoare , la cercetarea trecutului , în neputința de a le da o explicație , **le va boteza „rătăcirii”**
Cristu Simionescu / 19 mart.'33

51.)**AI.P.Necșești**

##Dezastrul financiar provocat de gov.PNȚ

Este necesar a se concilia optimismul cu care d. președinte [[Victor Antonescu](#)] al acestei adunări consultative declară că PNL își ia răspunderea pentru îndreptarea finanțelor publice și culorile sumbre în care raportorii la aceste chestiuni au prezentat situația țării.
Nu poate fi la mijloc nici o nedumerire , întrucât **s-a stabilit cu date precise dezastrul nostru financiar** , încât numai o întoarcere la doctrina și metodele practicate în trecut de PNL pot aduce salvarea. **Este ceasul de a îndepărta ucenicul vrăjitor [PNȚ] care a deslănțuit dezastrul, fără să cunoască vraja pentru a curma răul.**
Această vrajă stă în credința cu care bărbații de stat ai partidului liberal au statornicit formula cruțării finanțelor publice , împreună cu omenia față de contribuabilul care poartă în spinare edificiul statului.
Acea care , **de la brutalitatea formulei demagogice a rezistenței fiscale** ,practicată în opoziție, au ajuns astăzi **la apostazia inchiziției fiscale practicate la guvern**, s-au exclus singuri de la opera de redresare financiară a țării.
Țara așteaptă mântuirea de la PNL.

52.)**prof. G.Leon (raportor)**

▣PNL: politica bancară

PNL, potrivit concepției sale economice și tradiției sale , afirmă încă odată utilitatea creditului și instituțiilor bancare , pentru viața economică a statului , pentru forțele productive ale națiunii.
După război, între 1920-1928, **Banca Națională Română și-a înțeles rostul și a avut un reescont scăzut (6%)** .
Dar nevoile de credit erau atât de mari, încât au apărut multe bănci.
În 1928, ajunseseră la 1128, servind piața financiară cu peste 81 miliarde lei .

Politica PNL , în această perioadă de ascensiune, a fost stăvilirea inflației și echilibrarea bugetului. După 1926, a pregătit stabilizarea . Ea a fost înfăptuită, de drept, de PNȚ (7 febr.'29)
G.Leon / 19 mart.'33

#PNȚ:politica bancară

BNR a făcut marea greșală de a ridica dobânda de la 6% , la 9- 9,1/2 %

Apoi , guv.PNȚ a ucis creditul complet prin :

/ *Legea concordatului preventiv* (10 iul.'29) care pune pe debitorul băncilor

la adăpost de execuție .Ea produce și retragerea depozitelor.

/ *Legea pentru suspendarea executărilor silite* (18 dec.'31)

/ *Legea asanării datoriilor agricole –Argetoianu* , care a ucis complet creditul.

/ *Legea pentru controlul devizelor* (1932) care , vine târziu, după ieșirea devizelor din țară ...

52.Victor Antonescu

▫ Moțiune PNL - privind Finanțele

[LD: conducător al ședinței, el trage o serie de concluzii, după care citește textul Moțiunii]

-În materie de impozite directe

- 1) Se va proceda la degrevarea generală a dărilor, spre a înlesni plata lor și pentru a mări încasările din impozite, adaptându-le la capacitatea actuală de plată a contribuabilului.
  - 2) Se va realiza echilibrul dintre diferitele categorii de impozite directe , după importanța fiecărei categorii de venituri, reducând impunerile categoriilor supraîncărcate .
  - 3) Se va suprima , în întreprinderile comerciale și industriale , impozitul minimal și impunerea pe capital.
  - 4) Se vor reduce cotele la impozitul pe veniturile imobiliare , pentru a iefteni chiria banului
  - 5) Se va simplifica procedura înaintea Comisiunilor fiscale, prevăzând pentru contribuabil garanții suficiente ca să dispară arbitrajul și atotputernicia fiscalului.
- Inchiziția fiscală de astăzi va fi înlăturată.

- În materie de impozite indirecte

- 1) În materie de impozite asupra băuturilor spirtoase, se vor avea în vedere principiile din proiectul Vintilă Brătianu. Toate celelate taxe vor fi reduse în așa proporție încât să se adapteze la capacitatea de consumație a populației , și să nu stânjenească circulația bunurilor.
- 2.) Se vor desființa regiile publice comerciale , și se vor face eforturile necesare spre a spori veniturile domeniiale și ale întreprinderilor statului, pentru a compensa golurile ce rezultă din reducerea impozitelor.
- 3) Se va proceda la reforma finanțelor locale , pentru a îndrepta situația bugetar a acestor administrațiuni, și pent a ușura contribuabilul.
- 4) Taxele ad-valorem și pe căruțele ce intră în comune , vo fi desființate , pentru ca schimburile dintre orașe și sate să nu fie stânjenite .
- 5) Unitatea de impunere va fi restabilită în mâna ministerului de Finanțe
- 6) Aparatul fiscal va fi repus în stare de bună funcționare.

-Cu privire la politica bugetară

- 1) Se va duce o politică de economii , în scopul realizării echilibrului bugetar.
- 2) Veniturile bugetare vor fi evaluate cu prudență , pe baza capacității de plată a țării .
- 3) Se va reîntrona o cinstită gospodărie a banului public, dând o nouă organizare controlului cheltuielilor.
- 4) Se va înlătura practica obișnuită de a se acoperi cheltuielile pentru bugetul ordinar, cu venituri excepționale.
- 5.) Împrumuturile de stat nu se vor contracta decât în cazuri excepționale

și numai pentru investiții productive.

6) Furniturile statului vor fi supuse unui control riguros. La licitațiunile publice, se va da preferință instituțiilor românești.

-Cu privire la finanțele private

1) Se vor face eforturile necesare pentru a reînvia creditul privat .

2) Va fi întocmită o lege pentru concentrarea instituțiilor de credit, și pentru deplina asigurare a depunerilor.

3) BNR va proceda cât mai grabnic la reducerea dobânzilor.

4) Statul va executa obligațiunile contractate față de Banca Națională .

Moțiunea Finanțe / 19 mart.'33

53.M.Oromolu (raportor)

▣ Problema conversiunii.

Problema datoriilor, în genere , are două origini : una de ordin general, întemeiat pe depresiunea mondială , alta, de ordin specific românesc.

Originea specific românească se datorează stării economice fatale, create de începutul legiurii agrare, carea transformat România dintr-o țară de cultură latifundiară , într-o țară de cultură parcelară, cu agricultori cu puține cunoștințe științifice și cu utilaj agricol inferior.

La noi , nu supraproducția a fost cauza crizei, căci am exportat tot ce-am avut, ci repercusiunea crizei de aiurea care a micșorat prețurile mondiale.

A fost suficient ca prețurile să scadă , capitalul să nu mai fie retribuit, pentru ca debitorul să nu mai poată plăti

▣ Soluțiile

Au fost două : restabilizarea sau conversiunea.

Sunt infinite motive pentru care trebuie adoptată a doua soluție.

PNL a înscris , pentru prima oară, conversiunea , în programul său.

A vrut să facă o conversiune largă, dreaptă și rapidă.

PNTJ a venit cu moratoriul, care este o nenorocire.

[LD : la discuțiile la acest raport, au luat cuvântul Valer Roman și V.Alimănișteanu]

54.M.Negură (raportor)

▣ Problema cooperăției

Cooperăția s-a născut spontan, s-a mișcat liber, conducătorii prin entuziasm și dezinteresare au cucerit încrederea maselor, statul având doar rol de îndrumător.

În afară de unele cauze inevitabile, ruina de astăzi a cooperăției se datorește legiurilor pripite, cu instituții ce se abat de la normele cooperatiste , organele de conducere urmărind foloase materiale nepermise, cu vinovata îngăduință și încurajare a guvernelor PNTJ.

Propune revenirea la Legea din 1928 .

[LD :La discuție , paticipă : E.Ciolan, Mircea Frigator, I .Berceanu, I.Manolescu.Prahova, ș.a.]

55)Gh.Tătărescu

▣ Moțiunea privind Cooperăția _

1.) Abrogarea legiurilor nefaste, care au nesocotit tradițiile sănătoase ale mișcării, pentru a reveni la **Codul cooperăției din 1928** ,

întru cât cuprinde în întregime dezideratele cooperătorilor , cu modificări cerute de nevoile de economii actuale.

2) Sprijin necondiționat și **finanțare cu orice jefă a ramurilor cooperative** care s-au înrădăcinat temeinic : cooperativele de credit, de exploatare forestiere, federalelor, exploatațiunile sistematice și vânzări în comun.

3) Continua supraveghere , control și sancțiuni severe , pentru **respectarea legalității și statutelor**.

4 .) Risipirea atmosferei de neîncredere , prin legalitate și moralitate.

[LD : lipsă raportul și discuțiile la Comerț]

Ad.Profesională Finanțe, cooperatie, comerț / 19 mart.

56.) Bugetul 1933/1934 , 17, 22 mart'33

/I.Slăvescu, IGDuca, CICBrătianu

/Virgil Madgearu, Cezar Spineanu, Ernest Ene ,

(DAD, MO 66, 17 mart.'33 ; MO 70 , 22 mart.'33 ; MO 73 , 25 mart.'33 :)

LD: vezi la guvern sau ....

57.)Prelungirea legii protejării industriei (1912),28 mart, 7 apr.'33

I.Lugosianu : prelungirea **Legii încurajării industriei naționale** , 28 mart.'33

(DS, MO 38, șed. din 28 mart.'33 , p. 1374)

Senat

I.Lugosianu :Expunerea de motive

Legea întocmită în 1912, pentru încurajarea industriei naționale **a divizat industria în două grupe**, după cum își trăgea materia primă, din țară sau străinătate , prevăzând **un spor de avantaje pentru industria care își trăgea materia primă din țară**.

Printre diferențierile dintre aceste două grupe de industrii, era și timpul pentru care se acorda folosirea avantajelor legii.

/ **Pentru industriile** care-și trag resursele din agricultură sau derivate agricole și din subsolul țării,**termenul de aplicare** a legii a fost fixat la 30 de ani,deci expirarea va fi în 1942.

/ **Pentru industriile** care întrebuițează materii prime din străinătate, **termenul de aplicare** acordat a fost de numai 21 de ani,deci **expiră la 1 apr.1933** .

" Spre a se evita însă luarea pentru moment a unor măsuri izolate , credem nimerit a se prelungi situația de acum cu încă un an de zile " urmând ca , între timp, **să se studieze și să se fixeze regimul viitor și complet , pentru întreaga noastră industrie "**

Legea încurajării industriei /,Senat , 28 mart.'33

Cameră.

V.Serdici, Gr.Popov (PT) ; ACCuza (LANC) ,Cezar Spineanu (PNT) ,

(DAD, MO 84, 7 apr.'33)

▫ **LD: vezi Fișier Legislație și vezi fișierul următor ,**

când liberalii prelungesc cu încă un an (ministrul Teodorescu) legea de protejare a industriei naționale , și se discută foarte mult pe acest subiect .(26-27 mart.'34)

58.)Legea pentru reglementarea cartelurilor, 8 apr.'33

(DAD, MO 85, 8 apr.'33)

▫**LD:vezi la fișier legislație**

---

59) Conversiunea datoriilor agricole, 9 apr.'33

(DAD, MO 87, 9 apr.'33)

▫LD:vezi la fișier legislație

60.)Economia românească în ultimii 50 de ani (1883-1933) , 5 iun.'33

(" Universul " , an 50, nr.150, 5 iun.'33 ; nr. jubiliar)

// Date prezentate de **Institutul românesc de conjunctură** //

▫Instituții economice moderne

Creditul Funciar Rural

- format prin asocierea marilor proprietari rurali, pe bază mutualistă, pentru a acorda credite pe termen lung, cu merite deosebite pentru agricultură.

Banca Națională a României -

1880 - ca institut unic de emisiune .

În conformitate cu legea ei constitutivă , a absorbit treptat emisiunea de bilete care grevau asupra monedei românești. În 1890 , când **sistemul bimetalist** - dovedit defectuos din cauza deprecierei argintului - **a fost abandonat în favoarea etalonului aur** ,

BNR a fost însărcinată cu menținerea stabilității monetare , sarcină pe care a îndeplinit-o cu succes, până la răz. de independență.

Bursa

S-a făcut în 1881 . La început a avut o activitate redusă , datorită noutății instituției.

Abia către începutul sec. XX , Bursa din București începe a funcționa intens.

Creditul Funciar Urban

(București 1881, Iași 1882) care au desfășurat o activitate binefăcătoare, înlesnind construcțiile urbane , care în câteva decenii, au schimbat fața orașelor românești .

Legea pentru încurajarea industriei românești

Din 1887 , care până atunci era ca și inexistentă , începe a se dezvolta cu pași gigantici, grație afluenței de capitaluri străine, care înlesnesc exploatarea și valorificarea bogățiilor , până atunci în stare latentă.

Paralel, intervine un curent pentru încurajarea industriilor mici , care fuseseră neglijate cu desăvârșire în epoca precedentă. Producțiunea petrolului crește în mod vertiginos ;

industria zahărului se bucură de avantaje fiscale , cucerind debușeele balcanice .

În perioada 1900 -1914, nr. întreprinderilor industriale crește ; nr. societăților mari crește.

Băncile populare .

Apar încă din 1891, constituite pe baze cooperatiste, se întind în tot cuprinsul țării, iar în 1902, ele ating cifra de 200 unități, cu 60.000 membri.

Statul le încurajează, formează Centrala Băncilor Populare , menită să asigure credite ieftine micilor agricultori. Acțiunea lor are un succes mare.

În 1914, există 2.933 bănci, cu peste 600.000 membri , cu 124.milioane lei capital social și rezerve .**Intrarea în război , în 1916**, produce **o panică generală** în bursă și piața monetară iar evenimentele ulterioare , prin **ocupație și distrugeri**, au provocat **stagnarea totală a vieții economice** , cu repercusiuni profunde asupra vieții economice.

▫Economia României Mari.

[LD : continui să nu înțeleg mare lucru, continui să nu pricep **mecanismele economico-financiare**, scriu și eu aceste opinii ale **Institutului de conjunctură**, poate , poate voi pricepe

câte ceva .În loc să mă lămuresc, **mi se accentuează senzația unei mari degringolade în politicile economice și financiare** , de la an la an, de la guvern la guvern...
În rest ... scriu mecanic , și uneori am scilipiri de înțelegere .]

Primii ani după război , se resimt din p.d.v. economic prin dezorganizare .

Încetarea completă a oricărei vieți economice , prin distragerea unei imense pături a populațiunii de la ocupațiile ei firești, precum și **izolarea aproape totală**, timp de 2 ani , față de sursele ei de aprovizionare cu produse manufacturate , au avut ca repercusiuni **epuizarea stocurilor și chiar lipsa totală a unor produse elementare** .

...**Odată cu reluarea relațiilor comerciale**, se produce **un curent puternic de importuri** , care în 1919 **dezechilibrează complet balanța comercială** .

Exportul fusese aproape inexistent, **deficitul atinge cifra fără precedent de 1 miliard lei aur !** Situația este agravată de **desordinea monetară** care - prin alipirea provinciilor noi - domnește în toată țara. Paralel cu **biletele Băncii Naționale**, circula **rublele, coroanele austro-ungare**, biletele emise de Banca Generală sub ocupație .

/1920/21:Unificarea monetară

Unificarea monetară din 1920/ 21 , deși în condiții tehnice defectuoase , a eliminat inconvenientele , constituind **un pas către normalizarea economică a țării**.

Opera de reconstrucție și de normalizare economică , începe a se resimți încă din 1920, **balanța echilibrându-se total până în 1922** - primul an cu excedent de 60 milioane lei -aur !

/Integrarea economică a Ardealului

Provinciile noi, în special **Ardealul și Bucovina**, au adus **un aport industrial remarcabil și noi bogății miniere** , de importanță **capitală pentru economia României**.

În schimb , **aceste provincii**, prin **densitatea mai mare a populației și prin numărul important de lucrători industriali**, **nu puteau satisface necesitățile lor de produse agricole**, în special cereale, ceea ce **a redus comerțul exterior al României** .

/Efectul lozincii "Prin noi înșine!"

Sub imperiul acestei realități, în anii **1923 / 24** , s-a desemnat **un puternic curent** către **economia autarhică** , cristalizat prin **lozinca < Prin noi înșine ! >**

Naționalismul economic al guvernărilor s-a tradus printr-un număr de **dispozițiuni legislative** , chemate să asigure **o poziție de apărare și de favorizare a muncii și capitalului românesc**. Aceasta a **ținut însă în loc investițiile de capitaluri străine**, care, până la război, **alimentau economia românească**.

/Diminuarea aportului agricol

Reforma agrară , operată în anii 1919 / 1920 , a determinat și ea o schimbare profundă în **structura economică și socială a populației** , o nouă repartiție a proprietății rurale, care **s-a fărâmițat în 3.500.000 proprietăți mici** .

Dacă din p.d.v. social , reforma a fost benefică, **consecințele economice nu au fost din cele mai fericite !** S-a produs o scădere drastică a productivității, cu efect în comerțul cu cereale . Treptat ,treptat acest lucru s-a ameliorat , neajungând însă să atingă performanțele dinainte de război.

/Eflorescența industrial-bancară

Refacerea industriei, care necesita capitaluri importante , a deschis **un mare câmp băncilor** ,care au inaugurat **o politică de finanțări și participațiuni industriale** , alimentată și de **curentul de naționalizare** a întreprinderilor din noile provincii , și de **o tendință de înființare a noi stabilimente industriale**.

Tendențele acestea erau încurajate și de **posibilitățile de achiziționare** , cu o monedă depreciată , **a unor bogății reale** . **Publicul deținător de fonduri** , a subscris cu entuziasm la noile emisiuni de acțiuni, crezând că astfel **vor putea evita pierderile derivând din deprecierea monetară**. Pe această tendință , s-au înregistrat crize bancare , urmate de relansări...

/Deflația financiară

Politica monetară a României, neprecisă până în 1925, **capătă o orientare precisă** prin încheierea convenției între stat și Banca Națională, prin care se prevedea **revalorizarea întregă a leului**.

Politica deflaționistă a avut ca rezultat **revalorizarea rapidă a leului**, dar s-a repercutat asupra comerțului exterior, ducând la **deficite în balanța comercială**.

/Stabilizarea

Către sfrșitul anului 1927, când guvernau și-au dat seama că politica de revalorizare integrală ar fi exercitat o acțiune nefastă asupra echilibrului economic al țării,

a intervenit **o nouă orientare în politica monetară**, hotărându-se **stabilizarea monetei**.

În urma acestei decizii, intervine un riviriment brusc în bursă, care e cuprinsă de o febră speculativă intensă. **Cursurile acțiunilor și rentelor** a înregistrat urcări considerabile.

Tensiunea pieței monetare și lipsa de capitaluri, **a defectat serios băncile** care aveau participațiuni directe sau credite acordate industriei. Acestea s-au imobilizat progresiv, periclitând lichidarea. Portofoliul BNR s-a resimțit.

Anul 1928 a trecut sub semnul **tratativelor** [gouv.PNL- Vint.Brătianu] **pentru contractarea împrumutului de stabilizare**. **Stabilizarea**, efectuată în febr.1929 [**gouv.PNT, Iul.Maniu**] **n-a adus ușurarea pieței monetare, nici ameliorarea situației economice așteptate**.

Bursa, înșelată în speranțele ei, a reacționat, cursurile valorice au intrat într-o lungă fază de scădere.

Fondurile împrumutului puse la dispoziția pieței, **s-au întors în mare parte la BNR**, pentru **a se transforma în devize**, care au servit la **achitarea datoriei către străinătate**, rămase restante. Situația BNR s-a ameliorat din p.d.v. al lichidității.

Necesitatea apărării stocului său metalic, i-au impus mărirea taxei scontului, mărind succesiv dobânzile. Situația băncilor s-a înrăutățit, iar industria are mari dificultăți.

«Criza economică mondială

Crahul bursei din New-York și scăderea catastrofală a prețurilor cerealelor în 1929, au fost semnul crizei care durează de 4 ani.

Repercusiunile **scăderii prețurilor cerealelor**, a fost catastrofală pentru economia românească **producția industrială** (exceptând cea petrolieră), a scăzut; **veniturile** tuturor categoriilor sociale s-au micșorat; **falimentele și protestele** au înregistrat situații fără precedent.

valoarea comerțului exterior s-a redus progresiv, deși cantitativ a crescut (cu peste 40% în 1931!); s-a realizat **o comprimare a importului** (cu peste 60% în 1932!), numai astfel **România reușind să realizeze un excedent** de cca 17 miliarde lei (1930-1932)

«Criza bancară -părăsirea etalonului aur

La începutul crizei, situația bancară era relativ bună. Ea s-a agravat în 1931, când a intervenit **criza bancară din Europa Centrală**, care s-a difuzat în țările Europei Orientale, și care a sfârșit prin a determina **părăsirea etalonului -aur din partea Angliei**.

În România, criza bancară s-a declanșat în iunie 1931, prin **căderea Băncii Generale**, urmată de căderea **Băncii Bercowitz și Banca Blank**.

Panica depunătorilor a periclitat chiar și rezistența băncilor serioase.

BNR a dat un concurs real pieții financiare. Dar sistemul bancar ar fi trebuit reorganizat serios, pentru a elimina **organismele parazitare din perioada de prosperitate**.

/Conversiunea datoriilor agricole

Situația creditului a fost agravată în anul 1932, de problema datoriilor agricole, care a creat **dificultăți insurmontabile atât guvernauților, cât și băncilor**.

Legislația cu caracter excepțional, care a căpătat caracter de permanență (legile succesive) constituie **o măsură dilatorie, care amână scadența fatală a lichidărilor**.

/Controlul devizelor, contingentarea

Independent de conversiune, **criza a continuat în anul 1932 / 1933.**

Măsuri restrictive de tot felul, luate și de alte țări , **dificultățile crescânde** ale exportatorilor români pentru recuperarea valorii mărfurilor exportate , **au forțat BNR să reglementeze comerțul cu devize și introducerea contingentării la exporturi .**

/ Bursa , piața monetară

Bursa și-a micșorat activitatea ; **băncile** își restrâng activitatea , mai ales în urma **retragerilor masive din 1931-'32** ; o bună parte din retrageri s-au expatriat ,provocând **o diminuare substanțială a devizelor BNR** ; sporul depunerilor la **CEC și BNR este mult micșorat** , față de retrageri ; persistă **fenomenul teaurizării** , datorat neîncrederii în instituțiile bancare ;

▫Perspective de viitor

Dacă România nu poate să se sustragă influenței factorilor economici mondiali, prin structura ei agrară , care a ferit-o de plaga șomajului industrial, este într-o postură incomparabil superioară ,și, o dată problema creditului rezolvată, îi va îngădui să beneficieze din plin de o redresare economică , care nu mai poate întârzia mult. Economia Românească / sinteză / 1933

61.)5-6 iun.'33.CONFERINȚA BLOCULUI AGRAR .București.

("Lupta " , an XII, nr.3480, 6- 7 iun.'33 ; "Facla" , an XII, nr. 704, 7- 8 iun.'33)

Titluri mari + foto , aspect Conferință .

[LD .Conferința era continuarea unor demersuri agrariene, la care PNȚ, special Madgearu, a depus multe stăruințe. A fost o pregătire în vederea apropiatei **Conferinței de la Londra** , Aceste conferințe nu s-au soldat cu succese notabile, dar , ca doctrină , ca eșec sunt de notat . **Madgearu a fost ales președintele Conferinței.**]

a)GGMironescu (vice- prim ministru, ministru Interne)

/Continuitatea conferințelor :Varșovia-București-Londra

Salută popoarele care , unite, s-au întrunit ca să apere interesele lor agricole.

Aceasta nu implică ideea de luptă, ci de cooperare.

Deoarece criza este mondială, și soluțiile trebuie să fie mondiale.

În **Conferința de la București**, se vor cerceta și fixa cele mai propice **remedii și metode** , pentru a le propune **Conferinței de la Londra.**

Principiile fundamentale au fost stabilite la **Conferința de la Varșovia** (august 1930)

"Trebuie **coordonate interesele a două, a trei , a patru state** și lărgit mereu cercul.

Se vor stabili astfel **uniuni economice regionale** [...] și apoi **se vor asambla.**[-----]

Uniunea economică a popoarelor civilizate pentru **a trăi frățește și a prospera fără piedici** - iată viitorul măreț către care trebuie să tindem.

Să-l pregătim cu metodă și sinceritate , rupând hotărât cu un trecut trist , din ură și din războaie.[-----] Guvernul român, prin glasul meu, exprimă cele mai vii urări pentru **succesul acestei conferințe**

b) Virgil Madgearu :Blocul țărilor agrare

[LD : este acesta bilanțul crud al guvernărilor PNȚ din p.d.v.economic ? Putea fi el pus numai pe seama crizei economice ? Cum trebuie apreciat discursul lui Madgearu, din acest p.d.v. ?]

▫ Conferința de la București

Este cea mai importantă conferință a blocului țărilor agrare din Europa centrală și orientală.

Țările agrare au relevat înainte de criză ,: **pericolul protecționismului agrar practicat de țările industriale importatoare de produse agrare** , ca un obstacol insurmontabil în calea realizării solidarității economice europene .

Ele au dat alarma asupra **pericolului pierderii debușeelor naturale** de scurgere a produselor Statelor agricole exportatoare europene , arătând că implica **ruinarea milioanele de producători agricoli și sărăcirea progresivă a țărilor noastre.** [-----]

Zădarnic am pledat pentru favorizarea dezvoltării unor unități economice mari , asemănătoare Statelor Unite ale Americii, menite să deschidă calea pentru realizarea solidarității economice europene . [-----]

Rostul Conferinței de la București, este să fixeze **atitudinea noastră comună** față de problemele economice financiare **ce urmează să-și găsească rezolvarea la Londra.** Scopul **Aide - Memoire -ului** relativ la **atitudinea țărilor agricole din Europa Centrală și Orientală la Conferința Mondială** , este să înlesnească , să creeze, **o bază de înțelegere** și să stabilească **un punct de vedere comun.**

Madgearu / 5 iun.'33

/Atitudinea defensivă a blocului agrar

"Acțiunea de până acum a blocului țărilor agricole , prezintă următoarele caractere : într-o perioadă de agresivitate economică crescândă[...] **blocul s-a menținut într-o atitudine defensivă.**" [...]

El a izbutit să elaboreze **un program de principii și de soluții economice practice** care, respinse la început, **au pătruns treptat treptat** în spiritul public european ,și **au triumfat asupra prejudecăților și intereselor potrivnice** dar, " **în afară de succesul moral , n-am obținut nici un rezultat tangibil.** " Dar criza s-a accentuat .

Țările agricole nu poartă nici o vină pentru asta .

Madgearu / 5 iunie '33

#Mentalitatea mercantilă

#Industrializarea forțată

Reconstrucția economică și financiară postbelică a statelor noastre , a fost condusă de **regulile clasice ale politicii de stabilizare** (1924 -1928) , **împrumuturile** se găseau cu prea mare ușurință, unele țări au trecut la **dezvoltare industrială accelerată** , a fost asistată de consilierii Societății Națiunilor sau de Băncile de emisiune.

Statele industriale n-au urmat recomandările Conferinței economice din 1927, și, **la măsurile exagerate de protecționism agrar** , introdus de statele industriale , **statele agrare n-au reacționat** decât după aproape 3 ani !

Madgearu / 5 iunie '33

▣ Politica de deflație

[LD : oare cum s-o fi simțit Madgearu când prezenta aceste " performanțe " ? Ce a ieșit din politica " porților deschise " ?! Ce a ieșit din eliminarea protecționismului pentru industriei ?]

În acest timp, **venitul național a descrescut** , sub scăderea catastrofală a prețurilor.

Statele agricole au practicat **o politică de deflație sângeroasă** , care a costat **sacrificii incomensurabile.**

"**Cazul României** , este în această privință tipic. Ca și în celelalte țări , criza economică s-a manifestat printr-**o scădere generală a prețurilor și printr-o retragere masivă de credite.**

Scăderea prețurilor între 1929-1932, a fost mai accentuată la produsele agricole și alimentare. Țara a luptat într-o muncă istovitoare , menținându-și aproape constantă producția agricolă.

Cu toate acestea, **rezultatul a fost o scădere totală a valorii totale a producției** de la **167 miliarde (1929) , la 87 miliarde (1931)** care a atras **o scădere a veniturii naționale** de la **185 miliarde (1929) , la 107 miliarde (1931) .**

Datoria publică , care în bugetul pe 1929 reprezenta doar 15,5 % , în 1932 ajunge la 20,6 % .

Madgearu / 5 iun.'33

#Retragerea capitalurilor străine ▣ Contractarea de împrumuturi

[LD : ce nu pot eu înțelege este ... de ce :

-România a suportat din 1929 , **o retragere de capitaluri străine și o fugă de capitaluri naționale de 15 miliarde de lei .**

-Economia românească **a fost lipsită de de capitaluri străine**, care în mod normal ar fi trebuit să vie . **Institutede credit au suferit ; statul a fost silit să contracteze împrumuturi pe termen lung de cca 20,5 miliarde lei și alte credite și avansuri de cca 5,6 miliarde lei , pe termen scurt ; Această situație dezastruoasă a anulat și sacrificiul de aproape 7 miliarde lei consimțit de Stat din împrumutul de stabilizare , pentru a realiza lichiditatea portofoliului BNR**

Madgearu / 5 iun.'33

#Sacrificiile suportate de România

România **a introdus târziu controlul devizelor și controlul comerțului de import, și , până în 1931, a făcut față tuturor aranjamentelor sale financiare față de străinătate , fără a reclama nici o ușurare .Această politică de sacrificiu , a devenit imposibilă.**

Toate eforturile naționale **n-au putut să împiedice convulsiunile sociale.**

"Criza mondială a ajuns la un punct paroxistic dincolo de care **ordinea economică actuală este primejdută."**

Virgil Madgearu / 5 iun.'33

#Stare de război economic

" Experiența **conferințelor economice internaționale** din trecutul apropiat , **ne comandă însă scepticism și suntem îngrijați** de perspectiva de a vedea terminate și lucrările Conferinței de la Londra, printr-o serie de **recomandări platonice** , a căror realizare ar putea fi împiedicată și în viitor , ca și în trecut , de **conflictele grave de interese** , care comandă încă **starea de război economic în care se găsește omenirea. "**

Virgil Madgearu / 5 iun.'33

▣ **Anularea datoriilor de război ? !**

▣ **Balanța comercială activă ? !**

▣ **Înlăturarea barierelor comerciale ?!**

Mai presus de orice trebuie să afirmăm cu tărie **necesitatea absolută a anulării imediate a datoriilor de război**, care s-au dovedit a constitui **un factor de permanent dezechilibru** în balanța prețurilor și **un ferment de neliniște și frământare politică** , a cărui îndepărtare este indispensabilă pentru restabilirea încrederii .[----]

Într-adevăr , **una din condițiunile esențiale** ale asanării situațiunii economice este **restaurarea creditului.**

Aceasta nu se poate realiza însă fără să se reconstruiască **etalonul de aur internațional.**

Nu putem în această privință decât **aproba în întregime** concluziile **Delegației aurului** de pe lângă **Societatea Națiunilor .**

Astăzi, însă , după suspendarea etalonului monetar în Marea Britanie și Statele Unite, restaurarea monetară trebuie să înceapă prin **stabilizarea acestor monete .**

Aceasta presupune însă **echilibrarea bugetului și scăderea inflației.**

Din nefericire , pentru țările agrare , realizarea acestor condiții este imposibilă , atâta vreme cât **prețul produselor lor nu pot asigura o balanță comercială activă.**

[-----] **Dacă nu se vor deschide barierele comerțului, rând pe rând,**

toate țările agricole debitoare vor deveni insolvente .[-----]

Madgearu / 5 iun.'33

▣ **Viitor:Conferința de la Londra**

Nu se pot face pronosticuri ." **Dar nu ne putem opri de a nu sublinia credința noastră că un eșec al acestei supreme încercări de restaurare economică pe căile internaționale, va arunca responsabilitatea istorică asupra tuturor conducătorilor de azi ai desinelor**

popoarelor. " De aceea datoria țărilor agricole este să dea tot concursul pentru deplina reușită a inițiatorilor Conferinței, pentru "dezarmarea economică a lumii".

Dacă însă Conferința va eșua , rostul " blocului agrar " este să realizeze " apărarea în comun" a țărilor agricole , prin **organizarea unor "autarhii regionale"**.

Madgearu / 5 iun.'33

Atenție LD : vezi la **doc.17**)legislatura liberală,mai ales **discursul lui Madgearu** (în mică măsură ,tangențial și tardiv ,și Maniu, Mihalache) din **24 febr.'34** ,în care el face o **sinteză a realizărilor economice** ale guvernării PNT.

Vezi și **doc.21) concluziile lui Titeanu** ,din 6 mart'34 ,privind discursul lui Madgearu

-----
Vezi fișierul următor .